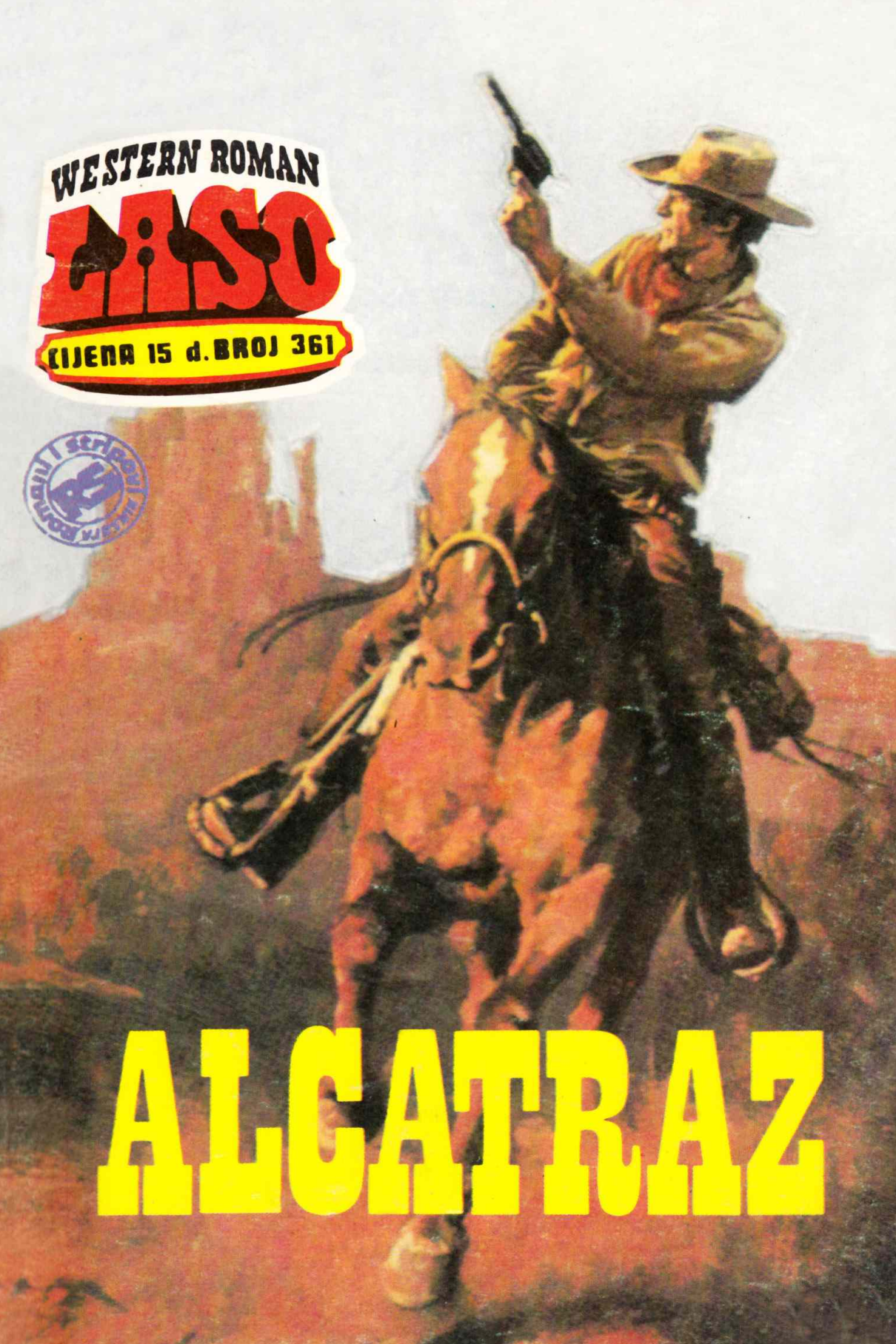

WESTERN ROMAN
LASO

KIJENA 15 d. BROJ 361

ALCATRAZ

Max Brand

ALCATRAZ

Max Brand: **ALCATRAZ**
Naslov originala: **ALCATRAZ**
Copyright: Dorothy Faust
Recenzija: Ida Biard, novinski kritičar
Prijevod: Marijan Krmpotić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izdavač. RO Novinsko-izdavačke djelatnosti
SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Informativno-revijalna izdanja, Redakcija »Romani i stripovi« – Direktor OOUR-a: Sead Saračević – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva Laso, Redakcija »Romani i stripovi«, Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparske djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Tisak revijalnih izdanja i OOUR TM – Zagreb 1980.
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) **VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.**

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 200

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Zapadnjak je popuhavao s Orlova gnijezda. U svom je dahu donosio miomirisnu svježinu s vječno zelenih obronaka i djevičanskih poljana sve do korala na proplan-ku.

Marianne Jordan zaustavila je konja. Ostala je osupnuta pojavom rideg pastuha kojega je krasilo savršenstvo arapskog konja punokrvnjaka. I dok mu je vjetar mrsio grivu i rep, Marianne je prvi put u životu spoznala kako priroda nije stvorila konja da čovjeku bude sluga, nego da ga je obdarila snažnim mišićima i hitrim nogama kako bi što lakše sačuvao svoju slobodu.

Ali prvi ju je pogled prevario. Kad je pastuh spustio glavu, opazila je da je životinja izmučeno kljuse, raga nekad divne i plemenite životinje koja je prerano ostarjela. Oči mu bijahu mutne, gubica izvješena. Njegova griva i rep nisu vidjeli češagije mjesecima. Nekad je to jamačno bio blistav ridan, izbljedio u nesjajan preliv crljenice. Kost i koža. I rebra si mu mogao izbrojiti bez pol muke.

Pa ipak, tijelo mu nije bilo slomljeno koliko duh. Reklo bi se, njegov ga je gospodar iz puke okrutnosti ostavio ovdje da crkne od gladi i žarke pripeke, što je on mirnodušno i snuždeno prihvaćao.

Mariannu je duboko dirnula ta bezvoljna prepuštenost zloj kobi. Jer uistinu, zaključila je, u ridana bijaše više osobenosti negoli u većine ljudskih bića. Savršenstvo koje ju je na prvi pogled bilo zanimalo bijaše samo ostatak ostataka njegove nekadašnje besprijeke ljepote. Glava, na kojoj su gladne godine ostavile najmanje tragova, bijaše nedvojbeno savršena; uši kratke, šiljate, gotovo prozirne; oči pravilno razmaknute, a gubica duga. Ukratko, oštra njuška i široko čelo potvrdivali su njegov bistar um, što obično resi samo punokrvne i plemenite životinje.

Marianne je tužno uzdahnula. Šteta, pomislila je, što je tako plemenita životinja u tako jadnom stanju. Jedini znakovi života u njemu bijahu žustri trzaji kože kojima je sa sebe tjerao napasne obade.

Jamačno to ne može biti onaj konj kojega su joj preporučili. I već je htjela okrenuti konja i otići kadli joj pogled zapne na očima koje su je pozorno promatrale iz hlada podno suše uz koral.

Ugledala je oniska, žilava momka maslinaste boje kože. Izvalio se ledima naslonjen na zid suše u položaju potpuna opuštanja, kako to samo Meksikanci znaju. Njegove usne krasio je uredno potkresan, tanak crn brk koji je neprikladno pristajao uz njegovo mladenačko lice.

Marianne mu se nasmiješila.

– Tražim Manuela Cordovu.

– Taj sam – odgovorio joj je s opuškom u ustima.

– Ja sam Marianne Jordan – predstavila mu se.

Manuel Cordova ispljune opušak.

– Drago mi je, senjorita – reče Cordova i počeo se s mukom pripremati da ustane.

Odmah je shvatila da će mu taj napor pokvariti jutarnje raspoloženje. Zamolila ga je stoga da ne ustaje. Osmjehnuo joj se zahvalno bljesnuvši pri tom svojim kao snijeg bijelim zubima.

– Znate, dolazim iz Glostervillea. Rado bih kupila nekoliko kobila za rasplod za svoj ranč. Jeste li već vidjeli Colesove kobile?

Kimnuo je.

– Ali vidite – nastavila je poslije kraćeg predaha – te će kobile biti ponudene za prodaju tek poslije konjskih utrka danas poslije podne. Pobjede li, porast će im cijena, a ja nemam mnogo novca. Mogu se nadati samo čudu. Stoga sam se propitala i rekli su mi da ih može pobijediti samo konj Manuela Cordove, zvan Alcatraz. I došla sam s mnogo nade, senjor Cordova, da vidim vašeg prvaka.

– Gledajte ga do mile volje, senjorita – reče Meksikanac i pokazao joj lijeno u svenulog pastuha.

– Ali... – razočarano će djevojka – meni su pripovijedali o trkaćem konju...

Zaškiljila je namršteno u izbljedjela ridana. Zar je to taj četvorogodišnjak koga su joj hvalili? Doimao se kao da mu je petnaest godina. Ali Mariannino je oko svejedno zastalo na visoku grebenu ridanovih prsa, kratkim ledima i vitkim skočnim zglobovima njegovih dugih nogu. Dakako, izglednjelost mu je zamutila oči i lišila sjaja njegovu dlaku.

– Ne ostavlja baš neki osobit dojam, a? – zaprede Cordova.

Ali što je Marianne dulje gledala ridana, to je više vidjela. Mršavo tijelo Alcatraza bilo je satkano od spleta žilavih mišića.

– I to je taj Alcatraz? – promrmrljala je.

– Glavom i repom – potvrdio je Cordova.

– Smijem li ući u koral da ga pogledam izbliza i pomilujem?

– Bolje nemojte. Sad ćete vidjeti i zašto – reče Cordova. Nasmiješio joj se i ustao. Prišao je ogradi koralu i naslonio se na gornju prečku, okrenuvši leđa ridanu.

Alcatraz strignu ušima naprijed, što mu da neobično smiješan izraz u usporedbi s njegovim tupim pogledom.

– Sad ćete vidjeti što još nikad niste vidjeli, senjorita – nacerekao se Meksikanac.

Sve se zbilo u tren oka. Brzo kao zvrk, okrenuo se Alcatraz i jurnuo ravno na svoga gospodara. Marianne je kriknula od straha. Ridanove noge zakočiše pod ogradom, a zubi škljocnuše nekoliko centimetara od Cordovina ramena. Cordova je po-

skoćio u zadnji čas i izmaknuo im za dlaku.

Alcatraz kao da je pomahnitao zbog promašaja. Pojurio je naokolo koralom u viru prašine. Propinjao se, bacakao stražnjim nogama, udarao prednjima, hvatao zubima nevidljiva neprijatelja i trgao ga na komade.

Kad se stišao bijes u njemu, kaskao je uzbuđeno uz ogradu velikim koracima poput neke goleme mačke i Mariannu je podsjećao na novouhvaćena tigra u kavezu zoo-loškog vrta, koji se još nije navikao na svoje uze.

Napokon je stao. Zagledao se u svoga gospodara očima punim mržnje.

– Opet si promašio, crveni vraže, a? Ali ja neću kad te dohvatim – prijetio mu je Cordova, gladeći se po obrazu.

Tako konjušar ne razgovara s konjem, pomislila je Marianne, jer je u glasu Cordove osjetila prizvuk iskrene opakosti. I u tom je času opazila da Meksikanac trlja prstima dugu bijelu crtu brazgotine što mu je unakažavala lice od sljepoočice do vilice.

– Tako, sad znate zašto ne smijete u koral, senjorita – reče Cordova.

Zamotao je cigaretu kiselo se osmjehujući. Zažarenim crnim očima šibao je ridana. Ostavljao je istodobno dojam prpošna dječaka i odrasla čovjeka, a obje te njegove crte bijahu ukaljane opakošću.

Cordova je putovao zemljom i sudjelovao na konjskim utrckama, zadržujući dobre novce na okladama. Da bi konja mogao držati u pokornosti, sustavno ga je morio gladu.

– A što se tiče utrke, senjorita, za to ne brinite. Ponekad mu nema premca, ali kad omlitavi, onda je beščutan. Ne pomažu ni ostruge –

dodao je Cordova i pokazao joj ožiljke na ridanovim slabinama.

Marianne zagrizе usnu. Odlučila je da odmah ode, ne želi li pokazati Cordovi svoj prezir i srdžbu. Mrzila je ljude koji muče životinje. Smirila se tek kad je ujahala u glavnu ulicu Glostervillea. Zaključila je da joj je najbolje zaboraviti Alcatraza i njegova okrutna gospodara. Jer našla krpa zakrpu. I konj i njegov gospodar bijahu podjednako zli. Tako je izgubila i posljednju nadu da će Collesove kobile izgubiti utrku, a s tim i priliku da ih kupi za razumnu cijenu. Sjetila se kobile Lady Mary. Doista, Alcatraz joj nije bio dora-stao protivnik!

II

Premda ju je obuzela želja da odmah odustane od svega, Marianne se ipak predomislila iz posvemašnjeg prkosa.

Prije nego što je otišla od kuće, rekla je ocu i Lewu Herveyju, nadgledniku očeva ranča:

– Ne uzgojimo li dobre konje, propast ćemo!

Lew Hervey joj se posprdno nasmijuljio u lice kad je to čuo, a otac je samo malodušno slegnuo ramenima.

Pad s konja koji je njezina oca unesrećio u polubogalja ubio je u njemu svaku volju za životom i samopouzdanost. Hervey je potom uzeo uzde ranča u svoje ruke i zapravo bio jedini gospodar imanja Olivera Jordana sve dok se njegova kći Marianne nije vratila kući sa školovanja na Istoku.

Nekad napredno imanje polagano je propadalo. Marianne je stoga odlučila da preuzme poslove u svoje ruke premda ništa nije znala o stočarstvu. A Lew Hervey nije joj htio pomoći. Podlo joj se osvećivao

što je ponovo postao unajmljeni nadglednik. Ne, nije mu ona mogla ništa prigovoriti. Lew Hervey je revno obavljao svoje poslove i bio joj je vrlo poslušan, ali kad bi ga upitala za savjet, odgovarao bi joj uglavnom ovako:

– Neki bi to učinili tako, a neki onako. Ne znam što je bolje, gospodice Jordan. Vi mi kažete što moram učiniti i ja ću to napraviti.

Takvo ju je vladanje nadglednika ljutilo i nekoliko ga je puta gotovo najurila s ranča. Ali kako da otjera staroga i odanog službenika koji je marno radio sve što mu je naredila? I tako su poslovi bivali sve slabiji premda se Marianne trsila iz petnih žila da zaradi koji dolar.

Odlučila je stoga da na ranču uzgoje vrsne konje za čuvanje rogatoke. Kad je to čuo, Hervey se samo slatko nasmijao. Jedva je čekao da Marianne pogriješi i iscrpi strpljenje svog oca, pa da on ponovo zagospodari rančem.

I ostala je u Glostervillu samo iz prkosa, Lewu Herveyju.

Prišla je prozoru svoje hotelske sobe i zagledala se na ulicu. Neki kauboj sjahao je s iscrpljena i znojna konja isprijed gradske konjušnice.

Mrzila je okrutnost s kojom su ljudi na Divljem zapadu postupali s konjima. Srce joj se stegnulo od nemoćne srdžbe. Pogledala je bolje kauboja. Bio je jedan od onih nadutih klipana prema kojima je osjećala zaježljivu odvratnost: lijep, mišićav i vitak, ukusno i gizdavo odjeven u modru košulju s crvenim rupcem oko vrata. Na nogama je imao čizme od meke i sjajne kože s pozlaćenim ostrugama.

– A zacijelo nema ni centa u džepu – pomislila je.

Kauboj je otkopčao potprug i rasedlao umorna konja. Donio je ve-

dro vode i stavio ga pred oznojeno-ga konja. Mariane je gotovo kriknula od zaprepaštenja. Njezina sreća što nije. Kauboj je dopustio da oznojen konj iz njega srkne samo gutljaj hladne vode, pa je odmah odmaknuo vedro.

– Čuvaj se, stari! Ne prilazi mu! Ritnut će se i izbiti ti sve krnje – upozorio je kauboj konjušnika sije-de brade kad je došao po vedro.

– Ne izgleda mi baš opasan – reče sjedobradi, ali svejedno se odmakne.

– Ja jašim samo opasne – pohvalio se kauboj.

Osim što je umišljen, još je i hvastav, pomislila je Marianne s gnušanjem kad je to čula.

Nekoliko znatizeljnih dječaka skupilo se oko kićenog kauboja. Privukle su ih njegove pozlaćene ostruge.

– Ne prilazite mu, djeco! Pazi ga!

Plavokosi dječčić s palcem u ustima i razrogačenih očiju istrčao je do konja.

No čim je poslužitelj pograbio uzde, konj je naglo trgnuo glavom i ustuknuo natrag. Marianne je od straha pokrila usta rukama, ali kauboj je u trenu skočio prema dječčiću i uhvatio ga u zadnji čas. Obojica su pali na zemlju, a kopito uplašenog konja udarilo je u prazno iznad njih.

Skrhana strahom Marianne se naslonila na okvir prozora. Pred očima joj je još sijevao sjaj željezne potkove zabačenog kopita.

Začas se pred konjušnicom okupilo mnoštvo znatizeljnika. Odkud je dotrčala i dječakova majka. Marianne se zabuljila u blijedo lice kauboja dok je držao dječaka u naručju.

– Zaista, imaš dobre živce – pohvalio ga je konjušar dok je odvodio konja u staju.

Ako ništa drugo, pomislila je Marianne, ljudi na Divljem zapadu nisu kukavice.

— Ima on dobre živce, ali je i nepažljiv! Takav se konj ne ostavlja na ulici među djecom! Ja sam jednom ... — počeo je povišenim glasom gradski kovač, čovjek divovska stasa i žućkastih rijetkih i obješenih brkova, koji je također istrčao iz svoje kovačnice gdje je upravo potkivao konja.

Kauboj se okrenuo, pogledao ga i prasnuo u glasan smijeh.

— Oprostite, gospodine, što se smijem, ali tako smiješnih brkova još nisam vidio!

Marianne se nagnula kroz prozor da bolje vidi kako će se završiti svada. Neki su se ljudi počeli također glasno smijati, što je još više raspalilo kovača.

Zamahnuo je ulijevo desnicom, pa natrag udesno, njišući se na vrscima nožnih prstiju i lamatajući šakama oko sebe. Doimao se kao da se šaka s nekim duhom ispred sebe.

Šešir gizdavog kauboja valjao se po prašini kamo ga je hitnuo napola promašeni udarac divovskog kovača. Mariannin se pogled zaustavio na žarkoridoj kosi kauboja, koja se prosula po čelu.

— Što ti je? Što poplesuješ? — doviknuo je kauboj kovaču, potegnuvši prstima ridu kosu sa čela.

— Zaplesat ćeš ti sad meni — zaprijetio mu je kovač i zaletio se na svog protivnika spuštene glave i ispruženih šaka kao razbješnjeli bik.

Očito, jedan dobar udarac toga golijata odlučio bi odmah borbu u njegovu korist, ali kauboj mu se hitro izmaknuo. Div je projurio pokraj njega kao zahuktala lokomotiva, a tad ga je kauboj, u prolazu, udario šakama pod vilicu.

Kovač se zaustavio u pola koraka, s jednom nogom još svinutom u zraku, pa se srušio kao klada licem na zemlju, podigavši oblak prašine oko sebe.

Ljudi su pritrčali, vičući i smijući se, da ga podignu sa zemlje. Netko je donio vedro vode iz konjušnice i polio ga. Kovač je potresao glavurdom i podigao se u sjedeći položaj. Krv mu je kapala iz nosa.

Marianne je ponovo pogledala kauboja. Podigao je šešir sa zemlje i otresao s njega prašinu, a kad ga je ponovo stavio na glavu, naslonio se na privezište za konje i počeo namatati cigaretu podalje od mnoštva koje je pomagalo njegovu protivniku da se osovi na noge.

Kauboj kao da je osjetio kako ga Mariannine oči pozorno promatraju. Podigao je glavu i pogledao u hotelski prozor. Marianne je piljila ravno u njegove svijetlomodne oči. Zatečena, nasmiješila mu se iz puke zbunjenosti. Shvatila je što je učinila tek kad je vidjela njegov širok osmijeh. Zazviždao je od zadivljenja.

Brzo se povukla u sobu sva zažarena u licu. Osjećala se posramljena zbog toga prostačkog zvižduka i srdito je zalupila prozorom.

No trenutak poslije toga, kad se okrenula od prozora, smiješak zadovoljstva zatitrao joj je oko usana.

III

Za vrijeme godišnjega stočnog sajma u Glostervilleu su se održavala dva natjecanja: kroćenje divljih konja i konjske utrke. Marianne koja je mrzila grubosti došla je tek potkraj prvog natjecanja na prostrano sajmište što je vrvjelo od ljudi. Sva su mjesta već bila zauzeta i teškom se mukom probijala laktima kroz gusto nabito gledateljstvo.

– Hej, gospodo, dodite, sjednite ovdje gore uz nas. Odavde se sve lijepo vidi – pozvao ju je nepoznati glas s visokih kola.

Okrenula se i nasmiješila u znak zahvalnosti. Četrnaestogodišnji momčić pružio joj je ruku kako bi joj pomogao da se popne na kola. Bila je doslovno podignuta u krug obitelji Corson. Posjeli su je uz gospodu Corson na prednje sjedalo.

– Siguran sam da će pobijediti Arizona Charley. On je najbolji krotitelj konja u našem kraju. I lani je pobijedio. A gdje li je onaj Perris? – rekao je tata Corson.

– A tko je Perris? – upitala ga je Marianne.

– Neki kauboj sa sjevera. Čuo sam da je iz Montane. Kladio se sâm na sebe, protiv sviju. Neki ludak.

– Pa to je pošteno od njega. Arizona je već zacijelo umoran – napomenula je Marianne.

– Arizona umoran! Što je vama, ženska glavo? Osim toga, doveo je šarca koji će jamačno slomiti Perrisa. Zove se Rickety. Eno ih! Upravo izlaze – uzbuđeno će Corson.

Marianne je lijeno pogledala u smjeru koji joj je pokazao Corson, a tad se naglo uspravila i razbudila.

Arizona Charley, visok, naočit muškarac, vodio je šarca.

– A eno i Perrisa – dodao je Corson.

Marianne je zinula od iznenadjenja. Perris je bio onaj nepoznati kauboj koji joj je zazviždukao pod prozorom njezine hotelske sobe kad ju je prvi put ugledao.

– Je li to kroćenje doista opasno? – odjednom se zanimala Marianne.

– I te kako! Pogledajte samo šarca! – gotovo je povikao Corson dok su se Arizona Charley i Perris rukovali.

Sve se ostalo zbilo vrlo brzo. Arizona se naglo okrenuo i vinuo na konja. Šarac se trenutak zgrbio kao da provjerava težinu svog jarma, a zatim pojurio vratolomnom brzinom spustivši glavu tik do zemlje dok mu se griva vijorila za njim. Arizona se ukočio kao da je progutao štap. Natezao je svim silama uzde da uspravi glavu šarcu, ali uzalud. Šarac se naglo zaustavio, upro ukočenim prednjim nogama u zemlju, a stražnje zabacio visoko uvis. Arizona Charley izletio je iz sedla kao iz pračke.

Marianne je pokrila oči dlanovima da ne vidi taj užasan prizor. Kad je ponovo pogledala u Ricketyja, na njemu je već jahao Perris. Šarac je najprije poskočio visoko u zrak i dočekao se na sve četiri, ne bi li se oslobodio jahača. Marianne je opazila kako je Perris poskočio na sedlu, ali nije pao s konja. Glava mu se snažno trgla, a šesir pao s glave. Šarac je tako poskočio još nekoliko puta, a Marianne se pobojala da Perrisu ne pukne vrat od snažnih trzaja glave. Rickety potom udari u bjesomučan trk, pa naglo skrene, ali Perris se čvrsto upro nogama u stremene.

Tad je svima zastao dah. Perris je opleo šarca Ricketyja jahačim bičem po slabinama... Ricketyja!

Šarca je udarac više uvrijedio nego li zabolio. Propeo se najprije što je više mogao, pojurio kao munja preko neba, a onda odjednom usporio korak i stao kad je Perris zajuškao.

– Što mu je? – začudila se Marianne.

– Rickety se predao – odgovorio je razočaranim glasom Corson.

– Ali samo Perrisu – upozorila ga je Marianne.

– Hoćete reći da ga je začarao?

– Točno to. Zar ne vidite?

I kao da je htio potvrditi njezine riječi, Rickety se počeo otimati i ritati čim je Perris skočio sa sedla, a konjušar došao da ga povede u staju.

Mnoštvo je pozdravljalo Perrisa urnebesnim pljeskom i povicima. Arizona Charley mu je prišao i čestitao mu, a zatim mu uručio novac dobiven na okladama. Perris nije htio uzeti novac.

– Dame i gospodo – počeo je Perris povišenim glasom da su ga svi mogli čuti – dužan sam vam malo objašnjenje. Oklade ne vrijede i stoga vam moram vratiti novac. Prije dvije godine već sam jahao ovoga istog šarca, Ricketyja, i on se zacijelo sjetio toga. Stoga je i stao na moju zapovijed. Inače, ja bih sad ležao u prašini i izgubio bih oklade. Mislim da bi bilo nečasno uzeti novac za nešto u što sam bio siguran.

Te su riječi gledatelji nagradili pljeskom i povicima odobravanja.

– E to je baš pošteno od njega – napomenuo je Corson, a zatim se nasmijuljio kad je vidio da Marianne nešto piše na komadiću papira.

– Bilježite li to dojmove s Divljeg zapada, gospodice Jordan? – upitao ju je u šali.

– Da, nešto što ne bih htjela zaboraviti – odvratila mu je uz smiješak, savila papirić i pružila ga Corsonovu sinčiću.

– Molim te, odnesi ovo gospodinu Perrisu.

Momčić je kimnuo, a zatim skočio s kola i stao se probijati kroz gomilu gledalaca.

– Taj je Perris doista sretan čovjek. Pobijedio je danas na svim područjima – podbo ju je vragolasto Corson, a Marianne se zarumenjela zbog onoga što je učinila i zbog Corsonove napomene. Pozvala je

Perrisa da je posjeti u njezinoj hotelskoj sobi poslije konjske utrke.

IV

Gledaoci su se trebali samo okrenuti na suprotnu stranu da bi mogli promatrati konjske utrke. S Corsonovih se kola lijepo vidjela gotovo cijela trkaća staza.

Mustanzi rančera stajali su već postrojeni uz početnu crtu utrke da bi im se gledatelji mogli diviti. Jahali su ih njihovi vlasnici na glomaznim rančerskim sedlima. Ono mu tko je bio navikao da na utrka ma vidi džokeje na laganim trkačim polusedlima, ti su se prerijski konji sa svojim stasitim jahačima i teškim sedlima činili još manjima nego što su doista i bili. Ali, zapravo, to su bili vrli konji i probrani, najbolji od najboljih među prerijskim mustanzima u glastervilskoj okolini.

Davno su prošla vremena konja križanaca na Divljem zapadu. Manje glave, dulji vratovi, sve spuštene sapi, svjedočili su da su prerijski mustanzi dobre pasmine. Ali ipak, razlika između hladnokrvnih prerijskih mustanga koji su pokorno stajali na svojim mjestima i toplokrvnih Colesovih kobila na čelu s Lady Mary, očitovala se na prvi pogled. Toplokrvne kobile poplesavale su živahnim korakom na svojim dugim nogama, okrećući ponosno glave na sve strane. Coles ništa nije prepustio slučaju. Kako je po pravilima utrke kobile morao osedlati teškim rančerskim sedlima, našao je za njih lagane jahače.

– Pogledajte ih samo – zadivljeno će Marianne – kako su ponosne. Prestići će kratkonoge mustange već nakon prve milje.

– Nemojte u to baš biti odveć sigurni. U tankim dugim nogicama

nema snage – poklopio ju je Corson.

Marianne je zamukla. Ako samouvjereni Corson nije mogao očima vidjeti prednosti punokrvnih kobila dugih nogu i kratkih leđa, onda neka ga u to uvjeri iskustvo, pomislila je.

– Eno i pukovnika Dickinsona. Taj će danas izgubiti lijepe novce. Kladio se na Lady Mary – zajedljivo se cerekao Corson.

Corson joj je htio još nešto reći, ali se zagrcnuo i protrljao oči da bolje vidi.

Alcatraz je doklipsao i stao u red s ostalim konjima, vukući noge po prašini. Došao je spuštene glave, mlitavih usiju. Na njemu je sjedio Manuel Cordova u blistavom nebeskomodrom, uskoskrojenom jahaćem kaputiću, kao što se i dolikuje u takvoj prigodi. Svi su prasnuli u glasan smijeh kad su ga ugledali, toliko je njegova otmjenost odudarala od mlohavosti njegova konja.

– Alcatraz ima duge noge kao Colesove kobile – nastavila je zajedljivo Marianne.

Corson potrese zbunjeno glavom.

– Taj je Meksikanac spreman na svaku nepodopštinu. Jamačno je došao samo zato da nam pokaže svoj kaputić. A taj konj nije nimalo nalik na prerijskog konja.

– Mislite li možda da je punokrvan? – upitala ga je posprdno Marianne.

Corson je samo nemoćno uzdahnuo, znajući da ga je Marianne stjerala u škripac.

– Svejedno, Alcatraz ima svojih vrlina – usudila se ustvrditi Marianne, na što su je svi članovi obitelji Corson začuđeno pogledali.

Alcatraz se odjednom prenuo. Ritnuo se stražnjim nogama na svoga najbližeg susjeda, ali ga na sreću i promašio. Sudac se prstom

zaprijetio Cordovi, a zatim opalio u zrak iz revolvera.

Utrka je počela. Konji su zagrabil stazom, podigavši za sobom oblak žućkastocrvene prašine. Povelili su prerijski konji rančera i Corson je kliktao i blistao od sreće i zadovoljstva. Colesove su kobile zaostale u viru prašine. I Alcatraz je mrzovoljno potrčao za ostalima.

– Počekajte dok se kobile zagriju – dobacila je Marianne Corsonovima.

Već na prvom zavoju dugonoge Colesove kobile sustigle su kratkonoge prerijske konjiće. Činilo se da kobile grabe stazom dvostruko brže od rančera i njihovih konja. Rančeri su počeli podbadati ostrugama svoje konje i udarati ih jahaćim bičevima, ali ništa im nije pomoglo. Colesova kobile Lady Mary ostavila je za sobom sve ostale konje i izbila na čelo. Marianne je vriskala od uzbuđenja i navijačke strasti. Zaboravila je čak na svoje probitke, pobijedi li Colesova kobile, i stala se veseliti što će Corsonovima dokazati da je imala pravo.

– Neće one dugo izdržati, a čim se zamore, prerijski će ih konji prestignuti – tješio se Corson.

– A i stari se ridan dobro drži – nije izdržala da ne napomene Corsonova žena.

Alcatraz se napokon razbudio i sve je brže i brže grabio za prerijskim konjima rančera.

– To nije moguće! To više nije onaj isti konj! – zgranuto će Marianne.

Alcatraz se u trku preobrazio u pravoga pravcatoga prvorazrednoga trkaćeg konja.

– Zašto se Cordova ne probije na čelo? Što čeka? – upitala se gotovo zabrinuto Marianne dok ga je promatrala kroz dalekozor.

Lady Mary je postojano držala prvo mjesto. Marianne je spustila dalekozor uvjerena da je Alcatraz više ne može stići, a kamoli prestići.

Odjednom je Alcatraz bjesomučno zagrabilo uzgrebice, prestigao začas prerijske konje rančera, a za trenutak i toplokrvne Colesove kobile.

Gledaoci su s oduševljenjem počeli jednoglasno bodriti ofucana ridana.

— Alcatraz! Alcatraz! — orilo se sa svih strana jer je rančerima bilo milije da pobijedi Alcatraz negoli Colesove kobile.

Marianne je vidjela pukovnika Dickinsona kako mršti čelo i krši prste. Ponovo je pogledala na stazu. Lady Mary se brzo primicala cilju. Gledaoci su bodrili Alcatraza kao da su u bunilu.

— Naprijed, Alcatraze! — ponavljala je u sebi Marianne. Ispod oka zaškiljila je u Corsona. Razjapljenih usta i razrogačenih oči Corson je pratio Alcatraza. Zatim je pogledala u Lady Mary. Pri svakom koraku Colesova je dugonoga kobila sve više zaostajala. Umor je na njoj ostavljao tragove dok je ridi Alcatraz sve brže jurio naprijed. Na zadnjem oštrom zavoju prestigao ju je i u galopu protrčao kroz cilj.

Cordovi je jedva uspjelo da ga zaustavi. Kako bi ga smirio, prošetao ga je laganim kasom po sajmištu. Kad je prošao pokraj mjesta odakle ga je Marianne promatrala, opazila je kako mu noge podrhtavaju. Glavu je spustio ničice od velika umora.

Snaga je slabih u odvažnosti, a u Alcatrazovu srcu odvažnost je potakla mržnja, zaključila je Marianne.

V

Coles je oglosio da će svoje kobile prodati na dražbi poslije konjske

utrke. Dakako, poslije Alcatrazove pobjede nije za njih mogao postići cijenu kojoj se nadao. Kad su rančeri vidjeli da je otrcani Alcatraz pobijedio uvozne kobile, svi su oduštili od nadmetanja da bi tako izrazili svoju odanost rodnom kraju, pa je Marianne kupila kobile za smiješno nisku cijenu.

A to je mogla zahvaliti samo Alcatrazu.

Kad se vratila u svoju hotelsku sobu, brižnim se očima ogledala oko sebe. Poravnala je brže-bolje pokrivač na krevetu i privukla stolce k stolu, a zatim se pogledala kritičnim okom u zrcalo.

Odjednom se zapitala čemu se toliko uzбудila zbog posjeta obična kauboja. Odahnula je tek kad je vidjela da ni on nije ništa manje uzbuđen i da se poput nje osjeća nelagodno zbog tog sastanka s njom.

— Oprostite, nisam se dospio urediti i dotjerati — promućao je nespretno kao neko dače uhvaćeno u kvaru, tresući šeširom prašinu s hlača i čizama.

Zabuljila se kao očarana u njegovu žarkoridu kosu i modre oči. Zapravo, niži je nego što sam mislila, zaključila je Marianne kad ga je pozvala da uđe u sobu.

Rukovali su se. Bila je sretna kad je opazila da je ne guta pomamnim i pohotnim pogledima kao što je to činila većina muškaraca na Divljem zapadu čim bi ugledali neku malo zgodniju ženu.

— Pozvala sam vas — počela je poslije kraće stanke — da vam ponudim posao. Brzo ćemo biti gotovi. Ne bojte se, neću vas dugo zadržati. Tek desetak minuta. Sjednite, molim vas, gospodine Perrise — rekla je zbunjeno i pokazala mu rukom stolac.

— Hvala — promućao je Perris i nespretno sjeo na vršak stolca.

– A odakle vam taj neobični privjesak? – upitala ga je jer je željela da im olakša neugodnu situaciju. Pokazala je prstom na ispaljeni metak koji je visio na srebrnom lančiću Perrisu oko vrata.

– Uspomena i obveza – odgovorio joj je kratko uz blag smiješak.

– Ah, tako – tobože se začudila Marianne.

– Vidite, stajao sam, ima tomu koja godinica, i promatrao neku gungulu, mirno kao vol za plugom, kad neki čovjek povuče revolver i prosvira mi goljenicu iz čista mira. Liječnik mi je izvadio zrna, a ja sam ga sačuvao za uspomenu da ne bih zaboravio vratiti milo za drago čovjeku koji me napucao ni kriva ni dužna. Tražim ga već pet godina. Još ga nisam našao, ali nisam zaboravio ni dug koji mu moram vratiti. Razumijete li? – trsio se Perris da joj objasni odakle mu privjesak.

– Zacijelo vam nije ni ponudio da plati liječnika, je li?

– On? Platit će mi jednoga lijepog dana. Sve će mi platiti s kamatom.

No Marianne ga više nije pravo ni slušala što joj govori. Smišljala je kako da mu najbolje objasni što hoće od njega.

– Vidite, gospodine Perris, moj je otac ostao bogalj poslije pada s konja, a što je još gore, otad ga više ništa ne zanima. Tako je rančem nekoliko godina upravljao nadglednik, i to vrlo neuspješno. Ranč nas stoji više novca nego što zaradimo. Stoga sam odlučila da gospodarstvo preuzmem u svoje ruke. Čini li vam se to smiješno?

– O, ne, ni najmanje, dapače – odgovorio joj je Red Perris, a Marianne je opazila da su mu oči pri tom zasjale.

– Ali nadgledniku ranča Lewu Herveyju to nije baš po volji. Htio bi da on i dalje bude glavni.

– I baca vam klipove pod noge – dodao je Perris.

– Odmaže mi tako što me neće ništa savjetovati, niti me naučiti. A ja ništa ne znam o uzgoju stoke. Herveyja ne mogu otpustiti. Dugo je godina vjerno služio oca. Stoga želim unajmiti nekoga tko zna kako valja raditi sa stokom i tko bi mi pokazao što da radim. Gospodine Perrise, razumijete li se vi u uzgoj goveda?

Odjednom je njegov polet splasnulo kao da ga više nije ni najmanje zanimalo ono što mu je govorila Marianne.

– Ovdje se u to svi razumiju. Možete ih naći tuce na svakom koraku.

– Nije to tako jednostavno – nastavila je gorljivo – kako vi mislite. Vidite, Lew Hervey nije čovjek blage čudi i oko sebe je okupio ljude koji su više nalik na revolveraše negoli na kravare. Stoga se bojim da bi mogao biti vrlo neugodan ako ne prosudi da mu je bolje ne zadijevati u novog čovjeka kojega ja dovedem. Hoćete li pokušati? Platit ću vam koliko tražite.

Perris je neko vrijeme šutio poput čovjeka koji se ustručava otvoriti usta da ne bi izvalio nešto neugodno, a Marianne je znala da traži odgovor kako bi što uljudnije odbio njezinu ponudu.

– Reći ću vam istinu, gospodice Jordan. Vaša mi ponuda vrlo laska i hvala vam što u mene imate toliko povjerenja, ali vi me uopće ne poznajete. Mislim da bih vam zadao još veće jade nego taj vaš Lew Hervey. Znaite, ja ne volim da mi se zapovijeda.

– Znam što hoćete reći. Da sam slučajno muškarac, vama ne bi bilo ispod časti da ... – počela je srdito.

Perris je podigao ruku da je ušutka.

– Ne, to nije točno. Varate se. Jednostavno, odviše cijenim i volim svoju slobodu. I guši me smrdljiv zrak u zajedničkim spavaonicama.

Marianne je kimnula pomalo uvrijedeno i ustala.

– Razumijem vas, Perrise, i žao mi je što ne možete prihvatiti moju ponudu.

– Želim vam mnogo sreće – promućao je Perris i ustao.

– Hvala – odvratila mu je prezrivo Marianne i zatvorila za njim vrata, proklinjući samu sebe zbog svoje ukočenosti.

Osjećala se smušeno. Činilo joj se da mu nije sve objasnila onako kako valja. No slutila je da će ga uskoro ponovo sresti i reći mu sve što je muči.

Zaboravila je na Reda Perrisa kad je pod prozorom svoje sobe ugledala Cordovu kako veže Alcatraza za privezište. Pastuh je bio rasjedlan. Na sebi je imao samo povodac.

Meksikanac je stajao pri kraju privezišta i brzo vezao uzao oko prečke. Tek kad se odmaknuo od privezišta, Marianne je opazila da ima smotan jahači crni bič oko ruke. Polagano ga je odmotao i povukao preko prstiju i dlana dok je zaškiljenim očima motrio ridana. Alcatraz je potegnulo uši unatrag. Očito, znao je što ga čeka.

Crni je bič prasnuo i opleo se oko ridanove glave. Alcatraz se nije ni pomaknuo. Cordova se odmaknuo korak od konja da bi mogao što jače zamahnuti. Alcatraz je podigao samo jedno uho. Tek kad je bič proparao zrak, Alcatraz se naglo i

svom snagom trgnuo i prekinuo povodac kojim je bio vezan za privezište. Od snažnog trzaja izgubio je ravnotežu i izvalio se na bok u prašinu kao pas. I ustao je hitro na noge, s psećom gipkošću. Cordovino se lice izobličilo od smrtna straha i užasa. Počeo je bježati prema hotelu.

Alcatraz je pojurio za njim kao krilati vražji konj, kako ga je često zvao Manuel Cordova.

Sve se zbilo u tri skoka. Marianne se nagnula kroz prozor i histeričnim glasom stala zvati u pomoć. Cordova je podigao obje ruke u zrak prema njoj kad ju je opazio.

– Pomozite, tako vam svega! Pucajte, pucajte, brzo!

A tad ga je Alcatraz dohvatio. Srušio ga je i gazio dok mu nije slomio sve kosti. Gnječio ga je kopitima u prašinu, gazio nemilice uzduž i poprijeko dok od njega nije ostala crvena mrija tople krvi i smljevena mesa.

Stravičan krik Marianne uplašio je Alcatraza. Odvratio joj je glasnim njištanjem i neprestance vrišteći udario u galop, preskočio ogradu dvorišta i nestao u daljini.

VI

Kao ševa preko polja, vinuo se uzbrdice Alcatraz u bijegu prema vrletima Orlova gnijezda. Zastao je da se otpuše tek kad se dohvatio prvih brežuljaka u podnožju visoka gorja i osvrnuo se za sobom.

Valovi toplog zraka, treptavi kao strune, mutili su obrise grada Glostervillea u daljini i obzorje dokle god mu je sezao pogled. Lahor je iz neke brvnare skrite među brdima donosio miris dima što je Alcatraza podsjetilo na blizinu čovjeka. Trnci su mu prostrujali mnogobrojnim ožiljcima od uboda oštih ostruga i brazgotinama od britka jahaćeg bi-

ća. No mora se odmah pretočila u jak i sladak osjećaj posvemašnje slobode svojstven samo pustopašnim snovima.

Ponosno je podigao glavu i zarzao, a oči mu zasjaše iskričavim žarom što ga je u njemu raspalio prkosan zov divljine.

Strah je još progonio Alcatraza i uvijek će ga progoniti jer se bojao potjere i zasjeda čovjeka. Živio je u sužanjstvu od onog dana kad ga je Cordova uzeo za kartaški dug kao žgoljavo ždrijepče stare punokrvne kobile i nepoznata oca. Cordova, nezadovoljan što je dobio kržljivo ždrijebe umjesto novca, dobro ga je izbičevao, a zatim ostavio na pašnjaku. Uslijedili su sretni, ali kratkotrajni, dani nesputana života na širokim pašnjacima sve dok nije nikla prva mlada svježa trava, kratkovlata i sočna, slatka i hrskava pod zubima. A s njom je ponovo došao i Cordova. Odmah je zapazio njegov jednogodišnji napredak. Imao je brži i skladniji korak od svih ostalih konja, što je oduševilo Meksikanca.

Odveo je Alcatraza s pašnjaka i zatvorio ga u staju. Tri je mukotrpne godine proživio u slijepoj mržnji na svog gospodara. A kako strašna mržnja daje strašnu snagu, imao je strpljenja da trpi i čeka, kao mačka koja nepomično satima vrebma miša ispred rupe.

Pokatkad, najmanje jednom na godinu, zgodilo bi se da gospodara ritne ili zgrabi zubima kao bijesan vuk. Ako bi promašio, dobio bi krvave batine, ako ga je pogodio kopitima ili ugrizao, batine bi bile samo odgođene za koji dan dok se Cordova ne bi oporavio i prizdravio. I u njemu je sazrela želja da jednog dana svog mučitelja zgazi kopitima.

Ali tad, na sljemenu brijega, svaki živac, svaka žilica i mišić u njego-

vim nogama još su podrhtavali od spomena na onaj predivan osjećaj što ga oćuti pod kopitima dok je njima lomio kosti i gnjećio živo soćno meso svoga bezdušnog gospodara Manuela Cordove.

Kažu, pobjeda u divljoj utrci srcu konja da krila, a poraz ga slomi. Stoga je Alcatrazu, koji je pretrpio bezbroj poraza, a napokon iz boja izišao kao pobjednik, zanos pobjede bio dvostruko sladak.

Zapuh svježeg sjeverozapadnjaka s visokih i strmih vrleti Orlova gñjezda draškao je nozdrve Alcatraza i privlačio ga k padinama djevićanskih šuma. Rado bi on bio ostao na proplancima obraslima u zelenu travu i otpočinuo, ali bojao se lukavosti čovjeka koji ne ispušta olako iz ruku ono što misli da mu pripada.

Ćitava se tog dana verao u brda. Te se noćí odmarao na najvišem brdu gdje je mogao najlakše osjetiti omražen smrad čovjekove kože i znoja. Ali uznemirivali su ga i ostali mirisi kojima odiše noć. U jednom je trenu nanjušio lisicu. Njezin mu je vonj bio poznat, ali nepoznat mu bijaše vonj divlje mačke i druge zvjeradi.

Tisuće nepoznatih mirisa i šumova plašili su Alcatraza, jer noć u slobodi za nj još bijaše nepoznatića. Katkad bi mu se činilo da su zvijezde tisuće svjetiljaka kojima ljudi sebi osvjetljavaju put u potjeri za njim; a katkad bi u gluhoj dobi noćí ćuo tiho cviljenje, šaputanje ljudskih glasova u blizini, iza zasjede. Bjeguncima je dobro poznat taj osjećaj. Nije mogao spoznati odakle izviru ti glasovi, kao što ne zna progonjen i ustrašen ćovjek. Moćda je to zov divljih ćivotinja koje ljudsko, a ni konjsko, uho ne mogu razaznati, a ni razumjeti. To ozvućje samotnih brda i mraćnih šuma plašilo je

Alcatraza u prvoj noći njegove slobode. Poslije će zavoljeti te glasove divljine.

U praskozorje je pošao u potragu za hranom. Nanjušio je čuperke trave. Kako je bio stajski konj, ta vrsta krme bijaše mu nepoznata i nova. Onjušio ju je nekoliko puta prije nego što ju je okusio. A kad ju je kušao, učinila mu se najsladom travom na svijetu.

Pošao je uzbrdica laganim hodom, i pogledavajući neprestano i plašljivo prema visokim vrhovima gorā. Orlovo gnijezdo izvilo se nad njim ovjenčano snijegom, plavičastim jutarnjim bojama i blijedoljubičastim visinskim izmaglicama u kotlinicama i vrtaćama, dok je oštre vrhove sunce zarumenjelo u ružičaste preljeve odakle je prohladni vjetar punio njegovu grivu studenim dahom.

Promatrao je očaran miješanje boja prirode zadivljenim očima kao netko tko još nikad nije vidio radanje dana i izlazak sunca.

Zanjištao je s vrletne gore uživajući u muklom odgovoru daleke jeke što se oglasila iz dubokih gudura. Negdje u daljini s ravnih polja bik mu je odgovorio rikom. Alcatraz jedva da ga je i čuo, ali zadržao je od njegova sazvučja. Još malo i počeo će razabirati zvukove divljine i zavijanje vuka samotnjaka, toga sivog zloduha koji oštrim očnjacima kolje svoje žrtve u gori.

Kako god slabašni i daleki bijahu ti odazivi, ipak su uvjerali Alcatraza da će se morati krvavo boriti za svoj život u divljini.

Spuštao se padinom koracajući od čuperka do čuperka trave, a neprestano je širio nozdrve ne bi li oćutio miris vode i podizao sumnjičavo glavu, čuvajući se opasnosti.

Napokon, nanjušio je vodu u dašku vjetra i zagalopirao. Bistar gor-

ski potočić žuborio je kamenitim koritom. Zagazio je u vodu do gležanja i najprije je onjušio, a zatim liznuo. Nije imala loš ukus i nije mirisala po čovjeku.

Zagazio je još dublje u potok, gotovo do koljena. Osjećaj osvježanja mu je godio. Popio je još jedan gutljaj, a zatim stao lokati dok nije utažio žeđ. Kad je izišao iz potoka, otresao je vodu s nogu. Osjećao se preporoden.

Krenuo je bez žurbe preko brda obasjanih suncem. Jeo je i pio do mile volje, nastojeći da u dva tjedna utaži žeđ i utoli glad kojom ga je godinama morio njegov bivši i pokojni gospodar Manuel Cordova.

Oporavio se, popunio i ojačao. Dlaka mu je postala glatka i sjajna, vrat mu se uzvisio. Postao je slika i prilika pravoga, snažnog konja. Osim toga, naučio je sve što valja znati o životu u slobodi i divljini.

Ali čovjek ga je ipak pronašao. Zbilo se to nekoliko tjedana poslije Alcatrazova bijega iz Glostervillea, dok je pažljivo promatrao krticu kako traži svoj brlog. Sve životinje bježe čim osjete miris čovjeka, ali Alcatraz ga nije osjetio jer mu je čovjek prišao protiv vjetra. Čuo ga je tek kad je šljunak zaškriljao pod kopitima njegova konja i kad je smrtni zvižduk lasa proparao zrak nad njegovom glavom.

Alcatraz grne u bijeg kao munja. Potjera je trajala tek koji trenutak, ali ridem se pastuhu činilo da traje vjekovima. Alcatraz mu je pobjegao za manje od pet minuta. Kauboj je pojurio za njim, ali ga više nije mogao stići. Stao je i zagledao se za Alcatrazom s tugom u očima, gušeći u sebi bijes i gutajući slinu. Za trenutak se ponadao da će jahati pastuha koga nijedan konj ne može prestići i komu nitko ne može umaći.

I kad je Alcatraz naposljetku nestao u izmaglici obzorja, kauboj je ponikao snuždeno glavom i duboko uzdahnuo. Shvatio je da takva veličanstvena životinja nije stvorena za njega. Kad se vratio na ranč, svi- ma je ispričovijedao priču o div- ljem ridanu, lijepom kao slika i hi- trom kao ptica.

To je bio početak kraja Alcatra- zove slobode. Od toga trenutka nije bilo jahača u preriji podno Orlova gnijezda koji ga nije želio za sebe i divni dani njegove slobode bijahu odbrojeni.

Ali proći će još mnogo dana i no- či prije nego što ga uhvate.

VII

Alcatraz je čvrsto odlučio da se ne da uhvatiti premda nije potcje- njivao snagu i lukavost čovjeka. Za Alcatraza svaki je čovjek bio Cor- dova.

Stoga je bježao glavom bez obzi- ra. Uspinjao se na vrleti Orlova gnijezda u namjeri da prijede goru. S onu stranu planine možda nema ljudi, ponadao se.

Kad je izbio preko sljemena gore kroz mrki klanac, da je pošao samo koju milju južnije, naišao bi ravno na među Jordanova ranča. Vjetar što popuhavaše s golih kamenitih vrhova mrsio mu je grivu i rep. Za- stao je trenutak umoran i zadihan. Spust nije bio toliko strm koliko us- pon. Stao je pasti rijetku travu po proplanku. Napio se vode iz zelene baruštine, a potom ponovo otkasao u brda da prenoći.

Sutradan, kad se razbudio, već se bilo razdanilo. Odmoran, s novom snagom u nogama, krenuo je u no- va istraživanja. Nebo je bilo pokri- veno niskim oblacima. Nije mogao više vidjeti ni visoke vrhove Orlova gnijezda. Ovíli su ih tamni oblaci.

Ali ravan pred njim išarale su zra- ke sunca što su se probijale kroz pukotine u oblacima. Alcatraz je podigao glavu i zanjíštao.

Odgovora niotkud. Njegovo ga je novo kraljevstvo očekivalo u tišini. Jurnuo je niz proplanak kao na krilima vjetra. Doimao se poput djeteta koje trči za leptirom šare- nih i živih boja, sve dok nije natr- čao na prvu prepreku.

Stao je i strignuo ušima. Znao je vrlo dobro da je bodljikava žica dje- lo čovjeka. U njemu ponovo us- plamtje stara mržnja. Kaskao je uz žicu dobrih desetak minuta dok ni- je ugledao stado na paši, a podalje konje sa ždrebadi.

Skrenuo je u šumarak da ga ne opaze, a zatim se osvrnuo za sobom. Premda je žudio za društvom, upla- šio se konjâ, svoje braće. Jer gdje ima konjâ, ondje je i čovjek. Svejed- no, srce ga je vuklo k njima. Oprez- no je provirio preko šumovite uzvi- sine u dolinu. Nigdje ni traga čovje- ku.

Ponosit pastuh vrane dlake pred- vodio je konje protiv vjetra. Za njim su kaskale kobile i ždrijepci i pone- ki ostarjeli pastuh.

Vranac odjednom tiho zarže. Svi su gledali za njim dok je galopirao uz kosinu obližnja brežuljka. Kad je stigao na sljeme, sumnjičavim je okom pregledao obzorje, a zatim ponovo spustio glavu i počeo pasti sočnu travu.

Alcatraz je potom razabrao da ti konji nisu sužnji čovjeku. A ako mu nisu sužnji, onda su mu neprijatelji, jer takav je zakon konjskog života. Istrčao je osokoljen pred njih.

Ali zapanjilo ga je ono što je čuo i vidio!

Vranac voda zanjíštao je čim ga je opazio, a krdo se dalo u bijeg. Al- catraz zastane u pol koraka i naču- li uši. Vranac se zaputio ravno pre-

ma ridanu uljezu. Uz njega je trčala siva mlada kobila vitkih nogu.

Alcatraz zarže u prijateljski pozdrav, ali vranac se pravio da ga ne čuje. Zaustavio se dvadesetak koraka od Alcatraza, zauzevši borben stav. Očito, izazivao ga je na obračun. Alcatraz je malo spustio glavu i kopitom začepkrkao po zemlji, što bijaše znak dobrodošlice i prijateljstva, ali vranac se propeo kao da se sprema u napad.

Ridan se nije plašio borbe. Koliko je samo slomio ograda korala i stajskih vrata! No ni vranac nije bio mačji kašalj, nego jakiša snažnih kosti i čvrstih mišića.

Odjednom zagrmi topot kopita i Alcatraz je jedva imao dovoljno vremena da poskoči u stranu i izbjegne udarac kopita ratobornog vranca. Hitro se okrenuo i pojurio na odvažnog protivnika da ga smlavi sa zemljom, ali spoznao je kako je vrani konj – ta odrastao je u divljini – mnogo brži od tromih konja koje čovjek uzgaja i drži u staji.

Alcatraz se nije pravo ni snašao, a vranac već ponovo navali na njega. Šćepao ga je zubima za vrat. Alcatraz ustukne korak i istrgne mu se iz zubi. Rana na vratu zakrvarila se i zapekla ga.

Zastao je. Pred očima mu zaplešale crvene i crne pjegae. Udahnuo je duboko da se smiri. Bio je previše puta u borbi da bi pošao u juriš zasljepljen bijesom.

Vranac, međutim, zanesen skromnom pobjedom, nasrne na ridanu. Alcatraz je samo to i čekao. Propeo se i snažno zamahnuo prednjim nogama.

Ali i vranac je bio iskusan borac. Zakrenuo je na vrijeme da zaštiti glavu. Ridanova su ga kopita zahvatila po vratu i ramenima, raspa-

ravši mu kožu kao britkom sabljom.

Ustuknuli su, i vranac i ridan, spremajući se na novi napad. Siva se kobila primaknula s leđa ridanu. Alcatraz joj prijeteci iskesi zube. Nedvojbeno, dotrčala je da svom mužjaku pomogne dokrajčiti uljeza i zaštititi krdo.

I prije nego što je ridan dospio da se otpuše, vranac je ponovo nasrnuo na njega. Udarali su se kopitima i grizli zubima. Alcatrazu je zvečalo u glavi od muklih udaraca. Rane su ga boljale i pekle. Napokon se okrenuo kao zvrk i udario u bjeso-mučan galop. Vranac je pojurio za njim nekoliko koraka i stao. Krv mu je lptala iz rane na ramenu, a prednje su mu noge klecale. Činilo se da je borba završena.

Ali nije bila okončana! Alcatrazu nije bilo ni nakraj pameti da pobjegne s bojnog polja. Optrčao je oko svog protivnika i opet skočio na njega. Ne nadajući se ponovnom napadu, vranac se ukipi iznenađen. Ridan ga udari prednjim nogama i sruši na zemlju na bok. Alcatraz ga je tripot pregazio dok se vranac nije prestao trzati, pokriven krvavim ranama. Ustuknuo je i zaništao od oduševljenja, a njegov je glas privukao cijelo divlje krdo. Zašto, to Alcatraz nije mogao znati, a nije imao ni vremena razmišljati o tome. Vranac se počeo jedva jedvice podizati na noge, ali slomljen i poražen.

Siva kobila prišla je Alcatrazu i ponjušila ga po nozdrvama. Zatim se povukla, tresući lijevo-desno glavom. Optrčala je oko stada, okrećući glavu i pogledavajući u pobjednika. Zvala ga je da je slijedi.

Alcatraz je odgalopirao za njom i kredom, ostavivši vranca ponik-

nute glave i otvorenih rana da tužnim očima gleda za njima.

VIII

Alcatraz je preuzeo na sebe vodstvo krda. Uskoro je usporio korak gotovo u kas, a potom u lagan hod. Zatim je zastao i spustio glavu. Počeo je pasti.

Cim su vidjeli da njihov voda pade, cijelo se krdo uspokojilo i povelu za njegovim primjerom.

Siva se kobila držala neprestanice uz njegov bok. To je Alcatrazu laskalo i godilo mu. Sreća mu je oblijevala srce toplinom kao što sunce grije zelene pašnjake. Svijet mu se učinio predivna dolina obrasla u gustu sočnu zelenu travu i protkana bistrim potocima.

Njegovo ga je krdo slijedilo, slušalo, njegovo ga je krdo oponašalo. Njegovo je krdo čekalo da ga, on upozori na opasnost, njegovo je krdo ovisilo o njemu. Visoko je podigao glavu, ponosno i kraljevski, opijen vlašću.

Sjedinio ih je strah od čovjeka. Zbijeni, polagano su se kretali niz vjetar čitavo to poslijepodne, spokojno pasući. Ali u smiraj dana kad je sunce počelo zapadati za visoke gore, krdo se uznemirilo, osobito su se usplahirile kobile sa ždrebadi. Svi su pogledavali u Alcatraza s upitom u očima. Očekivali su nešto od njega, a on nije znao što.

Optrčao ih je u širokom krugu, u nadi da će možda nanjušiti neku opasnost, ali ništa mu nije udarilo u nozdrve. U tom je trenu siva kobila istrčala preda nj i povelu ga zajedno s krdom. Očito ih je gonila žed. Alcatraz je zanjistao i zagalopirao za njom. Trčali su usporedo više od pola sata.

Jezerce je bilo predivno, kao u priči. Ukotvljeno između visokih brda strmih litica i obrubljeno pješ-

ćanom obalom. Alcatraz je prišao k vodi, onjušio je i stao piti. Svi su čekali na njegov mig, a zatim prišli vodi.

Predivna smirenost razmekšala je Alcatrazu srce. Uživao je gledajući kako se ždrebadi praćaka po vodi.

Nije se nalokao vode. Želudac prepun vode, nepotreban je teret. Znao je on to otprije. Neko mladašno ždrijebe poskočilo je u vodu pokraj njega. Alcatraz ga je upozorio da pazi što radi, iskesivši mu zube.

U tom je trenutku začuo prasak i čuo zvižduk. Učiniťo mu se kao da je kovački čekić udario po nakovnju u kovačnici potkivača. Ždrijebe se propelo i izvalilo mrtvo u vodu koja se zacrvnjela od njegove krvi.

Alcatraz je znao da je zrno bilo namijenjeno njemu i da mu je život spasilo ždrijebe koje je tren prije toga poskočilo pred njim. Odmah je prepoznao pucanj iz puške. Istrčao je iz vode i zanjistao ustrašeno, što bješe znak njegovu krdu da ga slijedi.

Krdo je obasula kiša smrtonosna olova. Razrešetala ga. Alcatraz je iskosa opazio, kad se dočepao obale, pastuhe i kobile kako padaju u grču, pogodeni. A ništa nije strašnije i sablasnije od smrtna vriska konja. Krdo, njegovo krdo, padalo je pokošeno u vodu, posrtalo ranjeno obalom u pokušaju da se spasi.

Nagon i svaki živac nalagali su mu da bježi, da ostavi sve, čak i sivu kobilu, i spašava živu glavu. I upravo kad se htio vratiti po njih, pet naoružanih konjanika izjahalo je iz šume, pucajući neprestano za njima.

Okorjela družina kaubojas s Jordanova ranča pojurila je za krdom na zapjenjenim mustanzima. Svi su se okomili na vodu, na plemenita

ridana, Alcatraza koji im je svima zapeo za oko.

Lew Hervey, nadglednik ranča Olivera Jordana, koji je svoje ljude držao u zasjedi u šumi uz jezerce, odabrao je Alcatraza za svoj plijen, a umjesto njega pogodio je ždrijebe. Pojurio je stoga bjesomučno preko uzdignute obale da dostigne ridana, ustrijeli ga i osvijetla obraz.

Nadglednik Jordanova ranča prislonio je kundak puške uz rame i naciljao u Alcatraza kad se ridi krdovala uspeo na sljeme strme obale. Opalio je i promašio.

— Ostavite mi ridana da ga ja ustrijelim! — povikao je svojim ljudima, ponovo opalio i ponovo promašio.

To bijaše početak predaje o nerajivosti Alcatraza.

Ali iza krdovala ubojite puške Herveyjevih kaubojja učinile su pravi pokolj. I kad je pucnjava utihnula, ni jedan jedini konj, a ni ždrijebe, osim Alcatraza i sive kobile, nisu ostali živi.

— Pazi, do vraga, onaj je ridan brži od munje — doviknuo je Hervey svojim ljudima.

A ridi Alcatraz grabio je divljačkim galopom za svojom sivom kobilom, sve dok nije nestao iza daleka obzorja.

— Znaš, ipak mi je drago što ga Lew nije ustrijelio — napomenuo je Bud Seymor, gledajući za Alcatrazom.

Lew Hervey se pobojavao da će ga njegovi kauboiji ismijati kao lošeg strijelca, ali svi su izgubili dar govora zadivljeni ljepotom i brzinom rideg konja koga je svatko od njih u srcu poželio za sebe.

IX

Siva ga je kobile pričekala dok je nije stigao. Mahnula mu je najprije glavom, a zatim repom, neprestano

pogledavajući prema brdima na zapadu. Kako joj je još bilo mučno od zadaha krvi u nozdrvama, grabila je odlučnim, postojanim korakom prema gorskim šumama.

Alcatraz je trčao za njom ukorak, ali pri tom nije mislio na mir i zaklon od čovjeka koji će ih naći u plavičastim dolinama onkraj gorā. Misli su mu bile zaokupljene pokoljem njegova krda uz jezerce. Pred očima su mu iskakale krvave slike njegova krda. Svi su izginuli. Ostao je kralj bez podanika. Imao je još samo sivu kobilu, najbržu i najmuđriju, živ podsjetnik na njegovu izgublenu moć i slavu.

Sjetivši se kako je pakosno služio Cordovi, pomislio je da bi mogao napakostiti i tim ljudima kako su oni naudili njemu. Vratiti im milo za drago! Usporio je korak i stao. Siva kobile koja je otrčala naprijed također je zastala kad je Alcatraz zanjštao za njom. Vratila se, prišla mu, ali je neprestano njimala glavom i tako izražavala svoje negodovanje zbog neopravdana zaustavljanja.

Kad se Alcatraz okrenuo i potrčao natrag za kaubojima, istrčala je preda nj, ustobočila se i prepriječila mu se na putu, nastojeći ga odvratiti od te ludosti, keseći mu zube i zamahujući na nj kopitima.

Izmicao joj je ponosno uzdignute glave i polegnutih ušiju, što kobile od njega još nije doživjela. Iz toga je mogla samo zaključiti da mu do nje nije uopće stalo. Alcatraz je neprekidno tresao glavom. Napokon, kobile je popustila i mrzovoljno zakaskala za njim.

Preskakivao je hitro preko rupčaga, vijao se kroza šumu i verao uz kosine dok sa sljemena uzvisine nisu u daljini ugledali skupinu jahača, ocrtanu tamnim obrisima nasuprot Sunčeva smiraja. Zastali su

tek za tren, propeli se i zarzali, jer su se sjetili mirisa tople krvi svoje braće i sestara, a zatim se kasom zaputili za Herveyjem i njegovim kaubojima.

Naporan je to bio put, to veranje od zaklona do zaklona u neprekidnu strahu da će ih neprijatelj opaziti i zapucati u njih.

A na takvu putu kobila mu je bila nepotrebna i opasna smetnja. Premda se za njim povijala spretno i nečujno, čovjeku je uvijek lakše opaziti dva konja negoli jednoga. Alcatraz ju je nekoliko puta pokušao otjerati od sebe, gurkajući je i keseći joj zube, ali ona bi ga tad samo mirno gledala tužnim očima. Znala je ona predobro da je on neće ni ugristi, ni udariti. Znala je također da je to što rade opasna ludost... to slijeđenje zlih i opakih ljudi... Ali kako je Alcatraz nije htio poslušati, pošla je za njim unatoč opasnosti.

Kaskala je za njim i drhtala od straha jer su upravo izbili iz šume na cestu ograđenu sjajnom bodljikavom žicom. Kamo da pobjegnu, napadnu li ih ljudi sprijeda i straga? Pa ipak, slijedila ga je laganim i nesigurnim korakom.

Alcatraz je odvažno grabio naprijed, sve bliže i bliže jahačima, jer se sumrak zgusnuo i zamračao, pa mu je bivalo sve teže razaznati njihove obrise u polumraku.

Dvaput su zastali. Dvaput je Alcatraz pošao dalje za njima. Nije im se usudio prići preblizu, ali želja da im napakosti bila je ipak jača od straha.

I čak u tome mraku sve je više i više prezao od čovjekova okoliša. Preko navodnjenih polja ranča čuo je mukanje rogatake i meketanje ovaca s obližnjih pašnjaka kad bi god zazveckalo zvonice o vratu ovna predvodnika stada. Sve to bi-

jahu za Alcatraza omrznuti zvukovi i činilo mu se da se svakim korakom sve više zavlači u zamku svoga najljućeg neprijatelja.

Jahače je izgubio iz vida među mračnim sjenama gospodarskih zgrada na ranču. Zastao je da saбере misli i odluči što mu je učiniti. Siva mu je kobila prišla i molila ga da se vrati, zovom tišim od šapata, ali on je na to samo podigao glavu i zabuljio se u goleme obrise staja i suša koje su progutale Herveyja i njegove kauboje.

Ne, nije se više mogao vratiti neobavljena posla. Cesta je vodila do koralu odakle je čuo rzanje konja i topot kopita. Pritrčao je koralu i provirio glavu preko ograde.

Tiho je zarzao. Šest lijepih vitkih kobila okrenulo se prema njemu i pogledalo ga svojim velikim očima. Prišle su mu, a zatim odmah ustuknule. Uplašio ih je miris divljine koji ga je obavijao. Alcatraz ih je promatrao razrogačenih očiju. Mržnja i želja za osvetom doveli su ga do koralu u koji je Marianne Jordan zatvorila šest čistokrvnih kobila kupljenih u Glostervilleu poslije trke u kojoj je on pobijedio.

Alcatraz to nije znao. On ih čak nije ni prepoznao. Najhrabrija, Lady Mary, prišla mu je i onjušila ga, a zatim tiho zarzala i zabacila se stražnjim nogama. Pomolio je glavu sasvim preko ograde koralu i pozvao ih k sebi tihim njištanjem. Polagano su mu prilazile opreznim korakom, a oči su im ljeskale u noći od znatiželje. Prilazile su mu i odmicale se dok ih sve nije onjušio. Siva ga je kobila ljubomorno odgurnula ramenom od ograde koralu.

A tad su se otvorila vrata na kući.

— Što su se ove kobile uzjogunile noćas? — odjeknuo je glas kroz tihu noć.

Alcatraz se čučnuo spreman da udari u bijeg.

– Nisu se još naviknule na nepoznat koral – čuo se odgovor.

Glasovi su otišli i zamuknuli u noći. Alcatraz se ponovo uspravio. Spopala ga je želja da preskoči preko ograde korala, ali se nije usudio. Kobile ga još nisu dobro upoznale, pa se bojao da ga ne izudaraju i ne izgaze kopitima.

A još su bile mlade te Colesove kobile, pa je u njih znatiželja bila jača od bojažljivosti. I kad im je Alcatraz okrenuo leđa u želji da pode, zaništale su i pozvale ga natrag da im se vrati.

Ako žele početi s njim, zašto ne preskoče ogradu? Vratio se i pokazao im kako jednostavno mogu preskočiti ogradu i pobjeći s njim u slobodu. No kad je iskočio iz obora, nijedna kobile nije pošla za njim.

Okrenuo se i pogledao ih s gnušanjem u očima. Slobodan i divlji konj za pitoma je konja isto što i pustolovni putnik za mirna čovjeka koji sebi gradi topli dom.

Alcatraz je stoga odlučio da im otvori vrata korala. Upro se u njih ramenima i potresao ih. Kako vrata nisu popustila pod njegovom snagom i težinom, Alcatraz je znao da su zabrtvljena prečkom. Sagnuo je glavu, onjušio prečku i ondje gdje mu je najviše zaudarala po čovjeku, uhvatio je u zube i podigao. U tom se trenutku trgnuo kao da ga je opleo Cordovin bič.

– Noćas su nešto usplahirene, ali predivne su, je li, Shorty? – Mariannin mu je glas zaparao uši.

– Svakako, jesu. Nema što. Dobro su za novac koji ste za njih dali – nečkavo je povladjivao Shorty koga je Marianne držala svojim najbo-

ljim saveznikom među Herveyjevim kaubojima.

– A tek kad vidite Lady Mary kako... Do bijesa, nije li ono neki sivi konj uz obor? Odakle on ondje? – zastrašeno će Marianne.

– A zašto ne bi bio?

– Pa mi nemamo siva konja na ranču, Shorty!

U taj čas zaškripala su vrata korala i širom se otvorila pod pritiskom Alcatrazova ramena.

– K vragu! Onaj glupi Lucas ostavio je otvorena vrata korala. Idem naokolo i...

Čim je čula šapat u noći, siva je kobile odgalopirala u zakrilje mraka, a Alcatraz je divljačkim vriskom pozvao kobile iz korala da ga slijede.

Marianne se sagnula i optrčala oko korala da što prije zatvori vrata. Pobjegnu li kobile iz korala, mogle bi natrčati na bodljikavu žicu i isjeći se.

Prije nego što je Marianne dotrčala do vrata korala, kobile joj ispred nosa kliznuše u noć, galopirajući niz cestu. Topot njihovih kopita zaglušio je glasne Mariannine povike.

– Lew Hervey! Lew Hervey! Pobjegle su! Pobjegle! – vikala je Marianne.

Lew Hervey za stolom u nastambi za kauboje bacio je karte na stol i ustao izustivši masnu kletvu.

– E, pravo mi budi kad imam žensku glavu za gospodara! Nemaš mira ni po noći! K vragu ona i njezine kobile!

Tresnuo je vratima i širom ih otvorio.

– Što je sad opet? – izderao se u noć iz sveg grla.

– Pobjegle su! Kobile su otvorile vrata korala i pobjegle – vikala je kroza suze Marianne.

X

Istrčale su iz korala. Kobile, koje je Marianne visoko cijenila zbog njihove čistokrvnosti, bijahu prema riječima kauboja lakomislene životinje bez trunka pameti, nesposobne da se brinu same za sebe. U divljem trku kroz noć zacijelo će naletjeti na prvu bodljikavu žicu uz cestu i rasparati se. S takvim mislima Marianne je požurivala Lewa Herveyja i njegove kauboje da što brže osedlaju konje i pohitaju za kobilama.

Čim su kauboji izjahali u potjeru za kobilama, Marianne je osedlala svog konja i odjahala za njima. Mjesec mladak izvirio je iza gorja na istoku i obasjao zemlju mliječnom blagom mjesecinom.

Jezdila je galopom niz cestu omeđenu bodljikavom žicom dok nije izbila na rub pustoši. Mjesec je dotad već visoko odskočio na nebu i pješčani brežuljci valjali su se pred njom u tamne udubine. Kaubojima nigdje ni traga.

Konj je već stao otpuhavati od umora i kaskati teškim korakom. Prolazili su sati, ali nikoga nije susrela, nikoga vidjela. Kauboji s njezina ranča kao da su propali u zemlju.

Mjesec je polako plovio nebeskim svodom a na dalekom istoku zabljedjela je crta sivila, predznak praskozorja. Marianne svejedno nije posustala. Izgubi li kobile, izgubit će i povjerenje svog oca, a Lew Hervey će joj se u lice posprdnno cerekati. I otac i Lew Hervey prigovarali su joj što je kupila te dugonoge kobile uzdignutih glava, a ona se sama sebi zaklela da će prvom prigodom uzjahati jednu od tih kobila i odjez-

diti brdskim stazama da im dokaže kolike su prednosti tople krvi u konjskom tijelu. A ne uhvate li kobile noćas, Marianne neće imati obraza da se vrati na ranč pred oca!

Napokon, kad je već zora počela rudjeti, Marianne je poražena okrenula konja da krene stazom natrag kući, kadli ispod oka opazi skupinu kauboja. Čim ih je vidjela, raspršile su se sve njezine bojazni i sumnje.

Hervey je pronašao kobile i pohvatao ih! Suze radosnice orosile su joj obraze. Stari Lew Hervey dobro je obavio svoj posao! Čak je živnuo i konj pod Mariannom. Požurio je korak u živahan kas i začas dostigao Herveyja i kauboje. Marianne se nije mogla nagledati uhvaćenih bjegunica. Poplesavale su žustrim korakom, a ispred svih je ponosno potrčkavala Lady Mary.

Kauboji su bili umorni i tromi, ali po osmijesima na njihovim licima Marianne je zaključila da su preza dovoljni svojim noćnim lovom.

– Čestitam, Hervey! Izvrsno ste obavili posao. Kako vam je uspjelo da ih pohvatate u mrkoj noći? – upitala je Herveyja.

– Otrčale su ravno naprijed, pa sam odmah znao da ih netko vodi. Te tankonoge kobile nemaju toliko pameti da bi same mogle naći put u mraku. A znate li tko ih je izveo iz obora?

– Konjokradice! – gotovo je kriknula Marianne.

– Krađa konja u naš se kažnjava vješanjem. Ne, nije ih ukrao čovjek – odvratio joj je Hervey i značajno je pogledao.

– Ako nije čovjek, tko ih je onda ukrao? – začudila se Marianne.

– Konj! Odmah sam se dosjetio tomu. Sjećate li se riječi koje sam sinoć izrekao o onom ridem pastu-

hu koga nisam mogao ustrijeliti? Taj nam se ridan htio osvetiti što smo mu poubijali njegovo krdo. Slijedio nas je i otvorio vrata na koralu, pa poveo kobile sa sobom. A kako ih konj može povesti? Na vodu. Odveo ih je na Wernerovo pojilo. Ondje smo ih presreli i pohvatali.

Zašutio je trenutak i pogledao u Slima.

– Slim je mislio da sam promašio, jer sam loš strijelac, kad sam prvi put zapucao na rideg pastuha. Stoga sam mu naredio da ga on ustrijeli. Pokušao je i on, ali mu nije uspjelo. Brisnuo mu je ispred nosa kao munja, ali pohvatali smo barem kobile. Još ćemo mi imati posla s tim vražjim ridim konjem, kažem vam.

– Zar doista mislite kako će ponovo pokušati da nam ukrade naše kobile? – zapitala ga je zabrinutim glasom Marianne.

– Ne da mislim, ja to znam! I idući ih put nećemo tako lako pohvatati. Dohvati li ih se ponovo, pripast će samo njemu zauvijek!

– Ali i najdivlju se divljač može uhvatiti. Odvede li ih ridan ponovo, zašto ne bismo mogli...

– A tko može uhvatiti munju? – presjekao ju je Hervey.

I Marianne je prvi put shvatila kolika opasnost prijeti njezinim kobilama. Uzdahнула je i pogledala kauboje, jednoga po jednoga, od glave do pete. Bila je s njima preza-dovoljna. Vratili su joj njezine kobile.

– I ja ću jednog dana osedlati tu Lady Mary da vidim što zna – do-metnuo je Hervey, gledajući zažarenim očima u vitkonogu kobilu.

Njezina je kupnja kobila bila napokon opravdana i Marianne je zapala u slatko snatrenje o ranču punom plemenitih čistokrvnih konja.

Njihovu će ždrebad kupovati ostali rančeri kao suho zlato.

Snatrenje joj je prekinulo njištanje konja, oduženo u visok vrisak koji su zaglušile prostačke psinke kauboja. Šest kobila ponosno je podiglo glave, zagledavši se u daleka brda. Lady Mary prepoznala je zov rideg pastuha u rumenu osvit zore.

– Eno ga! Vražji se ridan vratio da nas pobliže ogleda. Shorty, ustrijeli ga! – zapovjedi povikom Hervey.

– Pa to je Alcatraz! Ridan iz Glostervillea o kojemu sam vam pričala. Hervey, ustrijelite ga! Ubijte ga! Taj je konj ubojica. Ubojica, a ne konj! – povikala je histerično Marianne.

Njezina je zapovijed bila izlišna. Puška je već rigala vatru sa Shortyjeva ramena, ali ridi pastuh niti je pobjegao, niti je pao pogođen. Zanjštao je izazovno prema kaubojima.

– Držite kobile! Trče za njim! – zavrištala je Marianne.

Zapravo, činilo se da je pucnjava uplašila Colesove kobile koje su potrčale bjesomučno za ridim pastuhom. Jurile su u skokovima. Kauboji su se razdvojili u dvije skupine i pokušali zaokružiti brzonoge kobile. Marianne je također podbola konja i pojurila za Herveyjem.

Kauboji su neprestano pucali za ridanom, ali nijedno ga zrno nije pogodilo.

– Stanite! Shorty, Slime! Stanite i naciljajte u toga rideg vraga! – zaurao je Hervey.

Marianne je opazila da je pastuh istrčao pred kobile i poveo ih sa sobom. Nestali su s vidika za tren, a kad ih je ponovo ugledala, jezdili su preko sliemena. Marianne je zaus-tavila konja, spustila glavu na prsa i, gorko zajecavši, briznula u plač.

Bila je to zdvojnost trenutačne predaje. Kad se ponovo osvrnula i pogledala za pogruženim kaubojima na putu kući, jer bilo je više nego uzaludno da dalje slijede Alcatraza, Marianne je ponovo oživjela, odlučna da nastavi borbu.

Sjetila se riječi Lewa Herveyja:

– I deset ću ga godina hvatati ako treba!

Deset godina da uhvate Alcatraza i njezine kobile! O, da, Alcatraz će dotad već onemoćati od starosti. Stoga je trebalo pronaći čovjeka koji je Alcatrazu dorastao lukavstvom i pameti. U tom je trenutku gotovo kriknula od zadovoljstva! Red Perris bijaše jedini čovjek koji je mogao uhvatiti ili ubiti Alcatraza.

Ali hoće li doći ako ga pozove? Doći će, doći će zacijelo, jer lov na Alcatraza bit će za nj životni izazov, zaključila je Marianne.

XI

Još prije nego što je otkucalo podne, Shorty je, najlakši i najbrži jahač na kojemu izgubljena i neprospavana noć nije ostavila ni najmanjeg traga, kako se činilo po njegovu izgledu, odjahao u Glosterville s Marianninim pismom za Reda Perrisa.

Marianne je Herveyju priznala što je učinila tek poslije ručka. Zacijelo se Hervey trsio iz petnih žila da pohvata njezine kobile i Marianne ga nije željela uvrijediti time što je pozvala nekoga drugog da preuzme njegov posao.

– Ja se nikad nisam bavio lovom na divlje konje. Neka taj Perris samo dode ako hoće. Pomoći ćemo mu koliko znamo i možemo. Zapravo, ne zavidim mu ni najmanje na ovom što ga čeka – iznenadio ju je Hervey svojim iskrenim govorom.

Poslije tog razgovora s Herveyjem Marianne je strpljivo čekala dolazak Perrisa, smirena, jer njegov dolazak bio joj je jamstvo da će kobile uskoro opet biti zatvorene u njezinu koralu.

Ali kad je treći dan zamračao, a Shorty se još nije vratio s Perrisom, uznemirila se od straha da je Perris možda već odjahao iz Glosterville i da ga Shorty više nije zatekao ondje. Bila je stoga toliko potištena da je to opazio čak i njezin otac, pa je zastao trenutak pošto su ga posjeli u njegov dvopreg i pogledao je zabrinutim očima.

U posljednje vrijeme kad bi se sunce primaknulo zapadu, pa svojim dugim sjenama i zlačanožutim zrakama izbrazdalo i išaralo brdine, Oliver Jordan je običavao izvesti se dvopregom koji su vukla dva dobroćudna i ostarjela kulaša strpljivih živaca kao u volova, a ništa više ni bržeg koraka.

I vraćao bi se kasno kući iz tih svojih vožnji, ponekad i poslije večere. Samo ga je ružno vrijeme moglo zadržati da ne pođe u te samotne šetnje okolišem. Marianni su ti njegovi odlasci ostali zagonetna tajna i žalila je oca zbog njegova bježanja od života i životnih radosti. Pogledala ga je u oči, a suze su joj pomutile pogled.

Istina, Oliver Jordan stario je s ponosom tih nekoliko godina. Nesreća ga je obogaljila i ograničila njegovu sposobnost kretanja, što je u njemu ubilo njegov mladenački duh i žar. Pogrbió se i posijedio. Oči su izgubile nekadašnji sjaj, a duge bore izbrazdale čelo, udubile se oko usta i očiju, što je njegovu licu davalo dostojanstven, patnički izraz. Izgubio je volju za život, za sve što ga je nekad, dugo godina, uzbuđivalo ianimalo. Živio je u nekom neodređenom snatrenju, u nekom

drugom svijetu. Buljio bi u daljine tupim pogledom, a smiješak što bi mu katkad razvukao usne bijaše više izraz gorčine na kletu sudbu negoli zadovoljstva što ga pruža život.

No kad ju je pogledao sa sjedala svog dvoprega, Marinane je opazila da su mu oči bistre. Ispružio je čak ruku i pogladio je po kosi dok ga je gledala uzdignuta lica.

– Dijete – gotovo je prošaptao – kaži ocu što te muči?

– Red Perris se ne javlja. Ah, ne želim ti dodijavati svojim brigama, oče.

– Tko je taj Red Perris?

– Zar si zaboravio? Pričala sam ti o njemu. Ukrotio je onog šarca Richetyja. Poslala sam po njega da ubije Alcatraza i vrati mi moje kobile. Ne dođe li uskoro, kobile će posve podivljati.

– Koje kobile? – upitao ju je, a zatim kimnuo. – Ah, sjetio sam se. Ne moraš se zbog njih bojati i uzrujavati.

Ali njegova je zabrinutost za nju začas ishlapljela. Zagledao se prema zapadu i sjenovitim usjecima i udolinama.

– Idem sad. Ne brini za mene, dijete moje. Ne želim te više zadržavati.

Odjednom joj je srce prokrvarilo i ražalila se nad njegovom osamljenošću. Uхватила ga je za ruku dugih i još čvrstih prstiju, mišićavu i snažnu. A dodir s tom snažnom rukom još ju je više ražalostio. Ugleдала je pred očima sliku oca kakav je bio prije nekoliko godina. Suze su joj zalile oči.

– A kamo ćeš, oče? Zašto mene nikad ne povedeš sa sobom? – upitala ga umiljatim glasom.

Pogledao ju je u čudu kao da je prvi put vidi.

– Tebe? Pa nisam te slao u škole stoga da se dosađuješ i da tratiš

vrijeme sa starim čudakom. I nemoj sebi više trti glavu zbog mene, dijete. Odvest ću se samo do Jacksonova prevoja.

– A što te vuče onamo?

Povukao je dlanom preko čela i potresao nemoćno glavom.

– Ne znam. Zapravo ništa osobito. Tek mir i tišina. Privlači me miris crnogorice, starih borova, i jela. Ondje se osjećam spokojno i nikomu ne smetam. Ondje ponekad razmišljam o sebi, a ponajčešće ni o čemu. Nemoj plakati, dijete moje. Obriši te suze.

Zatomila je tugu u sebi i obrisala suze.

– Znaš, oče, željela bih... oh, željela bih da ti – počela je zamuckivati, a jecaj joj je stisnuo grlo.

– Šuti, znam. Svako mlado stvojenja ima mnogo neostvarenih želja. I ja počesto maštam i želim ono što nije. Idem sad. Nemoj me čekati na večeru. Zbogom!

Odmaknula se od kola smiješeći se na silu. Nagli trzaj kola zabacio ga je na naslon sjedala premda konji nisu potrčali, nego lijenim koracima povukli kola, podižući oblačiće prašine pod kopitima.

Marianne je dugo gledala za ocem kako se klati mlitavo pri svakom njihaju kola. Nije li ona još kad bi ugledala toga istoga čovjeka visoko uzdignute glave, zažarenih očiju, kako juri cestom dok su napete uzde strujale poput struna pod snažnim potegom njegovih mišićavih ruku?

A tog dana kola su se polagano otkotrljala cestom i nestala iza prvog zavoja.

Marianne Jordan još je dugo buljila za njima. Svaki put poslije ovakvih razgovara, a tog je dana s njim najduže razgovarala poslije mnogo godina, osjećala bi se još jedan korak udaljenija od njega. U vrijeme

kad bi mu njegova jedinica morala biti utjeha u njegovim poodmaklim godinama, Oliver Jordan povlačio se sve dublje i dublje u sebe i dalje od ostalog svijeta i stvarnog života, a Marianne bijaše svjesna toga da su mu ti večernji izlasci postali draži od njegove rođene kćeri. I srce joj obuze strah da se Oliver Jordan, njezin jadni otac, jednog dana više neće vratiti kući s tih svojih vožnji u brda.

Trenutak poslije toga ugledala je u daljini šest kaubojja. Odmah je prepoznala Lewa Herveya koji ih je predvodio. Doimao se krupnom ljudeškarom u sedlu. Uvijek je jahao uspravno, zabacujući malo glavu unatrag, pa mu je sjena njegova širokog sombrera poplesavala po licu. I premda joj nije bio drag kao čovjek, ipak je morala priznati da je lijep i kršan konjanik. A bio je i vrstan kravar, hrabar čovjek i nepogrešiv strijelac, pa su ga stoga njegovi kauboji cijenili i pokorno slušali.

Jahači su zakrenuli prema koralima, a ona je ušla u kuću. Nedvojbeno, Oliver Jordan je uvijek nastojao da se odveze u brda prije povratka Lewa Herveya s kaubojima iz prerijske. Jer taj ga je prizor bolno podsjećao na prošle dane kad se i on s njima vraćao kući preplanuo od prerijskog vjetrova i žarkog sunca i na njegovu nemoć koja ga je spustavala da uživa u tomu.

Doista, ne dogode li se neke bitne promjene u očevu životu, razboljet će se od tuge i pasti u grob prije vremena, zaključila je Marianne.

Kad je ponovo podigla glavu, začas je zaboravila na tužne misli. Red Perris i Shorty više nisu bili stotinu milja daleko. Vidjela ih je kroz prozor kako jezde prema kući.

Srce joj je odmah življe zakucalo. Pogledala se u zrcalo da vidi kako

izgleda. Pobojala se da nije dovoljno ženstveno odjevena za doček Reda Perrisa. No, kad je izišla da mu poželi dobrodošlicu, uvjerila se da vanjština ništa ne znači u životu ridokosog kauboja.

Skinuo je šešir i naklonio joj se na pozdrav. Potegnulo je zatim snažno uzde i skliznuo s konja. Na večernjem suncu njegovi su zubi bljesnuli poput bijela snijega, a njegova se kosa zažarila kao živa žeravica na vjetru. Pošao je prema Marianne ispružene ruke, kao prema starom prijatelju. Stisak njegove ruke osokolio joj je srce.

– Već sam pomislila da nikad nećete doći – priznala mu je otvoreno.

– Oprostite što sam se malo duže zadržao. Shorty me zatekao u pola kartaške igre. Kartao sam poker. Čim se igra završila, odmah sam pohitao na put, je li, Shorty?

– Aha – zagundao je Shorty. Sjedio je mlohavo na sedlu, držeći se objema rukama za obluk. Njegova je glava umorno visjela na prsima a oči bile obrubljene tamnim kolutima.

– Konj je mrtav-umoran. Oдох u staju – promrljao je Shorty kao da je namrtno pijan i okrenuo svog konja koji je klipsajući i otpuhujući pošao preko dvorište.

Ni zelenko Reda Perrisa nije bio u boljem stanju.

– Doduše, ja sam željela da odmah dodete, ali ne da pri tom ubijete i svog konja – napomenula je užasnuta Marianne.

– Ja da ubijem svog konja? Što je vama? Nemojte – počeo je Red Perris, pogledavši je prijekorno – molim vas, nemojte pretjerivati, Moj je konj samo malo umoran. To je sve. Taj me nikad nije ostavio na cjedilu. Sutra će biti zdrav kao dren, čim se odmori. Shorty je izmr-

cvario svog konja jer je htio jahati s nama u korak.

Razumijete li? Marianne je samo kimnula bez riječi. Inače, takve bi je raspre odmah izazvale na svadu. Zapravo, zaprepastila ju je ta njezina popustljivost kad je tog mladića žarkoride kose pozvala u kuću da mu objasni zašto je poslala Shortyja da ga dovede na ranč.

XII

Shorty je upravio konja ne prema staji nego prema nastambi za kauboje. Doslovce se skotrljao sa sedla i klecajući ušao u spavaonicu.

Unutra su kauboji sjedili i pušili, pošto su se umili i presvukli, čekaajući kad će ih zvono pozvati na večeru. Shorty je supijano proteturao između njih i svalio se na svoju postelju kao klada.

Nitko se nije pomaknuo sa svog mjesta. Premda je u njima plamtjela znatizelja, nitko ga nije pogledao, a kamoli išta upitao. Nalagala je to uvidavnost i uljudnost koju su ti kruti graničari s Divljeg zapada naučili od Indijanaca.

U međuvremenu Shorty se pridigao i izuo čizme, pa se ponovno izvalio na leđa, raširivši sve četiri. Teško je krkljao kao da je na izdijelu.

– Slime! – najzad je progovorio.

Slim podigne glavu. Njegovi obrazi i nos bili su pjegavi. Zažmirkao je i upro oči u Shortyja. Inače, Shorty i Slim bijahu nerazdvojni prijatelji.

– Rasedlaj mog konja i unesi sedlo, molim te. Mrtav sam umoran, ne mogu se pomaknuti – zastenjao je Shorty.

– Da nisi možda pješice trčao za Perrisom? – podbo ga je podrugljivo Lew Hervey.

– Neka on ide k vragu zajedno sa svojim konjem! Ta su dvojica

neuništivi – odvratio mu je Shorty, otvorio oči i sve ih redom pogledao da vidi kakav su dojam na njih ostavile njegove riječi.

– Grdno si se nešto usopio – dobacio mu je Little Joe kad je Slim pošao k vratima.

Kad je to čuo, Shorty se trgnuo, podigao na lakat i zapiljio u Little Joea. Slim je zastao na vratima da čuje što će Shorty odgovoriti.

– Ti bi bio gotov samo da si ga vidio kako karta poker. Kao violina. S jednim okom gleda karte u svojoj ruci, a s drugim odvaguje protivnikove prema izrazu njihovog lica.

– Taj će nam onda ovdje dvostruko dobro doći. A tebi služi na čast što je gospodarica baš tebe izabrala da ga dovedeš ovamo kad već mi nismo sposobni da pohvatamo i vratimo njezine tankonoge ko-bile – razvezao je Little Joe.

– Rugaš mi se, a? Zavidan si mi, a? Ali ti bi svisnuo da si prošao kroz pakao koji sam ja pretrpio s njim. Ti bi presvishnuo, malecki, da te nešto takva zapadne – prezrivo mu se nacerekao Shorty.

Grobna tišina zavladała je trenutak u spavaonici. Kauboji su ukočeno sjedili na svojim ležajima i mirno pušili. Shorty je brže-bolje iskoristio njihovu šutnju, pa nastavio:

– Zatekao sam ga za kartaškim stolom u salunu. Prišao sam mu, pozdravio ga i dao pismo naše gospodice. Pružio sam mu ga preko ramena dok je on razgledao karte u drugoj ruci. Imao je samo tričav par dvojki! Pročitao je pismo i vratio mi ga.

– Zar joj je toliko prigustilo? – upitao me, pa zatražio tri nove karte. – Tri karte i dižem za dvadeset.

– Prejak si za mene, Rede – odvratio mu je protivnik i predao se paru dvojki. Dok su oni miješali

karte, ja sam na brzinu pročitao pismo.

– U pismu je ovako pisalo – nastavio je Shorty. Dragi gospodine Perrise!

Znam da ne volite raditi za plaću, ali ja vam nudim posao bez gospodara. Konj ridan Alcatraz, koji je ubio i zgazio Manuela Cordovu, dolutao je do mog ranča i ukrao mi mojih šest skupocjenih kobilu. Biste li htjeli doći na moj ranč i pomoći mi da ga se oslobodimo? Čini mi se da je to preteška zadaća za moje kauboje. Sami kažite koliko tražite za to. Srdačno vas pozdravlja Marianne Jordan. Vratio sam mu pismo dok je kupio novce sa stola. Ne bih baš tako olako potcijenio svoje ljude, ali taj je konj vrag, napomenuo sam mu.

– Meni se ta ponuda čini vrlo primamljivom. Čim završim kartači, polazimo. Hajde, pridruži nam se i ti, rekao mi je.

– Kako sam znao da ću morati dugo čekati, pa da ubijem dosadu, sjeo sam i ja za stol. Svaki put kad bi me operušali do kože, dobacio bi mi preko stola novac da nastavim, kao da je neki milijunaš. A onda, kad smo ostali bez prebijenog centa, reče:

– E, sad, kad mi je kesa prazna, neće mi biti teško da je nosim na put.

– A kad ćemo spavati? – upitao sam ga u čudu.

– Dobro, kad si baš navalio, idemo malo odrijemati – pristao je i ustao od stola.

– Kako više nismo imali novaca da meni platimo sobu, odveo me u svoju. Dao mi je svoj krevet, a on se skvrčio na podu. Začas je zahrkao, još dok sam se ja bunio kako to nije pravo da on spava na podu, a ja u njegovu krevet. I nisam pravo ni oka sklopio, a on me već drmusao.

– Ustaj, pet je sati – naredio mi osorno.

– Pjevao je bez sluha cijelo vrijeme, a ja sam jedva držao oči otvorene od pospanosti. To me njegovo urlanje toliko rasrdilo da sam izgubio i dar govora. Razdro mi je uši tim svojim pjevanjem. Kad to više nisam mogao izdržati, pokušao sam mu skrenuti pažnju na vjevericu koja je pretrčala preko ceste, pa sam zapucao za njom nadi da će to prekinuti njegovo pjevanje.

– Znaš što, zvekane – dobacio mi je Perris – želiš li ustrijeliti vjevericu, moraš na nju pucati s boka, inače je nikad nećeš pogoditi.

– Pucati u vjevericu s boka? Nikad to još nisam čuo – začudio sam se.

– Tako piše u knjigama, i to moraš dugo vježbati.

– Pokaži mi kako se to radi, zamolio sam ga, a upravo je u tom trenu još jedna vjeverica istrčala na cestu brzo kao strijela. Ali i Red je bio brz kao munja. Potegnuo je revolver i zapucao s boka. Zemlja se zaprašila pod trbuhom vjeverice. Drugo joj je zrno raskolilo rep, a ona poskoči u svoju rupu cijeći. Nikad još nisam vidio takva oštrooka i brza strijelca.

– Nisam već dugo vježbao ciljati, pa je nisam pogodio isprve. Ali previše te gnjavim svojim jadikovkama, je li? Oprosti mi, molim te, Shorty – rekao mi je.

– I što mi je rekao, to je i mislio. Svejedno, taj ne mlati praznu slamu i ne pripovijeda budalaštine, a vrstan je strijelac. Rastužio se što mu je prvi metak promašio vjevericu, pa je zašutio i nije više pjevao. Ja sam također utonuo u svoje misli. Teško onomu tko se zamjeri tom Redu Perrisu i nade se ispred cijevi njegova revolvera. zaključio sam.

– Ponovo sam se nakon nekog vremena počeo boriti sa snom. Uhvatio sam se čvrsto objema rukama za obluk sedla da ne padnem s konja. Kad je to vidio, Perris je ponovo zapjevao i počeo mi bušiti uši svojim urlanjem samo da ne zaspem. Da bih mu smetnuo misli s pjesme, počeo sam s njime razgovarati. Ugledao sam neobičan privjesak na lančiću oko njegova vrata, pa ga upitah odakle mu.

– E, pa kad baš hoćeš znati, reći ću ti. Uspomena mi je to na dan kad me prije nekih pet godina napucao neki vjetrogonja iz čista mira u salunu blizu Guntervillea. U salunu se tog dana bilo natiskalo mnogo svijeta, a ja nikoga nisam poznavao. I bio sam bez oružja. Ja nikad ne nosim revolver kad je mnogo svijeta u nekom gradu. Sjeo sam za stol i zakartao poker. Dobivao sam, kadli moj suigrač, koji mi je sjedio nasuprot, skoči i optuži me da varam na kartama. Uvrijedio me i ja sam mu odbrusio što ga ide. Predložio sam mu čak da izide trenutak da se ogledamo. Ali dok sam ja još govorio, budalaš potegne revolver i zapuca. Pogodio me u goljenicu. I to je to zrno. Nosim ga kao privjesak da me neprekidno podsjeća kako sam dužan tom glupanu vratiti šilo za ognjilo prije nego što bude prestar za revolveraški dvo-boj.

Shorty je zamuknuo kad je to izrekao. Čuo je žamor glasova u nastambi, pa se ponovno izvalio na svoju postelju i ostalima okrenuo leđa.

– I nemojte me buditi za večeru – napomenuo je kaubojima.

Zahrkao je začas, dok su ostali razmišljali u tišini o onomu što su čuli.

Little Joe nije mogao dugo izdržati da ne kaže:

– Sve to skupa nije ni tako loše kako se čini na prvi pogled. Momak nosi privjesak da ga neprekidno podsjeća na dug u krvi, kroti najdivlje konje kao od šale, spava sat-dva na dan i ne da si gospodariti ni za kakvu plaću. Herveyju, morat ćeš u rukavicama razgovarati s gospodinom Perrisom, zaista! – podbo je Slim nadzornika ranča.

Lew Hervey je na to bez riječi ustao i izišao iz spavaonice.

– Hej, kamo ćeš u ovo doba? – povikao je Little Joe za Lewom Herveyjem.

– Ode na svježi zrak da se malo ispuše i da o svemu dobro razmisli. Nije to baš lako biti nadzornik na imanju divlje mačke i puzati pred čovjekom kao što je Red Perris, dok bi mu najradije zavrnuo vratom – objasnio je neki kauboj Little Joeu i ostalima u spavaonici upravo u trenutku kad ih je zvono pozvalo na večeru.

XIII

Lew Hervey se oglušio na poziv zvona za večeru. Otišao je u koral, osedlao najbržeg konja i odjahao s ranča kolskom cestom u brda na sjeveru. Čim je zamaknuo iza prvog zavoja, podbo je konja u brz kas. Kad je zamračalo, vrhovi stoljetnih borova i jela zaklanjali su tu i tamo zvjezdano nebo. Cesta je sve više i više vijugala uzbrdice. Iza oštrog zavoja gotovo je natrčao na dvopreg na samom sljemenu brda. Na sjedalu niskih konja razabrao je pogurenog Olivera Jordana. Glava mu je pala nisko na prsa, pa se činilo da mu je sombrero na ramenima.

Hervey odahne kad ga ugleda.

– Hej, Jordane!

Kočnice su zaškripale, ali snažan zalet nizbrdice zanio je niska kola u stranu i ona se zaustaviše u dnu

plitke uvale pod cestom u oblaku prašine. Hervey je mahao rukom ispred nosa da otjera prašinu.

– Ja sam, Hervey! – glasno je dodao povikom čim je dojahao do niskih kola.

– Što hoćeš? – zapitao ga je ravnodušnim glasom njegov poslodavac.

Hervey se nagnuo prema Jordanu i zapiljio u svoga gospodara. Računao je da će Jordana spopasti gradan strah kad mu saopći novost zbog koje je za njim žurno dojahao.

Ali kad čovjek jednom izgubi nadu, onda se obično više ničega ni ne plaši. A Jordan je živio bez nade otkad je ostao bogalj i tako zapravo postao slijep pri zdravim očima za sve što se zbiva oko njega. A ta sljepoća njegova gospodara omogućila je Herveyju da grabi manje iznose novca iz prihoda ranča sve dok se iz škole nije vratila oštrooka i bistroumna Marianne i svojim strogim nadzorom presjekla vrelo na kojemu se bogatio Hervey. Stoga je bio čvrsto odlučio da sebi ponovo izbori povlašten položaj upravnika ranča u Dolini orlova. Znao je pak da do Jordanove svijesti može doprijeti samo ako mu uspije da ga preplaši nasmrt. Zato je odlučio da ga odmah pogodi u najosjetljivije mjesto.

– Jordane, imate li uza se revolver?

– Revolver? Ne, nemam. A što će meni revolver?

– Uzmite onda moj. Može vam uskoro zatrebati – rekao je tajnovito Hervey i pružio mu svoj revolver.

Mirna ruka Olivera Jordana uzela je teški revolver i spustila ga u krilo.

– A što će to meni? – ponovio je Jordan tihim glasom i rastežući

riječi, a Hervey se već prestrašio da bi mu sav napor mogao ostati bez uspjeha. Ponovo ga je počeo strašiti.

– Vama i meni dolaze crni dani, Jordane, vratite li se na ranč. ON je došao, a njemu nema ravna u revolveraškim dvobojima.

– Tko je došao?

– ON, zaboga! Zacijelo se još sjećate one pucnjave u Wyomingu, je li? Te smo se noći zaustavili u salunu na križanju i zakartali, a vi ste se prenagli, potegnuli i zapucali. Sjećate li se, je li?

Jordan se odjednom uspravio.

– I te kako se dobro sjećam. Ali, nikad to neću zaboraviti! Taj jedini grijeh mog života pritišće mi dušu kao težak kamen već nekoliko godina. Trebalo je da me pustiš da podem poslije pogledati što je bilo s tim momkom, Lewe.

– Glupost. Imao sam pravo. Što čovjek može učiniti poslije takvih okršaja? Najbolje mu je zajahati i pobjeći.

– Momak je bio nenaoružan. Srdžba me zaslijepi i ponio sam se kao žutokljunac, jer sam gubio na kartama.

– Sad je gotovo. Nemojte plakati za lanjskim snijegom. Ali momak je sad na ranču. Zove se Jim Perris, a nadimak mu je Red.

– Red Perris! Pa njega je Marianne pozvala na ranč. Nije li to prst sudbine – zaprepášteno će Oliver Jordan.

Hervey je promišljeno šutio.

– Ah – uzkliknuo je Jordan, a glas mu je odjeknuo kao nekad dok još nije bio bogalj – jednom sam ga napucao, a sad ću ga ustrijeliti i gotovo, bude li me izazivao na dvoboj. Ne treba mi tvoja pomoć, Lewe. Hvala ti što mi želiš pomoći, ali ni ja još nisam za staro željezo!

Hervey je lukavo šutio i strpljivo čekao da ugasne taj plamen trenutačne hrabrosti i prkosa. Zatim je dodao pokunjeno, gotovo tužnim glasom:

– Poginut ćete, Jordane. Shorty je svjedok da je Red brz revolveraš i nepogrešiv strijelac. Na putu prema ranču Shorty ga je vidio svojim očima kako je drugim hicem raskolilo rep vjeverice koja je trčala preko ceste ispred njih. Zapuca li taj na čovjeka, ne može ga promašiti. Ustrijelit će ga otprve.

Ponovo je na trenutak zašutio. Čuo je hraptavo disanje Olivera Jordana koji se njihao amo-tamo na sjedalu kola kao čovjek koji je u nedoumici što da učini.

– I ustrijelio ju je s boka – dodao je pakosno Hervey.

– Pobogu, Lewe, ne misliš valjda ozbiljno?

– Shorty je sve vidio svojim očima. Kaže, da ju je ustrijelio u tren oka. Stoga ga vi i ja moramo zajedno srediti. Vi znate već otprije da sam dobar strijelac, ali radije bih presreo odred konjice negoli se našao oči u oči s tim Perrisom. Brži je od munje.

– Dvojica na jednoga. To je gore od umorstva, Lewe. Ni ja a ni ti nikomu poslije ne bismo mogli pogledati u oči.

– Znam – svečano će Hervey – ali možda je bolje osramotiti se, negoli ležati časno u grobu. Ja osobno mislim da je bolje osramotiti se, ali dvojim da ćemo ga i nas dvojica zajedno moći zaskočiti i dokrajčiti.

Zašutjeli su i razmišljali, kadli će ponovo Oliver Jordan:

– Vрати ću se – izjavio je Jordan – i dati mu priliku da se sa mnom časno obračuna. Ako me ubije, ha, pa što onda? Komu ću ja nedostajati? Tako će biti najbolje, Lewe. Neka

taj Perris naplati svoj dug u krvi, ako baš hoće. A i ja sam se izmijenio ovih posljednjih pet godina, možda me uopće neće ni prepoznati.

– Niste se baš toliko izmijenili, Jordane. Uzmite samo Howlandsa. Nije vas bio vidio osam godina, a odmah vas je prepoznao.

– Ah, pravo kažeš. A po čemu su diš da Perris jedva čeka da me ubije? Prošlo je dovoljno vremena da se ohladi – s mnogo će nade u glasu stari Jordan.

A to je pitanje jedva dočekao Lew Hervey.

– Sjećate li se da ste ga ranili u nogu, gazda?

– Svega se dobro sjećam, kako ne?

– I Perris se svega dobro sjeća. A od onog zrna kojim ste mu prosvirali goljenicu, kad mu ga je liječnik izvadio iz rane, dao je napraviti privjesak i nosi ga na lančiću oko vrata, tako da ni slučajno ne može zaboraviti čovjeka koji ga je nenaoružanog napucao – obznanio mu je Lew Hervey svečanim glasom.

– I sad se sprema za dvoboj sa mnom? – promrmljao je stari Jordan.

– Najvjerojatnije – potvrdio mu je tobože potištenim glasom Hervey u čijem je srcu zatitrala žica samozadovoljstva.

Jordanu je glava ponovo klonula mlohavo na prsa, ali taj put, kako je Hervey dobro slutio, ne zbog zdvojnosti.

– Što ja sebi time uopće razbijam glavu. Vрати se odmah na ranč i otpusti Perrisa – naredio je poslije kraće šutnje Oliver Jordan svom naredniku ranča.

– Ne mogu ga otjerati tek tako kako vi mislite – odgovorio je Hervey, nacerekavši se u sebi, jer je vođa išla ravno na njegov mlin.

– Kako ne možeš? Nisi li ti nadzornik ranča?

– A, ne, nisam – odrezao je Hervey s natruhom ogorčenosti u glasu, pa dodao: – Naime, nisam više. Znae vi to vrlo dobro, a ja to vidim i osjećam. Ja sam nadzornik bez vlasti otkad se vratila gospodica Marianne. Ona sad upravlja rančem po svojoj volji. Dovala je i Perrisa, a mene nije ništa pitala. Neće ga ona samo tako pustiti, vjerujte mi.

– A zašto neće?

– Pa – tobože se nećkao Hervey – vidio sam joj lice kad je Perris stigao na ranč. Sva se ozarila. Stajao sam ispred naše nastambe. Vrlo se razveselila i bilo joj je milo što ga opet vidi.

Jordan masno opsova kad je to čuo.

– Misliš li da se zagledala u toga... toga Perrisa – upitao ga je Jordan Najprije sa srdžbom, a zatim dodao smirenijim glasom: – A što to meni smeta? Možda je taj momak ipak čestit i radin.

– Perris je – dočekao ga je odmah Hervey – nakićeni gizdovac. Nosi svilene košulje, kiti se šarenim rupcima oko vrata i na noge obuva ulaštene kupovne čizme.

– Možda se varaš. Marianne mi ga je oslikala posve drukčije.

– Dobro. Možda sam malo pretjerao – kao skrušeno priznao je Hervey.

– Ne, ne, nisi. Ja znam da si ti pošten čovjek i da si mi odan. Svojim zadnjim dolarom kladio bih se u tvoju čast.

Doista, prije nego što je Oliver Jordan pao s konja i postao bogalj, Hervey je bio nadzornik kakva sebi može poželjeti svaki vlasnik ranča. Ali poslije Jordanove nesreće, kad je sva uprava ranča došla u Herveyjeve ruke, nije više mogao odo-

ljeti svojoj pohlepnosti na novac. A što je lakše od potkradanja bezvoljna i malodušna bogaljja.

– Ako je to tako – nadovezao je Jordan – onda se zaista moramo osloboditi tog nasrtljivca. Naočit je, a Marianne je bez društva na ranču osamljena, i mogla bi se ozbiljno zagrijati za njega.

– Slušaj, Lewe – zborio je Jordan kao u snu – potpisat ću ti punomoć u pismu Marianni, u kojemu ću joj napisati da idem preko gorja i da tebe imenujem upraviteljem ranča dok se ja ne vratim. Ti ćeš naći neku izliku da otpustiš tog Perrisa i otjeraš ga s ranča. Čim ga najuriš, javi mi to u hotel u Lawrenceu. Ondje ću odsjesti.

Hervey je vješto odglumio zdvojnost.

– Uručit ću joj poruku, bez brige, Jordane, ali slomljena ću srca otići s ranča.

– Ma tko ti kaže da ti moraš s ranča? Pa sad ću ti dati punomoć da s rančom upravljaš dok se ja ne vratim.

– Hoćete vi, znam. Ja ću odnijeti poruku... i najuriti Perrisa, ali kad se vratite... sa mnom je gotovo!

– Što?

– Znae vi veoma dobro da je vaša kći veliko zlopamtilo. Pomislit će da sam tu punomoć iznudio od vas, zamržit će me, a onda teško meni kad se vi vratite.

– Ranč je moj. Ja sam glava kuće i ona će mene slušati! – gotovo srdito odvratio mu je Jordan.

– A kad ona naslijedi ranč poslije vaše smrti, ostat ću na cesti poslije toliko godina vjerne službe. Ali neće mi biti žao. I život bih žrtvovao za vas, Jordane – pretvarao se Hervey.

– Zapamti, Herveyju! Uspiješ li otjerati Perrisa s ranča, imenovat ću te doživotnim upraviteljem mog

ranča. Dajem ti moju časnu riječ – svečano mu je obećao Jordan koji nije prozreo Herveyjevo licemjerstvo.

– Ali ako...

– Nema nikakvih ako. Nisam li ti dao svoju časnu riječ?

Lew Hervey pružio mu je komad papira. Oliver mu ga je istrgao iz ruke i prostro na koljeno. Hervey je prijahao i kresnuo šibicu, da bi rančer mogao vidjeti što piše.

»Draga Marianne«, načrčkao je Jordan olovkom po papiru. »Poslovi će me zadržati neko vrijeme na putu. Sreo sam Lewa Herveya i on će ti donijeti ovu poruku. Još nešto, ja sam mu naredio što sve mora obaviti dok se ja ne vratim. Ne petljaj mu se u posao. Voli te otac.«

Čim je Jordan potpisao poruku, Hervey ga je tiho nagovorio:

– Dodajte, »ovo pismo opunomoćava Lewa Herveyja da upravlja rančem u moje ime dok se ja ne vratim kući«.

– Izvrsno si se to dosjetio – pohvalio ga Jordan i dopisao ono što mu je Hervey prišapnuo, pa poruku potpisao punim imenom i prezimenom.

– Gazda, nikad to nećete požaliti – rekao je Hervey, izbjegavajući čak u mraku da od srama Jordanu pogleda u oči.

– A zašto bih to požalio? Do viđenja, Lewe!

Ali Lew Hervey odjednom je izgubio dar govora. Podigao je ruku bez riječi i nijemo odmahnuo Oliveru Jordanu.

XIV

Nikad još Red Perris nije proveo večer u tako zanosnu društvu. Bio je duboko polaskan pozivom Marianne Jordan da dođe k njoj u salon poslije večere dok su se drugi kauboji, kao što je bio red, razmilili

po travnjaku u vrtu da popuše cigaretu poslije jela.

Ladanjska kuća na ranču u kojoj su stanovali Jordanovi bila je sagrađena u meksičkom stilu. Zidovi bijahu dovoljno debeli da zadrže zubatu studen zimi i odbiju žarku pripeku sunca ljeti.

I dok su kauboji sjedili u vrtu i pušili, smiješ i žamor njihovih glasova dopirao je Perrisu do ušiju kao zujanje roja pčela. Sjedio je za stolom u salonu nasuprot Marianne.

Otkad je stasao u pristala momka, upoznao je već nekoliko zgodnih djevojaka u toku svojih putovanja i lutanja po svijetu, ali to mu bijaše prvi put da s jednom očijuka u takvoj sredini.

Marianne je bila lijepa djevojka. Imala je istančan ukus i dopadljivo je uredila unutrašnjost kuće, a za tu prigodu i samu sebe. U vrtu je ubrala prekrasan žarkocrven cvijet i njime okitila svoju vranu kosu crnu kao noć, što je ozarilo toplinom njezine oči i smiješak.

I, istini za volju, valja reći da nije štedjela osmijehe. Ridokosi Jim Perris svidao joj se i ona mu je to otvoreno pokazala.

Nisu razgovarali samo o poslu.

Samo ga je jedna osobina njezine naravi smetala i odbijala od nje. Njezina odlučnost da se ubije pastuh. Govorila je o Alcatrazu s ljutitom mržnjom. Perrisa je to prestravilo. Znao je da je Alcatraz pobjegao sa šest plemenitih kobilica. Marianne mu je ukratko objasnila koliko joj je do njih stalo zbog njezina ugleda i radi gospodarskog napretka ranča. Ali za Perrisa to ipak bijaše nedostatan razlog za tako duboku mržnju. Da je znao kakvo je Marianne vlastitim očima vidjela kako ridan gazi Cordovu, lakše bi mu bilo razumjeti štošta drugo.

Perrisa je samo ta njezina njemu nepojmljiva mržnja priječila da se u nju ne zaljubi do ušiju dok mu je Marianne pjevala, prateći se svirkom na glasoviru. A kad je Marianne zapjevušila ljubavnu pjesmu i pri tom ga nježno pogledala, morao je stisnuti zube da riječi pjesme ne uzme predoslovno.

Marianne se možda istrčala više nego što je isprva namjeravala. Ali u svakoj je ženskoj prirodi urođena potreba da ugodi i usreći muškarca, a Perris, sa svojim iskrenim očima i srdačnim osmijehom, bijaše tako ugodno društvo da je Marianne gotovo prekoračila granicu umjerenosti i uzdržljivosti.

I prije nego što je završila ta večer, Perris se nekoliko puta toliko zanio da bi joj najradije strastvenim riječima izjavio ljubav. U tom ga je priječio samo strah da bi je time zapanjio i da bi se ona zatvorila u sebe kao što cvijet zatvori laticice pri prvom dašku hladne večeri. A odvrćala ga je od toga i pomisao da ga je ta zanosna djevojka pozvala na ranč da... da ubije rideg pastuha Alcatraza, pri čemu bi mu se svaki put zaledilo srce.

Da mu je to naredio neki muškarac, primio bi to kao nešto posve prirodno. Ali ta je zapovijed zvučila odveć kruto sa sočnih usana Marianne premda Perris ne bijaše, što bi se reklo, mekušac i prenježan konjanik. Dapače, oštro je jahao, pa su njegovim konjaničkim zahtjevima bili dorasli samo vrsni i izdržljivi konji. Koji konjanik, otkad je svijeta i vijeka, ne voli konje? Stoga je Red Perris neprekidno sanjario o danu kad će uzjahati konja brza kao ptica, odvažna kao lav, a srca nježna i odana kao u djevojke.

Napokon, i ta se ugodna večer okončala. Marianne ga je ispratila

do vrata sa zagonetnim smiješkom oko usana.

Sutradan ujutro došao je na doručak s ostalim kaubojima u prostranu blagovaonicu. Marianne Jordan sjedila je na čelu dugačka stola. Ali nije više zračila onom čarobnosti od prošle večeri. Nije podizala pogleda. Čelo joj je bilo smrknuto. Doista, Mariannu su morale teške misli, jer kasno prošle noći došao je k njoj Lew Hervey i donio joj očevo pismo. Nije se zabrinula zbog očeva nenadana odlaska. I prije je tako nestajao po nekoliko dana. Zaprepastila ju je, međutim, punomoć kojom je Herveyja ovlastio da upravlja rančem za vrijeme njegove odsutnosti.

Zaboravila je čak na Reda Perrisa i na svoje skupe kobile, toliko je bila ogorčena. Nikoga drugog nije vidjela za dugačkim stolom osim ispršenoga kršnog nadzornika Lewa Herveyja koji se napuhavao, kako se njoj činilo, od važnosti i oholosti.

— Ja sam ga upozorio da uzalud piše tu punomoć — nastojao ju je uvjeriti licemjerni Hervey u svoju iskrenost — ali poznate vi njega bolje od mene. Znae kakav je u posljednje vrijeme. Nije htio ni čuti što mu ja govorim.

A u tim je riječima bilo i prilično istine, pa Marianne o tomu više nije razmišljala.

Perrisa je, dakako, malo vrijedalo držanje Marianne koja se vladala kao da ga ne vidi. Možda se ona sa mnoom prošle večeri samo neukusno šalila, pomislio je ozlojeđeno.

Kad je izišao iz blagovaonice u društvu s ostalim kaubojima, spuštene glave, namrštena čela, Lew Hervey ga je pratio pozornim pogledom i odmah mu je sve bilo jasno.

– Naš je novi prijatelj jutros nešto loše volje. Marianne mu se sinoć ljubazno smiješila, a jutros ga uopće nije opazila. Doista, izgleda kao pokisla kokoš – napomenuo je Lew Hervey svojim ljudima, naglasivši posebice zadnju rečenicu.

Kauboji su se samozadovoljno smijuljili kad su vidjeli snuždenog Perrisa. Ridokosi momak nije im bio baš odveć drag od prvog časa. Mislili su da se previše pravi važan, pa im je godila pomisao da je Marianne od njega napravila budalu.

– Možda mu se sviđa ranč, pa se ponadao da će se Marianne zaočiti i udati za nj, a on se tako dočepati ranča – zlobno se nacereko Slim.

Lew Hervey je na to samo slegnuo ramenima. Nije još htio otvoreno optužiti Perrisa, jer se plašio njegova revolvera. Ali htio je da ga kauboji zamrže.

– Još je mlad i umišljen – rekao je pomirljivo.

– Umišljeni šupoglavac! Sjedio je pokraj mene za doručkom, a nije udostojao izustiti i jednu jedinu riječ. Njemu je možda ispod časti razgovarati s običnim kaubojima – zagundao je povrijedeno Slim.

Za kauboje Perris je tako ostao umišljen revolveraš, prevrtljiv ženskaroš i bezobziran nasilnik. Ljudi koji su s njim ušli u spavaonicu već su ga mrzili vjerskom zatucanošću, a još desetak minuta prije toga mogli su ga prihvatiti kao sebi ravna druga.

Herveyju nije bilo teško uočiti da je Perrisa oneraspoložilo ravnodušno vladanje Marianne Jordan. Stoga je odlučio da ide dokraja, znajući da će se svi njegovi kauboji prikloniti njemu, svom nadzorniku.

– Hej, Rede! – pozvao ga je glasno i jasno, pa namignuo svojim

kaubojima. Svi su zastali znatiželjni da vide što će se dogoditi.

– Molim? – odazvao se Perris.

– Potrči do korala i dovedi mi konja s bijelim pjegama dok ja posvršavam ovdje neke poslove.

Kauboji su bili naviknuti da svom nadzorniku osedlavaju konja i ta ih zapovijed nije nimalo iznenadila. Ali Hervey bi ih obično to zamolio, a nikad im to nije naređivao osornim glasom.

Perris je podigao glavu i zagledao se u nadzornika ranča zaškiljenim i smrknutim očima. On je bio pozvan na ranč da uhvati divljeg konja, a ne da bude sluga nadzorniku ranča.

– Slušaj, prijane – počeo je sporim glasom Perris, što je bio očit dokaz da je ogorčen takvim postupkom – ja još ne poznam vaše običaje, ali gdje sam god dosad bio, čovjek koji je bio dovoljno odrastao da jaše bio je i dovoljno pametan da sâm sebi osedla konja.

Lew Hervey se ukočeno uspravio kad je to čuo, kao da je dobio nogom u štražnjicu. No hinió je da nije osjetio žalac uvrede.

– Ovdje kauboji rade ono što im naredi nadzornik. A nadzornik ne pravi razlike između svojih kaubojâ. Čekam da mi dovedeš konja, Perrise – strogo je odsjekao Hervey.

Perris počeo namatati cigaretu. Usne su mu problijedile u dvije tanke crte od zakiptjele srdžbe. Posprdno se podsmjehnuo Herveyju. No, ljude koje srdžba zažari, zacijelo i zaslijepi, a koji od nje problijede, ti su svjesni svega što se zbiva oko njih. A takvih se treba čuvati.

Pošto je ošinio Herveyja srditim pogledom, Perris se zagleda u kauboje. Vrebali su na nj vučjom pohotom. Nije se mogao domisliti zašto su svi postali odjednom tako neprijateljski raspoloženi prema njemu, ali iskustvo litalice naučilo ga je da mora biti spreman i na nedobrodošle dočeke. Pogled na njihove zbijе-

ne rđove i posprdno i izazovno nacerekana lica uspalio je u njemu žarku želju da ih sve prebije.

— Što se mene tiče, kauboji, pozvan sam ovamo da uhvatim divljeg pastuha, a ne da sedlam konja nadzorniku koji to nije sposoban učiniti. To je moj posao i ništa drugo.

Žamor glasova uvrijeđenih kauboj bio je slatka glazba za Herveyjeve uši.

— Jeste li čuli što je rekao? — upitao ih je Hervey, pa se okrenuo prema Perrisu i dodao:

— Još si ti premlad, mladiću, i ne znaš što govoriš. Stoga ti mi to i nećemo zamjeriti. Ali upamti, da si odrastao čovjek, skupo bi te to stajalo. A sad otrči u koral, uhvati mog konja, osedlaj ga ili se kupi odavde! Razumiješ? Samo sam se šalio kad sam ti ono maloprije rekao da mi osedlaš konja. Želio sam tek vidjeti kakav si kauboj i čovjek.

— Herveyju, pazi ti što... — počeo je Perris drhteći od srdžbe.

— Čekaj — prekinuo ga je Lew Hervey — ne pre nagluj se: Poznajem ja dobro takve kao što si ti. Zastrahuješ ljude svojim revolverom, ali znaj, tako ništa nećeš postići u Dolini orlova. Posegneš li za revolverom, naredit ću svojim ljudima da te svežu i bace u bačvu punu smole. Stoga, Perrise, dovedi mi osedlana konja ili se tornjaj odavde!

Red Perris sjede na rub svoje postelje. Nije posegnuo za revolverom koji mu je ležao nadohvat ruci. Svi su to vidjeli. Perris je prebacio nogu preko noge, a pogled mu je polako prolazio po licima kauboj.

— Slušaj prijane, ja ti neću dovesti tvoga osedlanog konja, a neću ni otići odavde. A sad je na tebi red da odlučiš kad ćeš me baciti u bačvu punu smole — odvratio je tiho i izaživački Parris.

Hervey je trenutak ostao osupnut, bez riječi. Nitko se nije nadao tolikoj odvažnosti ridokosa revolveraša. Dohvati li Red Perris svoj revolver, prvi će pasti Lew Hervey.

— Čekajte, momci! — povikao je Hervey glasno da bi nadjačao jarse povike svojih kauboj.

— Ne želim da itko od vas nastrada! Marianne Jordan ga je unajmila. Ona ga može i otpustiti, ako ja ne mogu. A sad ćemo čuti što će nam ona reći. Slime, dovedi gospodicu Jordan, molim te!

Slim je odmah istrčao iz spavaonice. Za koji trenutak čuli su ženske korake i glas Marianne Jordan. Stupila je preko praga u kaubojsku spavaonicu. Šibnula je pogledom najprije Herveyja, pa zatim Perrisa.

— Znala sam da ćete mi učiniti gadariju, Lewe Herveyju! — zasikatala je ljutito.

Hervey je slegnuo ramenima kao da sa sebe stresa svu odgovornost za ono što se dogodilo.

— Pitajte momke. Oni će vam potvrditi da sam s njim postupao u rukavicama. Ali on je prgave i goropadne naravi. Grizao bi, tukao bi se, ubijao! Naredio sam mu da se tornja s ranča. Nadam se da se slažete s tim? — ponizno će Hervey da se dodvori svojoj gospodarici.

— Oh, Rede Perrisu, zašto ste dopuštali da se ovo uopće dogodi? — zavapila je zdvojno Marianne.

— Žao mi je. Nisam ja kriv — bilo je sve što je Perris rekao u svoju obranu.

— Ali tko će ubiti onoga divljeg pastuha i vratiti mi moje kobile, ode li Red Perris? Možda vi, Herveyju? — upitala je zlobno Marianne svog nadzornika ranča.

— Zašto ne, gospodice, samo mi dajte vremena — odgovorio joj je samouvjereno i drsko Lew Hervey.

Lupnula je nogom o zemlju od bijesa.

— Kako vam je samo uspjelo da od mog oca izmamite onu punomoć, to doista ne mogu pojmiti. Ali otac vam ju je dao i potpisao i vi možete Reda otjerati ako želite. No, čim se otac vrati, čut ćete me, gospodine Herveyju. Dajem vam svoju časnu riječ, još ćete me čuti — odbrusila je Lewu, a zatim se obratila Perrisu:

– Hoćete li ostati barem tjedan dana, ako vas ja to molim i dopusti li vam to gospodin Hervey? Hoćete li pokušati da za to vrijeme ubijete Alcatraza i vratite mi moje kobile? Hervey, hoćete li mi dopustiti da zadržim Reda Perrisa barem jedan tjedan?

U glasu joj je odjek srdžbe nadjačao molbu, ali Hervey je znao da joj mora popustiti. Nije joj smio otkriti istinu zašto mora otjerati Perrisa s ranča. Oliver Jordan će se zacijelo strpjeti tjedan dana prije povratka kući.

– Ja samo nastojim štititi dobrobit ranča vašeg oca, gospodice Jordan. Dakako, Perris može ostati tjedan dana kad ste se baš zaintačili – popustio je Hervey.

Okrenula se od Herveyja sa srdžbom u očima, a kad je pogledala u Perrisa, njezine su oči odmah omekšale.

– Ostat ćete, je li, ako vas ja zamolim?

U tren ga je prošla mrzovolja. Rastopio se od miline pod pogledom njezinih očiju koje su ga zaklinjale da ostane.

– Dokle god vi to želite – svečano joj je obećao.

XV

Ako ljude možemo donekle usporediti po sličnosti s nekim životinjama, onda zacijelo možemo sa sigurnošću ustvrditi da je Red Perris najviše nalikovao na divlju mačku, pogotovu ako je bio u lovu.

Ležao je potrbuške ispružen na sljemenu brežuljka u podnožju Orlova gnijezda, nepokretan satima u visokoj travi, šibajući očima obzore pred sobom, baš kao što mačka strpljivo čuči ispred mišje rupe.

Već je tjedan dana zaredom dolazio na sljeme tog brežuljka. A imao je za to i razloga.

Prvih nekoliko dana poslije njegova dolaska na ranč pokušao je divljeg pastuha uhvatiti prokušanim metodama kako se hvataju inače divlji konji, ali nikad mu nije

uspjelo da se pastuhu približi ni nadohvat puške. Kako ga nije mogao stignuti i uhvatiti, Perris je odlučio da ga dočeka u zasjedi.

U međuvremenu je upoznao i neke navike divljeg pastuha. Pokazivao je, na primjer, nezasitnu znatiželju. A pokretački porivi Alcatraza bijahu nepredvidivi. Ponekad bi okupio oko sebe svoje kolibe i poveo ih u divljem trku prema nepoznatom odredištu preko prerije, ili bi ih ostavio i sâm otišao u izviđanja, uvijek vrtoglavom brzinom. Poput čovjeka imao je i svoje mušice. Nije se volio pokazivati oko podneva. Tad bi se skrivao od vrućine i odmarao u duboku hladu. Samo ujutro ili u predvečerje jurnuo bi u potragu za sočnim pašnjacima ili iz posvemašnjeg užitka jurcao po proplancima. A tad bi se zajurio preko istočnih ili zapadnih obronaka gore u žarko srce pustinje, a zatim nepojmljivom odvažnošću zagrabio natrag na konjska pojila Jordanova ranča. Preskako je ograde da utaži žeđ naočigled svojih neprijatelja.

Iz njegove odvažnosti Perris je spoznao da Alcatraz dobro pozna ljude i njihove navike i da ih mrzi. Perris, i sâm kockar voden nagonom, razumio ga je i cijenio, istodobno dok se u njemu sve više rasplamsavala želja da nadmudri toga četveronožnog odmetnika.

Napokon, strpljenju je došao kraj, i u Perrisovu srcu ne osta ni trunke ljudske dobrote, nego samo žarka želja da ga ubije. Svi su se njegovi snovi slili samo u jedan... da mu Alcatraz natrči pred cijev puške!

I toga mu se dana činilo da je uzalud čekao. Sunce je već sjelo iza visokih gora na zapadu i prošaralo padine i obronke dugačkim sjenama. Podigao je dalekozor da još jednom pregleda obzore prije nego što ga prekrije suton.

Opazio je odsjaj nekog lika u kretanju, ali samo na tren. Pet punih minuta nakon toga izišao je iz udolje i iskrasnio na sljemenu brežulj-

ka, golem kroz stakla dalekozora... Alcatraz u punom galopu!

Perris je dohvatio pušku, pritisnuo je čvrsto uz rame i stisnuo rukama. Okamenio se, nepomičan. Uhvatio je Alcatraza na nišan, stisnuo zube, a usne su mu se povile u zlokoban osmijeh. Ridan je najzad stigao nakraj svog puta! Najslabiji pritisak mog prsta uništiti će život u tom pustopašnom pljačkašu, pomislio je Perris dok je pašuha neprestano držao na nišanu, slijedeći svaku njegovu kretnju.

Ridan mu je došao već vrlo blizu. Vidio je dug veličanstven greben njegova vrata, razabrao duge čvrste mišice što su se napinjale pri svakom koraku pastuha. A kakvi to bijahu koraci! Doimao se kao da ima krila. Više je lebdio u zraku negoli nogama galopirao po zemlji. I Perris pomisli da bi bio grijeh razdrijeti olovom tako savršeno tijelo.

Valja ga stoga pogoditi u glavu, raznijeti mu mozak u komu su se radalale sve podle pakosti i psine toga rideg vruga. Naciljao ga je u glavu, pod uho, u mjesto skriveno grivom što se vijorila u galopu. Prst mu se polagano i promišljeno savijao oko obarača.

A tad, Alcatraz kao da je naslutio opasnost, okrenuo je svoju oholu glavu i drsko se zagledao ravno u oči Redu Perrisu!

Perrisovo je srce ludo poskočilo od uzbuđenja dok je razrogačenim očima piljio u oči protivnika. Odatle li samo ta vražja odvažnost u toj divljoj životinji da se usudi prkositi čovjeku, dražiti ga, izazivati ga? Zaista, pred Perrisom se ustobočio kralj svih konja komu je sudbina namijenila više ciljeve. Aj, taj bi mogao svoga gospodara učiniti kraljem među ljudima! Na njegovim ga ledima nijedan neprijatelj ne bi mogao prestignuti, pred munjevitom brzinom njegovih hitrih nogu ni jedan jedini ne bi mogao pobjeći. Sjediti na njemu isto je što i sjediti na prijestolju!

Ludost, bila bi to posvemašnja ludost, odbaciti uludo trud dugih da-

na strpljiva čekanja i umovanja. Svejedno, Perris je skočio na noge i zamahnuo svjetlucavom puškom.

— Idi vraže! Još ćemo se mi susresti! — povikao je.

Alcatraz se propeo, zaništao ostro i kratko i u tren oka nestao poput strijele niz padinu udoline.

Još prije nego što mu je pastuh nestao s očiju, pucnjevi iz pušaka odjeknuli su uz vjetar. Lew Hervey izjurio je iza susjedna brežuljka i dao se za Alcatrazom, pucajući neprestano za bjeguncem.

Perris se samo zlobno nacerio. Nikakvo čudo što su svi vjerovali da je pastuh neranjiv. Dok je bježao, poskakivao je krivudajući kao u bijegu. Tko zna gdje je to naučio, pomislio je Perris, a kad se Hervey vrati na ranč, opet će raspredati neobične priče o nadnaravnim moćima Alcatraza, kako bi sačuvao svoj ugled dobra strijelca.

XVI

Perris nije stanovao na ranču. Smjestio se u trošnu brvnaru na zapadnoj padini podnio Orlova gni-jezda. Iza brvnare naherila se stara suša sklepana od dasaka. Služila mu je kao staja i kao sjenik.

Osedlao je konja, napojio ga, pa zajahao i podbo nizbrdice u vratoloman galop. Žurilo mu se jer je htio stići na ranč prije Lewa Herveyja, prije nego što ga nadzornik ranča ocrni i optuži pred Marianom, da je dopustio da mu ridi pastuh sklizne iz ruku.

Sjahao je pred Jordanovom kućom i prvo što mu je doprlo do ušiju bijaše glas nadzornika ranča. Zastao je u sjeni luka nadsvodena hodnika.

Marianne je sjedila u vrtu u dubokom stolcu. Svjetlost petrolejke sa stola isticala je igrom sjenâ lijepe crte njezina lica. Ruke je držala položene na otvorenoj knjizi u krilu.

— Sad vidite kakav je taj vaš naduvenko koga ste pozvali da završi ono što smo mi počeli. Evo, došao je

da vam potvrdi da govorim istinu – završio je Hervey svoju priču, uhvativši iskosa ispod oko sjenu Perrisa iza stupa luka.

Perris je zakoraknuo u vrt i stao ispred Marianne.

– Lew Hervey mi je sve rekao. Mislim da vam ne moram napomenuti da ste me razočarali i da vas više ovdje ne trebam – tihim mu je glasom rekla djevojka, ne podižući pogled s knjige.

– Oprostite, žao mi je, ali to me zacijelo ne opravdava – zamuckivao je Perris.

– Ne, ni najmanje! Hervey će vas isplatiti i ja više ne želim razgovarati s vama o tome.

– Ali ja o tomu ne mogu razgovarati s Herveyjem.

– Zar vas je stid da ga pogledate u oči?

– Ja se bojim razgovarati s njim.

Podigla je glavu kad je to čula, a on je opazio da se sva njezina srdžba na nj odjednom pretočila u okrutan prezir.

– Doista? Bojite se? E, da vam kažem istinu, to me uopće ne iznenađuje – narugala mu se Marianne.

– Bojim se, okrenem li se, gospodice Jordan, da nam samo riječi neće biti dostatne da se raspravimo.

– Okreni se, tikvane, pa da vidiš

– zarežao je Hervey.

– Molim vas, gospodice, recite vašem nadzorniku da me ne izaziva. Dovoljno je star da zna što ga čeka, okrenem li se – procijedio je kroza zube Perris.

Marianne pogleda Perrisa u oči. Tim je pogledom izrazila svu svoju ogorčenost, sve razočaranje i prigovore.

– Prezirem ljude kao što ste vi, Perrise, ljude koji umorstvima rješavaju svoje probleme, a vi na Div-

ljem zapadu to još nazivate časnom borbom. Kunem vam se, gospodine, dotaknete li revolver, naredit ću svojim ljudima da vas bičevima otjeraju odavde.

– Ne poznajete vi još dobro Divlji zapad, gospodice. Dohvatimo li se Hervey i ja, nitko neće ni prstom pomaknuti da mu pomogne. To mi nazivamo časnom borbom – usudio se da je ispravi Perris, pa nastavio:

– Pobijedim li, ogledat ću se sa svima redom dok me bolji i jači ne svlada. Rulja ne mlati po jednom čovjeku u ovim krajevima... osim po konjokradicama.

– Ja se nikoga ne bojim, pa ni Perrisa – prsio se Lew Hervey, ali promuklim i prepuklim glasom.

– Prestanite se napuhavati, obojica! Držim da je slučaj Perris okončan. Ne želite li primiti novac iz ruku nadzornika Herveyja, kažite meni koliko vam dugujem i ja ću vas osobno isplatiti – strogim mu je glasom rekla Marianne.

– Ništa! – odvratio joj je glasno Red Perris.

– Pazi, pazi, pred nama stoji uvrijeđena veličina! – pospordno će Marianne.

Perris je bio blijed kao krpa. Djevojka je odjednom shvatila da taj momak pati jer je ponižen pred njom. Ta njegova ponizonost ugasila je svu srdžbu u njoj.

Ja vas samo molim da me saslušate – dodao je Perris skrušeno.

– Dobro, recite mi što vam je na srcu, gospodine Perrisu – popustila je Marianne.

Trsio sam se iz petnih žila da ustrijelim toga vražjeg pastuha i danas mi je prvi put naletio na nišan – počeo je Perris i rekao joj točno sve što mu se dogodilo.

Premda znam da je opak, bio sam svjestan i toga da ga je pokvario

čovjek. Da sam ga ustrijelio, osjećao bih se kao da sam počinio umorstvo.

– Gledao me – nastavio je kao u bunilu Perris – kao moj konj i ja sam ga poželio za sebe kao što dijete poželi neku skupu igračku koju ne može dobiti.

– Ali taj je pastuh ubio čovjeka, gospodine Perrise – podsjetila ga je razložno Marianne.

Ispružio je ruku njoj kao da je moli milostinju dok ju je preklinjao riječima koje su mi izvirale iz dna srca.

– Dopustite mi da ga uhvatim. Dajte mi ga! Dopustite da ostanem na ranču i radim, jer samo ga ovdje mogu uloviti. Znam da hoćete natrag svoje plamenite kobile, ali taj konj vrijedi više od vaših šest kobila. Ja ću ga uhvatiti. Ja ću ga ukrotiti, slomiti ga, ili će on slomiti mene. A kad ga pripitonim, darovat ću ga vama!

– Budete li ga darovali meni, zašto ga onda želite za sebe?

– Samo da mu pokažem da i nad njim ima gospodara, da stane kad potegnem uzde, da pode kad ga podbodem, da se raduje dok mu tepam nježne riječi pohvale i da zadrhti kad začuje gromke grdnje prijekora. Napravio je budalu od mene, a ja ću mu dokazati da nisam tako velika budala kako on to misli. Molim vas, racite da smijem ostati!

Njegove su je riječi očarale, razbuktale joj maštu.

– Smijete, Perrise, ali to ne ovisi samo o meni. Moja vam suglasnost ništa ne vrijedi bez Herveyjeva dopuštenja. Moj je otac njega ovlastio da upravlja rančem dok se on ne vrati kući – upozorila ga je Marianne, pogledavši u Herveyja iza Perrisovih leđa.

– Zašto sam ja onda sve ovo uopće govorio? – zavapio je beznadno Perris.

– Ne zdvajajte. Vi još ne poznajete dobro Herveyja. On je velikodušan čovjek i nije zlopamtilo. Zacijelo je već i zaboravio na nespornu... – preduhitrila je Marianne nadzornika ranča.

– Dakako, sve sam zaboravio – upao joj je u riječ Lew Hervey koji se nije dao samo tako lako nadmudriti – ali ne jamčim da su to zaboravili i naši kauboiji. Stoga mislim da je za Perrisa najbolje da odmah ode iz Doline.

– Zar su naši kauboiji takve naprvice? – začudila se Marianne.

– Smrtno ih je uvrijedio već prvog dana – objasnio joj je Lew Hervey.

– Onda idite, Perrise! Odmah idite! Zaboravite na Alcatraza, na kobile... na sve, molim vas, Perrise. Idite! – zavapila je zdvojno Marianne, a čak je i slijepac mogao naslutiti po treptavosti njezina glasa da joj se pri tom trga srce.

– I požuri, ako ti je život mio! – dobacio je prijeteci za Perrisom nadzornik ranča Lew Hervey.

Kad je došao u tamnu sjenu luka, okrenut ljedima prema izlazu, Red Perris je pljunuo pored noge Herveyju.

– Uhvati me ako se usudiš, balegaru! – dobacio je nadzorniku ranča i otrčao u noć. Kauboiji su istrčali za njim, rogoboreći i psujući.

Taj neće mirovati dok ne padne krv – obratio se Lew Hervey Marianni.

– Pozovite ih odmah natrag! – zapovjedila mu je strogo Marianne.

Ali to nije bilo ni potrebno. Svi su zastali na vratima kuće. Nijedan se nije usudio poći za Perrisom u noć. Grobna tišina spustila se na vrt, u

kojoj je sablasno zatutnjio potmuo topot kopita Perrisova konja.

Strah i užas ovili su se oko srca Marianni kad je topot napokon zamuknuo u dalekoj noći.

XVII

Izbivši na sljeme brijega Alcatraz zasta i zarza da bi upozorio kobile na opasnost. Jedna po jedna podigle su svoje lijepe glave na dugim vratovima. Siva kobila, kao što je uvijek običavala u trenucima opasnosti i neodlučnosti, pritrčala mu je i stala uz njegov bok.

Zapahnuo ih je vonj čovjeka, što ga je vetar donio na svojim krilima do njihovih nozdrva.

Pet punih dana taj ih je neugodan vonj slijedio, progonio, ali nigdje ni sjene gdje bi se čovjek mogao skriti i već im se činilo da ih osjetila varaju, obmanjuju. Stoga je Alcatraz naposljetku i odbacio svaku pomisao na opasnost i zaputio se najkraćim i najlakšim putem nizbrdice prema pojilu.

Siva mu se kobila odmah, njišteći srdito, prepriječila na putu. Alcatraz je odrješito podigao glavu i odgurno je grubo prsima i ramenom u stranu.

Spuštao se s noge na nogu, polagano i oprezno niz padinu, neprestano sumnjičavo pogledavajući prema šumovitim obroncima što su ostali za njima. Nijedno živo biće nije moglo tuda proći neopaženo, izmaknuti njegovu oštrom oku, premda mu je vonj čovjeka govorio suprotno. Jednom mu se čak učinilo, kad je spustio glavu da onjuši čuperak trave, da je u blizini čuo dah čovjekova disanja.

Zarzao je i odbacio tu neugodnu pomisao, pozvavši pri tom kobile glavom da ga slijede. Odlučno je stupio na mjesto gdje se najjače osjećao miris čovjeka. Prezreo je

upozorenje svojih osjetila, podigao prkosno glavu i hrabro i staloženo krenuo naprijed. Opasno mjesto, izvor opora vonja, ostalo mu je s lijeve strane kad je siva kobila vrisnula od straha iza Alcatraza. Pastuh je poskočio u stranu gipkošću divlje mačke.

Kao pomoću neke čarolije, iskrnuo je čovjek iza oniske stijene i zavilao lasom. Od snage zamaha šesir mu je spao s glave i razotkrio njegovu žarkoridu kovrčavu kosu. Ništa drugo Alcatraz u tom trenu nije vidio. Čuo je još samo kako laso šiba zrakom točno iznad njegove glave. Kamenio se od straha.

Kad se laso ovilo oko njegova vrata, Alcatrazu se učinilo da ga je zapekla svaka stara i zacijeljena rana koju mu je nanio čovjek svojom rukom. Očutio je i ubode oštarih i dugih ostruga Manuela Cordove u mekano meso svog trbuha i oštar bič kako ga plete oko vrata, po slabinama i preponama.

Iskustvo ga je odavno naučilo da mu ništa ne pomaže trzanje napeta lasa. Osim toga, lukavi neprijatelj namotao je kraj lasa oko vrha teške stijene. Poteg lasa srušio ga je na zemlju. Pao je, udarajući oko sebe kopitima u smrtnom strahu.

Ridokosi je čovjek iskočio iz svog zaklona i odmotao laso s vrha kamenite stijene. Alcatraz se trgnuo i okrenuo. Laso je zaparalo Perrisove dlanove. Da ga pastuh ne bi srušio s nogu, čučnuo je i počeo zatezati laso. Pastuh je najednom skočio na noge, zamahnuo snažno stražnjim nogama i na Perrisovu sreću, promašio, ali za dlaku.

Alcatraz nije bio tupavi bik da dvaput zaredom napada naslijepo. Iskesio je zube, položio uši unazad i ponovo naglo trgnuo glavom, pa poskočio. I taj mu je skok završio u oblaku prašine. Prednje noge po-

klekle su pod njim i izvalio se na bok na zemlju točno ispred Reda Perrisa.

Ponovo se pokušao osoviti na noge, ali tad već bijaše sve prekasno. Prednje i zadnje noge bijahu mu već svezane. Alcatraz je ležao na boku nemoćno otpuhujući.

Odjednom se prestao otimati. La-so mu je stezalo noge i vrat. Činilo se da se pomirio sa sudbinom. Čovjek ga je opet učinio svojim sužnjem. Uzdahnuo je i opustio se. Strpljivo je čekao kad će čuti bujicu masnih psovki i oćutjeti žarke udarce bičem po rebrima, glavi i preponama.

Ali ridokosi je imao samo jednu zajedničku crtu s njegovim bivšim gospodarom Manuelom Cordovom. Nije mu se žurilo.

Ustao je, otresao prašinu sa sebe, poravnao revolver, pokupio šešir, oprašio ga i pokrio njime svoji svoju ridu kosu. Odstupio je zatim korak, spustio umorne ruke da mu vise niz bokove i zadivljenim očima ogledavao svog zarobljenika. A kad je progovorio, Alcatraz je zadrhtao na zvuk njegova glasa, mirna kao u Cordove, s onim istim prizvukom lažna ushićenja u sebi.

— Oh, kakav divan konj! Ridokosi Jime, ti sanjaš. Protrljaj dobro oči i probudi se!

Čovjek ga je obilazio u široku krugu, a Alcatraz bi svaki put zadrhtao kad bi mu došao s leđa. Jer mu je i Cordova prilazio s leđa prije nego što bi ga stao bičevati.

No, na veliko pastuhovo iznenađenje, Perris mu je mirno prišao i sjeo na rame. Cordova se nikad ne bi usudio da to učini. Počeo ga je gladiti po vratu, mrmljajući nježno:

— Ljepotane moj! Ludi moj ljepotane!

Alcatraza obuže neka milina koju dotad još nikad nije oćutio. Tvr-

doća njegova divljeg srca odjednom se počela rastapati, omekšavati. Nikakvo čudo, osjetio je na sebi prvi put u životu milovanje čovjekove ruke.

XVIII

Sloboda koju je uživao dok je galopirao prostranstvima prerije, jalovim ledinama pustinje, zelenim obroncima gora pod Orlovim gnijezdom, učinila mu se odjednom bezvrijedna, ništavna prema nježnom dodiru čovjekove ruke. Ugodan glas ispunjavao mu je uši najskladnijom glazbom.

— Ne boj se, stari moj. Mi ćemo se izvanredno slagati. Najradije bih te zajahao bez sedla, ali učinim li to, priredit ćeš mi grdnu zabavu. Stoga ću te sad lijepo osedlati. Zajahat ću te bez ostruga. Staviti ću ti žvale, ali tupe. Neću ti raspiliti gubicu do krvi kao onaj gad Cordova. Časna riječ. Možeš mi vjerovati, jer ja te želim za svog prijatelja, stari moj ridane.

Pastuh je slušao te utješne riječi koje su godile njegovim ušima, slušao i čekao, siguran da će uskoro kucnuti čas na koji jedva čeka. Ridokosi se čovjek uskoro vratio i donio sa sobom spravu za mučenje konja ... sedlo.

I sve što je zatim slijedilo ... vezanje očiju, odvezivanje lasa, stavljanje oglava i žvala, zatezanje potpruga sedla ... sve je to Alcatraz strpljivo podnosio.

Sedlo ga je tiskalo, kopče potpruge rezale su mu meso na trbuhu, gorak mu je bio okus željeza žvala u gubici, a uskoro je osjetio i težinu jahača na sedlu i upon u stremenima.

Čim se Perris popeo u sedlo, strgnuo mu je povez s očiju. Jedan kratak trenutak Alcatraz je čekao na ubod ostruga. Ništa. I težina čov-

jeka u sedlu bila je drukčija od one na koju je nekad bio naviknut.

Odjednom, zabacio je glavu, poškoćio. Uzalud je Perris zatezao uzde. Alcatraz se zatrčao u galopu niz padinu. No, Perris se postojano držao u sedlu. Strah od nepoznatoga, strah da se nikad neće moći riješiti jahača, prostrujio je žilama Alcatraza. Red Perris njihao se ošamućen na sedlu, ne znajući što se mota po glavi divljeg pastuha.

– Nema ti pomoći, crveni vraže! Svladat ću te! Slomit ću te ili poginuti. Dotrčat ćeš ti meni na moj vižduk.

I doista je gotovo poginuo. Alcatraz je bjesnomučno zagalopirao u šumu. Perris je odmah spoznao što ga čeka. Priljubio se uz vrat pastuhu, obgrlio pomahnitala ridana. Svejedno, debela ga je grana udarila u čelo. Iz otvorene rane šiknula je krv. Perris je spleo noge grčevito oko konja. Zatvorio je oči.

Odjednom Alcatraz osjeti da je stisak jahačevih koljena popustio i uskoro se oslobodio tereta. Stresao ga je jednostavno sa sebe. Okrenuo se i pogledao u svoju žrtvu skrupčenu na zemlji.

Perris je zastenjao, izvalio se na leđa i raširio ruke da bi lakše uhvatio zrak u pluća. Iz rane na čelu krv mu je curila niz lice. Alcatraz mu je prišao i onjušio ga od glave do pete, pa podigao nogu da ga udari kopitom po glavi. Jednim će ga udarcem smlaviti sa zemljom kao što je nekad smlavio Cordovu.

Kopito je udarilo, ali u zemlju pokraj glave Reda Perrisa. Što je natjeralo toga divljeg konja da ga poštedi? Zar se sjetio nježnih milovanja Perrisovih ruku? Ili su mu još u ušima odjekivala nježna tepanja ridokosa jahača?

Jest, plašio se palog konjanika, ali nije ga i mrzio.

U tom ga je trenutku uplašilo šuštanje vjetra u lišću iznad glave, pa se okrenuo, propeo i pobjegao iz šume što su ga brže noge nosile.

XIX

Idućeg jutra poslije odlaska Perrisa iz Jordanove kuće, kauboji su se okupili kod obora spremni da pođu u potjeru za ridokosim Jimom Perrisom.

Čim je to vidjela, Marianne je pozvala k sebi nadzornika ranča. Okrenula mu je leđa da joj ne vidi lice i zaplakane oči. Zagledala se kroz prozor kad je Hervey ušao u salon.

– Herveyju, kažite što ste odlučili? – upitala ga je odlučno.

– Još ništa. Vidjeli ste sinoć i sami da sam s njime postupao vrlo obzirno. Upozorio sam ga nekoliko puta što ga čeka, ostane li u Dolini orlova. A čuli ste što mi je rekao? I to mi je hvala što sam mu dopustio da ostane tjedan dana ovdje. Nitko drugi mu to ne bi dopustio, vjerujte mi.

Hervey je govorio istinu, ali samo djelomično.

– Ali nešto morate učiniti. Morate! – povišenim će glasom Marianne.

Hervey je nakrenuo glavu da joj bolje zaviri u lice. Zagledao se u nju smrknutim pogledom.

– Slušajte, zašto se vi toliko zauzimate za tog vjetrogonju Perrisa – upitao ju je gotovo blagim glasom kao javni tužilac kad iz okrivljenog želi izmamiti priznanje.

– Zato jer ga volim – odbrusila mu je bez oklijevanja.

– Više nego svoga vlastitog oca? – mamio ju je Hervey na tanak led.

– Da. Više, ali i drukčije – priznala mu je hrabro.

– A za mene je to dovoljan razlog da ga ubijem!

– Do bijesa, ne mislite to valjda ozbiljno?

– Vaš bi otac to isto učinio da je ovdje – podsjetio ju je Hervey. Bila je to istina, ali doduše zbog drugog razloga.

Zbunjena tolikom okrutnošću, Marianne se za prvu misao koja joj je pala na um uhvatila grčevito kao utopljenik za slamku.

– Onda nemojte dirati u Reda Perrisa dok se otac ne vrati.

– Zar da dotle dopustim Perrisu da učini klaonicu od ranča?

– Kažite mi barem gdje je otac da mu. mogu pisati – preklinjala ga je Marianne.

– Ne mogu vam reći, jer ni ja to ne znam – nemilosrdno joj je odsjekao Lew Hervey.

– Zašto me mučite? Zašto me mrzite? Kažite, što sam vam učinila – upitala ga je kroza suze, slomljena očajem i nemoći.

– Ništa, baš ništa, osim što ste me ismijali pred mojim ljudima ... To je sve što ćete više. A ovo što sad radim za vaše je dobro, za dobro vašeg oca. Još ćete mi biti zahvalni!

– Gospodine Hervey, dajem vam časnu riječ da se više neću miješati u vaše poslove. Ostavit ću vam ranč ako ...

– Znam – prekinuo ju je Hervey podigavši ruku – što ćete mi reći i ne želim to čuti.

Zašutio je. Marianne se okrenula od prozora i stropoštala na stolac slomljena srca. Rukom je zaklonila lice i tiho jecala. Hervey ju je prezrivo pogledao, okrenuo se i izišao. Čim je došao u spavaonicu, pozvao je kauboje da im obznani novost.

– Momci – počeo je povišenim glasom – zaklela se zemlja raju da se tajne sve doznaju! Naša gospodica Marianne zatelebala se u rido-kosog psa Jima Perrisa. Molila me na koljenima da ga poštedim. Ni-

sam je htio slušati. Rekao sam joj da ćemo ga ubiti, zateknemo li ga još na ranču.

Kauboji su blenuli u svog nadzornika kao telci u bijela vrata. Svi su oni bili mladi i odveć osamljeni i romantični, pa su maštali o Marianni kao svojoj odabranici.

– Ja odviše cijenim – nastavio je Hervey – starog Jordana da bih dopustio da se njegova jedinica veže uz takva čovjeka, probisvijeta kakav je Perris. Nadam se da i vi to isto osjećate i mislite.

Čuli su se glasovi odabravanja.

– Zadavit ću ga vlastitim rukama ako ga uhvatim – zaprijetio je razjareno Little Joe.

– I sad moramo paziti da nam i ona s njim ne pobjegne. Little Joe i Shorty, na stražu ispred korala. Nedaite se obmanuti slatkim riječima.

Little Joe i Shorty odmah su otišli na stražu. Ostali su se gurali oko svog nadzornika da čuju potanko-sti, ali on ih je odbio kretnjom ruke i sjeo na svoju postelju. Izvadio je komad papira iz bisaga i dao se na pisanje.

»Dragi Jordan«, počeo je. »Vrag je došao po svoje i teško ćemo ga se riješiti. Perris je još u Dolini. Čini se da je poludio za Alctrazom. Priča o tom konju kao u bunilu. Kad sam mu opet sinoć naredio da se tornja s ranča, odgovorio mi da u Dolini nema čovjeka koji bi ga mogao otjerati odavde. I gospodica Marianne ga štiti. Priznala mi je da je zaljubljena u toga ridokosog probisvijeta. Molila me da ga ostavim na miru. No, ja neću dopustiti da vaša jedinica pobjegne s takvim ološem kao što je Perris dok vi niste kod kuće! Sutra ujutro krećem u potjeru za njim. Iz pisma ćete možda zaključiti«, nastavio je pisati Lew Hervey, »da bi bilo najbolje da se od-

mah vratite kući, ali ja vam to ne savjetujem. Vratite se idući tjedan, a dotle ću ja sve srediti. Ne brinite ni za što. Ja se brinem za vašu dobrobit i za dobrobit vaše kćeri, premda ona to i ne sluti. Vaš odani Lew Hervey».

Kad primi pismo, pomislio je Hervey, Oliver Jordan će mi biti zahvalan do groba za uslugu koju sam mu učinio. A što je najvažnije, sredim li Reda Perrisa, otjeram li ga s ranča, i Marianne će otputovati za njim natrag na istok. Ja ću tad opet biti gospodar i upravitelj ranča. Iscijedit ću iz njega i posljednji cent u nekoliko idućih godina, operušati sve do kosti i onda ostaviti preopterećena dugovima.

Nikakvo onda čudo što je srce nadzornika ranča pjevušilo od sreće dok je pečatio pismo. Dao ga je Slimu da ga odnese na određenu adresu.

A Slim je odmah krenuo na put, presretan što ne mora sudjelovati u lovu na Reda Perrisa.

XX

Shorty i Little Joe zatekli su Marianne upravo u trenutku kad je izvodila konja iz koralu. Rekli su joj uljudno ali odlučno da konja mora vratiti u koral. Kad se ona usprotivila i nije ih htjela poslušati, iznenadili su je jednostavno istrjavši joj uzde iz ruke.

Utrčala je u kuću i bacila se na krevet, licem u jastuke. Prestrašena, nemoćna i posramljena gorko je zaridala. Zapravo, bila je Herveyjeva zatočenica, i to ju je ogorčilo.

Cijelu je noć provela skutrena uz prozor, strijeljajući očima koral. Pred zoru je prilegla i zadrijemala. Kad se probudila oko podneva, vidjela je kauboje kako osedlavaju konje. Odmah poslije ručka odjahali su prema obroncima Orlova gni-

jezda gdje se nalazila trošna brvnara u kojoj je stanovao Red Perris. Smatrali su da će ga zaskočiti u sumračje, a ona nije mogla ništa učiniti da mu pomogne. Nije ga mogla čak ni upozoriti na opasnost.

Izišla je na dvorište i krenula prema koralu. Opazila je Hastingsa, starog konjušara, kako drijema u sjeni pod ogradom koralu. Prije nego što je prišla koralu, još se jednom okrenula. Vidjela je samo kovitljajući oblak prašine na udaljenom brežuljku.

U tom oblaku prašine Hervey je vodio potjeru laganim kasom. Nije mu se žurilo. Oprezno su se približavali odredištu i u najpovoljnije doba dana. Neposredno prije zalaška sunca. Nijema povorka vijugala je kroz mračnu šumu. Nikomu nije bilo do razgovora.

Napokon, Hervey je digao ruku i naredio im da sjašu. Kauboji su zastavili konje, našli mjesta gdje je bilo trave i svezali ih ondje, a onda nastavili dalje pješice.

Lew Hervey vodio ih je s kohtom u ruci, spreman da svaki čas zapuca. Ovdje-ondje zastao bi, načulio uši i napeto osluškivao sve dok nisu stigli do ruba šume. Pred njima se ispružila nevelika čistina, a na njoj pod kosinom stajala je trošna brvnara.

Nigdje ni najmanjeg znaka života. Činilo se da u brvnari nema nikoga.

– Otišao je – šapnuo je tiho Little Joe.

– Ne bih u to bio baš previše siguran. Lukav je on lisac. Možda nas čeka u zasjedi. Čim izidemo na čistinu, pokosit će nas vatrom, što bi njemu i dolikovalo. Prokleta mrcina! – zasiktao je Lew Hervey.

– Slušaj, ne možemo ovdje vječno čučati. Odoh ja pogledati je li on unutra – rekavši to Little Joe hra-

bro izide iz okrilja mračne šume, te pode prema brvnari.

Lew Hervey odmah potrča za njim. Nije smio dopustiti da itko u njegovoj družini bude hrabriji od njega. Ali Little Joe ipak je prvi ušao u tamnu brvnaru.

– Nema ga! Otišao je! – povikao je gromoglasno iz brvnare da su ga svi mogli čuti.

Kauboji su začas navalili u brvnaru.

– Kamo li je samo otišao? – zapitao se glasno Lew Hervey.

– Zapalite šibicu! – naredio je Little Joe.

Čim je netko kresnuo šibicom i svjetlost zatreptala po zidovima brvnare, kauboji je počеше pretresati.

– Gunj mu je ovdje. Pun je prašine.

– Ostavio je stare čizme.

– Tiganj je nad ognjištem.

Osvrtali su se po brvnari, palili šibice i prevrtali po stvarima. Napokon se opet javio Little Joe.

– Perris je odmaglio, momci. Sve je ostavio razbacano koliko mu se žurilo. Kad se čovjek navečer namjerava vratiti kući, onda ujutro sve složi i pospremi. Kažem vam, napravio se u gaće od straha i odmaglio. Uostalom, da je u Dolini, već bi se bio vratio u brvnaru.

– Možda je u lovu na onoga divljeg pastuha? – napomenuo je Lew Hervey.

– Po noći! Što je tebi? – zapita ga Joe u čudu.

Na to nije bilo odgovora. Svi su zašutjeli. Kako u brvnari nije ostalo ništa vrednijega zbog čega bi se Perris vratio onamo, Hervey je oduštao od daljnje potjere.

– Vi se, momci, vratite na ranč, ja ću doći za vama. Još ću malo

pronjuškati naokolo – rekao im je njihov nadzornik.

Zapravo, Hervey je želio biti sam. Obuzeo ga je ugodan osjećaj kad su ostali nestali u mraku šume sve dok nije začuo njihov glasan smijeh iz šume. U njegovim je ušima odjeknuo poput poruge. A oni su imali i razloga da mu se smiju. Doživio je potpun neuspjeh!

Razljutio je i ogorčio Mariannu, a nije mu uspjelo održati obećanje koje je dao njezinu ocu Oliveru Jordanu. Red Perris mu je umakao, tako rekući, ispred nosa i zacijelo će se uskoro vratiti da bi se osvetio onima koji su ga ponizili. I tako je Perris postao smrtna opasnost ne samo za Olivera Jordana, nego i za njega osobno, Lewa Herveyja. Herveyja su toliko bile pritisle crne misli da nije ni čuo mukli topot kopita konja što je kaskao kroza šumu. Nije ga čuo sve dok konj i konjanik nisu izbili na čistinu. Hervey se trgnuo. Na prvi pogled prepoznao je Reda Perrisa.

XXI

Imao je još toliko vremena da prestrašen kao zec pod okriljem mraka hitro istrči iz brvnare i skrije se iza vrata suše.

Jasno je vidio Perrisa i bijeli zavoj oko njegove glave. Zavoj oko čela, umoran posrtavi korak, pognuta glava i umorne kretnje ruku bijahu sigurni znakovi da je Perris na izmaku snaga, teško ranjen i iscrpljen. Napadne li ga i ubije, Hervey je mogao jednim udarcem ponovo osvijetlati obraz pred svojim kaubojima i zadobiti doživotnu naklonost i zahvalnost Olivera Jordana.

Prsti su mu se zgrčili oko drška revolvera, a ipak kolebao se da ga pritisne. Bojao se da ga Perris ne preduhitri.

Perris je unio sedlo u brvnaru i bacio ga na pod, a Hervey opazi da Perris u koricama nema revolvera!

Zmija zasikće prije nego što će napasti, pas zareži i iskesi zube, pa je i Hervey nagoni kriknuo kad je potegnuo revolver. Perris se zabacio u stranu. Hervey opali, a Perris nasrne na njega. Rame udari Herveyja pod bradu i on zalamata rukama da ne izgubi ravnotežu, a prsti mu ispustiše revolver. Izvalio se na pod, a snažni prsti Perrisove ruke stisnuše mu grlo.

Snagom očajnika istrgnuo se iz kliješta čeličnih Perrisovih prstiju, uskobeljao se i osovio na noge. Posrćući, ustuknuo je i oslonio se ledima o zid. Vidio je Reda Perrisa kad je skočio na noge za njim. Ponovo su ga šćepale snažne ruke. Srušili su se obojica na pod i ponovo je Herveyju uspjelo odskočiti prema vratima dahćući:

– Perrise, do bijesa... Nemoj! Krivo si me razumio...

Gipko, mišićavo tijelo Reda Perrisa skočilo je opet na Herveyja. Ali Perrisa je polako ostavljala snaga. Da je Hervey vidio Reda Perrisa ležati u nesvijesti poslije borbe s Alcatrazom toga istog dana, znao bi zašto je Perrisa tako nenadano izdala snaga njegovih mišića. Otrgnuo se iz Perrisovih šaka, neprestance mrmljajući što od straha, što od pomahnitalosti.

– Perrise, čuj! Pusti! Nisam te ja...

Perris ga nije čuo. Skočio je ponovo, spotaknuo se o stolac i skljkao na pod koliko je dug i širok. Hervey se brzo snašao. Dohvatio je stolac i svom snagom udario Perrisa njim po glavi. Perris se ispružio u bezobličan kup na podu.

Drhtavim prstima Hervey kresne šibicu i u treptavu svjetlu ugleda

Perrisa na podu u nesvijesti... U prvi je tren pomislio da je mrtav.

Kad mu je šibica ispekla i opržila prste, bacio ju je na pod i zgazio. Mora smrtnog straha ponovo ga je spopala čim je ostao u mraku. Prisjetio se da je vidio postavljena drva i papir u ognjištu. Potpalio je vatru. U odsjaju rasplesanih plamenih jezika vatre učinilo mu se da se Perrisovo tijelo miče, jer u strahu su velike oči.

Uperio je cijev revolvera u Perrisov potiljak.

– Ili on sad ili ja poslije – pomislio je Hervey, ali svejedno nije smogao snage da potegne obarač. Uzeo je laso s Perrisova sedla i zavezao mu ruke i noge. Zatim je podigao mlohavo tijelo i posjeo ga na stolac. Savilo se u pasu kao nadjeveno ptičje strašilo.

Hervey je nabacao još granja na vatru, čim se oganj rasplamsao. Kad se okrenuo od ognjišta, Perris je počeo pokazivati prve znakove svijesti.

Osvijestio se iznenadujuće brzo. Uspravio se na stolcu, otvorio oči, zastenjao i trgnuo zavezanim rukama.

– Tko te tako udesio prije nego što sam te ja mlatnuo stolcem po glavi? – zanimalo je Herveyja.

– Alcatraz, na tvoju sreću – jedva je prošaptao Perris.

– A da on nije tebe, ti bi mene, je li?

– Zaklao bih te zubima, samo da sam te dohvatio!

– A sad znaš što te čeka? – zajedljivo ga je upitao Lew Hervey.

– Kako ne. Kad me netko napuca iz mraka, a zatim udari stolcem po glavi, znam što mu je na umu.

– Došao si na Jordanov ranč i počeo se šepiriti kao paun. Ponizio si me pred mojim kaubojima. Prijetio mi da ćeš me ubiti, a sad kad

sam te mlatnuo stolcem po glavi, ti to nazivaš podlim umorstvom.

– Kurjaci uvijek napadaju noću

– prigovorio mu je ridokosi Perris.

– Kad se vratim na ranč, reći ću da si me ti zaskočio ovdje u brvnari dok sam mirno čekao da se vratiš i da te posljednji put opomenem da se tornjaš iz Doline orlova. A prije nego pođem reci mi, imaš li neku želju ili poruku za nekoga.

– Nemam ja nikakvih poruka ni za koga – malodušno mu je odvratio Perris.

– A što ću reći djevojci?

– Kojoj djevojci?

– Pa, Marianni Jordan, k vragu.

– A zašto baš njoj? – začudio se Perris.

– Budalo jedna, ne znaš li da je luda za tobom? Zar me pred tobom nije molila da te pustim loviti Alcatraza po padinama Orlova gnijezda?

– Ne laži! – dreknuo je Perris.

– Molila me da ti poštedim život!

– Zato jer je plemenita. Ona me inače jedva i poznaje.

– Ako to misliš, onda si doista glup! S njom nema šale. Zamrzila me čim me vidjela prvi put... Zamrzila bez razloga. U tebe se zaljubila na prvi pogled, također bez razloga. Eto, takva ti je ženska ćud! Žrtvovala bi cijelu Dolinu orlova za jedan tvoj osmijeh.

Hervey je opazio da taj razgovor godi Perrisu i da su mu se oči zamutile. A zatim je Perris svrgnuo pogled na svog mučitelja. A taj je pogled govorio rječitije od svih riječi.

– Herveyju, hajde da porazgovaramo ljudski, kao muškarac s muškarcem.

– Slušam te, govori! – odvratio mu je nadzornik Jordanova ranča, stisnuvši zube da Perris ne bi opazio njegov slavodobitan osmijeh.

Još pet minuta i Perris će mi zobati iz ruke, moljakati skrušeno i ponizno kao prava kukavna kukavica za svoj bijedni život, preklinjati me da ga ne ubijem, zaključio je Lew Hervey.

XXII

Ni lisica se nikad nije promišljene i opreznije primicala kokošinju, nego što se Marianne približavala ispruženom i opuštenom Hastingsu.

Htjela ga je najprije zamoliti bez uvijanja i suvišnih riječi za milost, ali se u isti čas i predomislila. Pobjala se da bi je mogao odrješito odbiti i onda ga više nikakve molbe i preklinjanja ne bi smekšali.

Nasmiješila mu se i podbočila rukama o bokove.

– Nipošto vam ne pristaje uloga uzničara, Hastingsu.

Hastings se trgnuo i pogledao je. Njegove staračke obraze podlila je rumen.

– Uzničar? Ja? – upitao je začudeno.

– Niste li?

– A čiji, molim vas?

– Pa samo čuvam konje. Nema tog novca za koji bih ja čuvao neku ženu.

– Zaista? – upitala ga Marianne tobože začudeno.

– O, da, i ja sam nekad bio oženjen.

Marianne se nasmijala nekako na silu. Hastings je primio njezin smijeh kao nagradu za šalu, pa se i on nasmijao.

– Šteta što morate biti pod ogradom korala. Zar doista mislite da bi konji mogli uteći preko ograde čim im okrenete leđa?

– Nazobali su se, pa su objesni.

– Pa što onda! Pitomi su. Vratit će se opet kući čim ožedne i ogladne.

– A ako se ne vrate, ostah ja bez kruha – podsjetio ju je Hastings uz kiseo osmijeh.

– A koliko bi vas stajalo da slučajno zaspete? – zainteresiralo je Marianne.

– Ah, ne znam točno. Trebalo bi mi barem mjesec dana da nadem dobar posao.

– Našli biste vi posla i prije. Nego, kad je već tako, biste li htjeli da vam popodnevni san donese dvomjesečnu zaradu? – natuknula je izdaleka.

– Ne šalite li se možda? – upitao ju Hastings i zagledao joj se u oči.

– Nije meni do šale, Hastingsu.

– E, onda, uhvati me upravo neka pospanost i zijeva mi se – staccato će ozbiljnim glasom.

– Snivajte slatke snove, a vaš će san možda nekome spasiti i život.

– Mislite li to ozbiljno? – progundao je Hastings i nabio sombre-ro na oči.

– Kunem vam se!

– Nemojte mi onda više dodijavati. Veoma sam pospan. Ne mogu više držati oči otvorene – rekao joj je stari Hastings i zijevnuo.

– Spavajte. Tko vam brani? Odoh ja za svojim poslom.

Tako je lako postigla ono što je htjela da to uopće nije mogla povjerovati. Čim se sabrala, okrenula se i tihim koracima ušla u koral. Osedlala je hitro svog konja, zajahala i odjezdila cestom u galopu.

Kad je i zadnje polje ograđeno bodljikavom žicom ostalo iza nje, sunce se već bilo nisko spustilo, a ona je još bila daleko od trošne brvnare Reda Perrisa.

Kad se cestica počela uspinjati, konj se zamorio i pošao laganim korakom uzbrdice. Podbola ga je nemilosrdno ostrugama. Noć se

spustila na goru baš kad je došla podno zadnjeg uspona. Zvijezde su joj blistale nad glavom. Konj se zasoptao kao da je na izdisaju. Marianne je naćulila uši. Bojala se da će svaki čas čuti pucnjavu s gorskog proplanka.

Kad je konj stao, iscrpljen i zapjenjen, skočila je sa sedla i potrčala uz brdo. Staza je bila skliska, posuta debelim sagom borovih iglica. Nekoliko se puta poskliznula i posrnula, a jednom je čak i pala. Na sreću, dočekala se na ruke. Ali nije posustala. Još se jačom voljom penjala uz brdo izbezumljena od zebnje i straha.

Ugledala je svjetlost kroz gusto granje. U brvnari je plamsala vatra. Unutrašnjost brvnare bila je prošarana sjenama. Preko vrata brvnare padao je taman sjenovit obris nepoznata čovjeka koji se njihao amo-tamo. Nije čula žamor glasova. Srce joj je poskočilo od radosti. Lew Hervey i njegovi ljudi nisu se usudili napasti Reda Perrisa, pomislila je.

Ali njezina se radost ugasila doslovce u pola koraka.

– Herveyju, do bijesa, čekaj! – čula je prestrašen i drhtav povik Reda Perrisa.

Red Perris da moli za milost, da puže pred Herveyjem? Ne, to nije moguće! U prvi je tren osjetila slabost i mučninu, ali svejedno je požurila prema brvnari. Htjela je zavriskati. Otvorila je usta, ali grlo ju je izdalo. Iz njega je iscijedila samo šapat.

– Poslušaj me što ću ti reći – nastavio je Perris – molim te! Cijeli sam se život vladao kao obična budala. To sad tek vidim. Potucao sam se svijetom kao tupoglavi, razjareni i ratoborni bik. Ti si mi napokon otvorio oči. Možda si mi la-

gao da me ona voli, ali već i pomisao na to da bih joj mogao biti drag...

Marianne je zastala osupnuta u tamnoj noći. Zapljusnuo ju je vreo val stida, ali nije mogla čuti kraj Perrisove rečenice, jer ga je Hervey prekinuo.

– Želiš li ti sad to mene uvjeriti da si zaljubljen u Marianne pošto sam ti rekao da te ona voli?

– Moraš mi vjerovati. Kad se čovjek nađe ispred revolverске cijevi, onda zna ono što hoće. Pustiš li me sada, dajem ti svoju časnu riječ, zaboravit ću sve naše razmirice. Neću te progoniti i neću ti se osvećivati. Zatraži što hoćeš od mene, sve ću ti dati. Kad samo pomislim kolika me sreća čeka uz nju, ne želim umrijeti!

Ošamućena, drhtavih koljena, Marianne je posrtala prema brvnari. Ugledala ih je kroz otvorena vrata. Vidjela je široka leđa nadzornika ranča i blijedo, izduženo, gotovo neprepoznatljivo lice Reda Perrisa. Čelo mu je bilo povito zavojem.

– Prestani cmizdriti. Jesi li završio sa svojim molbama? – cerekavo ga je upitao Lew Hervey.

Kad je to čuo, Perris se trgnuo unatrag kao da je dobio udarac preko lica. Tad se izravnao i isprsisio.

– Lagao si mi, je li, samo da bi me vidio kako pužem pred tobom?

– upitao je siktavo Herveyja.

– I puzao si. Vidio sam što sam želio vidjeti. Ponizio si se dokraja i sad te stid da me pogledaš u oči – rugao mu se Hervey.

– Varaš se, gade! Ponizio me jesi, ali samo za trenutak – ponosno mu je odgovorio Perris i skamenio se.

A tad je Hervey opazio da se Perris ukočio u stolcu. Oči su mu se suzile u uske procijepe.

A u tom trenutku u Marianni su popucale spone straha i stida.

– Hervey! – vrisnula je, a kad se Hervey okrenuo, Marianne je već stajala na pragu brvnare.

Za trenutak u nadzornikovim je očima bljesnuo pakleni žar koji se odmah i ugasio. Pokunjeno, povukao se u stranu i spremio revolver u korice.

– Nastojim Perrisa nagovoriti da ode iz Doline orlova, a kako je tvrdoglav, htio sam mu samo utjerati strah u kosti – promrmljao je kao ispriku nadzornik ranča.

– Sve sam čula. Vi ste veliki podlac, Lewe Herveyju! A da su vas mogli čuti i vaši kauboji, ubili bi vas kao šugavo pseto – odbrusila mu je Marianne.

– Ali me nisu čuli i neće! Odmaknite se od njega, ili ću ga izrešetati olovom. Hoću, tako mi svega!

– zasiktao je Hervey i ponovo potegnuo revolver iz korica.

Prestrašena, Marianne se poslušno odmaknula od Perrisa.

Hervey se polagano povukao prema vratima gdje je Perris ostavio svoje sedlo. Sagnuo se i uzeo njegov revolver. U tom je trenutku njegov neprijatelj barem ostao bez oružja, pa se Hervey nije morao plašiti da će odmah krenuti za njim u potjeru.

– Imaš još dan-dva na raspolaganju i nemoj misliti, Perrisu, da si se izvukao. Ne, nisi! Čeka te još susret i s Oliverom Jordanom kad se vrati kući! Rekavši to, Hervey se žustro okrenu i istrča iz brvnare. Začas ga je progutala mrkla noć.

– Nemoj ga slijediti, molim te – zaklinjala je Marianne Perrisa.

Perris je samo potresao glavom dok mu je Marianne njegovim lovačkim nožem rezala konope na rukama i nogama. U tom su času začuli u daljini i topot Herveyjeva konja.

Čim je napetost popustila, Marianne je briznula u grčovit plač. Suze su je zaslijepile. Nije više vidjela ni Perrisa pred sobom.

Perris je ustao i pomno je posjeo na svoju stolac. Od jecanja nije mogla ni razabrati što joj govori Perris ali godio joj je njegov nježan dodir i tješile su je njegove nježne riječi.

Tad joj se um odjednom opet razbistrio, a kretnje smirile. Prestala je plakati. Kad joj se vid razbistrio, ugledala je Reda Perrisa kako kleči pred njom. Rukama joj je obgrlio noge. Govorio joj je da će je voljeti do groba, da će sve oprostiti Lewu Herveyju, jer mu je Hervey otvorio oči.

Jesam li i ja njemu u bunilu otvorila svoje srce? Jesam li mu potvrdila da mu je Hervey rekao istinu, zapitala se Marianne.

— Kako se osjećaš? — upitao ju je Perris.

— Slaba sam i posramljena. Kaži, što sam ti rekla u bunilu? — zapitala ga a obrazi su joj se žarili.

— Rekla si mi nešto što me usrećilo i što nikad nećeš požaliti. A sad se odmah moraš vratiti kući da se ne razboliš.

— A ti? — zabrinuto će Marianne.

— Hervey će se sutra vratiti sa svojim kaubojima. On ne zna da sam mu sve oprostio. Misli da ću mu se osvetiti i stoga će me htjeti preduhitriti.

— A šerif?

— Idem odmah k njemu u Glosterville. Sad se moram čuvati kad znam da me voliš. Staviti ću se pod njegovu zaštitu kao najveća kuka-vica. A čim se vrati tvoj otac, javi mi i doći ću k tebi. Hoćeš li ti moći sama kući?

Kimnula mu je. Pošli su zajedno držeći se za ruke preko proplanka

i u šumu do mjesta gdje je Marianne ostavila svog konja. Marianne je bila sretna. Osjećala se kao da joj je s ramena pala velika briga.

Kad su našli konja, Perris je podigao Mariannu u sedlo. Sagnula se i poljubila ga. U mraku usne su joj dotaknule zavoj na čelu.

— Zar te Hervey ranio?

— Danas sam jahao Alcatraza. On me udesio. Ali idući put kad ga zajašem...

— Ne govori mi o njemu. Ne spominji ga! Taj me konj progoni kao mora. Čim ga se sjetim, padne mi mrak na oči. Čak pomišljam da on donosi nesreću svakomu tko ga takne. Obećaj mi da ćeš ga ostaviti na miru, da ga više nećeš loviti, da ćeš sutra zorom odjahati u Glosterville k šerifu.

— Dajem ti svoju časnu riječ — odgovorio joj je svečanim glasom Perris.

A kad je ostao sâm, Perris se iskreno ponadao da više neće natrčati na rideg pastuha. Natrči li, začas će zaboraviti na najsvećanije obećanje koje je ikad dao u životu.

XXIII

Idući je dan za Alcatraza svanuo siv i hladan. Siv, jer su se nebom vukli niski i tamni oblaci, preteče oluje; hladan, jer je sa sjevera puhao studen vjetar. Kad je Alcatraz podigao glavu, opazio je gusti zastor kapljica kiše koja je već orosila padine Orlova gnijezda. A gore više, sâm gvozd oko presreti visoke gore bjelasao se pokriven snijegom.

Alcatraz je neprekidno, a kobile su mu pomagale u tomu, budnim okom promatrao okoliš. Popeo se na sljeme uzvisine i nije ispuštao s oka vijugavi dim što se dizao prema nebu dolje na jugu. Dim ga je opominjao da mu je Red Perris

opet na tragu. Perris je zapalio jutarnju vatru da se poslije noćnog poćinka ogrije i okrijepi.

A ostavio ga je prošlog dana ležati u travi. Mrtvog, ćinilo se Alcatrazu. Uskrснуo je ponovo spreman za borbu. Sasvim nagonски, Alcatraz je okrenuo glavu i pogledao mjesto gdje je od jućer ležalo sedlo. Sedlo koga se jedva oslobodio struganjem i udaranjem o kamenite stijene.

Griskao je travu i sumnjićavo pogledavao ispod oka na planinu, a ovdje-ondje zabacio bi glavu uvis da bolje onjuši mirise koji su se vijali oko njih nošeni vjetrom.

Povremeno bi mu nozdrve nadraćkao neki nepoznati vonj. Opomena na opasnost. Siva bi kobila, ćim bi osjetila taj vonj, postajala uznemirenija negoli kad bi ugledala ćovjeka na konju u daljini. Udahnuo ga je duboko. Njegove velike oći bljesnule su znatićeljom. Pošao je uz vjetar da vidi odakle dolazi taj nepoznati vonj.

Nedvojbeno, dokazao je tako da nije sposoban voditi krdo divljih konja po gorama. Nekadaćnji voda krda, jaki vranac ili siva kobila, nikad se nisu dali zavesti znatićeljom. Ćim bi osjetili neki nepoznati miris, podbrusili bi kopita i odmaglili.

Ali kad je Alcatraz izbio na oblo sljeme brijega, izgubio je trag nepoznata mirisa. Raznio ga vjetar. Okrenuo se i potrćao k svojim kobilama.

Jurnuo je niz padinu u uvalu kadli iza sebe u ćbunju opazi sivoga ćumskog vuka samotnjaka spremnoga na skok, trbuha prilijepljena uza zemlju. Alcatraz je već vidio te krvoloćne ćumske zvijeri, ali nije poznavao njihov miris.

Krv mu se na tren sledila u ćilama, a zatim projurila snagom brzaca. Propeo se i zapraćio u bjeso-

mućni galop. Ćuo je zadihano ćvilenje iza sebe. Vuk se dao u munjevit lov za njim.

Ridan joć nikad u ćivotu nije trćao takvom brzinom, a s toliko malo nade u spas. Znao je da će ga vuk zaklati zubima skoći li mu za vrat, i da je brži od njega. Joć koji trenutak i smrt će ga zahvatiti svojim oćtrim oćnjacima. A ćim zakolje rideg pastuha, ista okrutna sudbina zadetit će i kobile.

Kao strijela Alcatraz je kliznuo preko uvale i ugledao pred sobom slabu nadu u spas... odblesak vode nabujale i pjenućave rjećice. Kao vjetar sunuo je na pjeskovitu obalu kljućale vode.

Suprotna obala prićini mu se dalekom dok je izdizao glavu visoko nad vodom. Na sreću, ponijela ga je vodena struja, ćiroka i brza pod njim, dok napokon nije kopitima udario o tvrdo dno pod strmom suprotnom obalom. Iskoprcao se iz vode i popeo na obalu, pa ponovo udario u galop.

Iza sebe opazio je sjenu svog progonitelja, a zatim ga izgubio iz vida. Alcatraz je malo usporio galop, ali ga je odmah i ubrzao. Vuk je isplivao za njim i ćim je sa sebe oteresao vodene kapljice, pohitao za Alcatrazom.

Strah je Alcatraza lićio moći rasudivanja. Gotovo bez ikakve nade u spas, pokućao se otarasiti vuka bijegom u brda. No vuk ga je slijedio ustopice kao zla kob. Alcatraza je sve viće svladavao umor. Poćeo je posustajati i vuk mu se sve viće primicao, iskećene slinave gubice, objećena crvena jezika.

Alcatrazu u to zaprijeti joć jedna opasnost. S boka, ispred njega, na nj je jurio Red Perris. Ali Alcatraz nije imao vremena da se na nj uopće obazire. ćto je zvićduk lasa kroz

zrak prema ostrim ocnjacima krvoločna i izgladnjela sivog šumskog vuka samotnjaka? Mačji kašalj! Stoga nije ni za centimetar promijenio smjer bijega.

Odjednom, jahača više nije vidio, ali mu se vuk primaknuo gotovo do repa! Čuo mu je dahtavo cvilenje! Još koji tren, još koji korak, i krvoločna će ga zvijer dostignuti, skočiti mu za vrat i zaklati ga zubima!

I vuk nije gubio vremena. Skočio je. Zagrebao je Alcatraza kandžama po ramenu i tresnuo o zemlju, i s nje se više nije digao! Gotovo u istom trenu puška je prasnula i ubila ga.

Alcatraz se, što od žarke boli, što od praska puške koji ga je uplašio, propeo visoko u zrak. Osvrnuo se za sobom. Pogledao je u vuka koji je ležao u lokvi krvi, a iza sebe opazio Reda Perrisa s puškom u ruci.

Izmoren, Alcatraz je malo usporio korak. Otpuhivao je zadihano. Sapi su mu se napinjale. Srce mu je htjelo pući. Noge su mu podrhtavale u koljenima od straha i umora.

Jest, bio je spasen, ali samo od jednog neprijatelja. Spopao ga je novi strah. Zašto ga je čovjek spasio od oštih ocnjaka sivog vuka samotnjaka? Zašto nije ustrijelio i njega?

Zbunjen i iscrpljen Alcatraz se vratio na obalu nabujale rječice i zarzao. Da je bio sposoban razložno rasuđivati, nikad se ne bi odlučio na skok u vodu na tomu mjestu. A nijedan drugi konj na ovom svijetu ne bi nikad smogao hrabrosti da se odluči na to. Alcatraz je potrčao uz obalu, tresući glavom i mašući repom. Za sobom je čuo samo zaglušujući huk podivljale rijeke.

XXIV

Alcabraz je ponovo skupio svoje kobile i poveo ih prema sjeveru s

određenom namjerom. Htio je uteći iz Doline orlova pune smrdljivih krvoločnih vukova samotnjaka i napasnih, sebičnih ljudi. Nagonski je odlučio da se probije kroz klanac kojim je protjecala nabujala rječica, jer će se uz njezinu obalu probiti do izlaza iz klanca i Doline orlova.

Perris ga je, međutim, slijedio ustopice. Kad je to vidio, Alcatraz je zabacio glavu i udario punim kasom uza strminu. Žurilo mu se da što prije izide iz uskogrle gudure u kojoj je mogao upasti u pogibeljnu zamku. Usporio je korak ispred prvoga oštrog zavoja, ali čim je opazio da im je put slobodan, ubrzao je galop prema zaglušnom žumoru vodopada. Za Alcatraza to bijaše posve nepoznat šum.

No, čim je izbio iza idućeg zavoja, pred njim se uzdignula kamenita stijena preko koje su se lomile zahuktale vode rječice u virovima bijele pjene, prskajući ga hladnim kapljicama.

Gore u visinama nazirao se rub uske gudure obasjan suncem, gudure koja se urušila pod nahrupom bujice u prirodnu branu sazdanu od polomljenih stabala, granja i oblutaka, po sredini toka rječice. Nabujala struja vode prelamala se preko te prirodne brane u zahuktani vodopad, dubok i virovit.

Alcatraz je za tren zastao pred tim jezovitim prizorom. Tad se naglo okrenuo i potrčao natrag uz obalu. Htio je pobjeći iz toga virovitog, mokrog pakla, iz te bezizlazne stupice. Sinulo mu je zašto ga je čovjek utjerao u to usko grlo zahuktala klanca.

Projurio je natrag pokraj kobila pognutih ušiju i zaviorena repa u hitronogom galopu kao da ga je ubo otrovni obad. Dojurio je natrag do zavoja i vidio da mu je utrka bila uzaludna. Čovjek je podbo svog ko-

nja i čekao ga u najužem prosjeku klanca.

Zahvaćen paničnim strahom, ridan nije usporio korak. Čovjek još nije dospio do mjesta gdje je mogao zavitlati lasom između strme litice klanca i nabujale rječice. Alcatraz je vidio Perrisa kako vitla lasom dok nije stigao do mjesta gdje ga je mogao baciti.

Ridan se prilijepio uz liticu, trčeći bjesomučno kao da se želi spasiti od vuka samotnjaka. Ali bila je to samo varka! Kad je pomno promjerio razmak između sebe i Perrisa i prosudio brzinu Perrisova konja, ritnuo se zadnjim nogama, zapljusnuo Perrisa pijeskom i kamenčićima, naglo zaokrenuo i strugnuo niz obalu u vodu pobješnjele rječice.

Unatoč svemu tomu ostalo mu je malo nade da će se spasiti. Da je Perrišov konj bio bržih nogu, lako bi presreo Alcatraza i Perrisu omogućio da za Alcatrazom baci laso. Ali, Perrisov je prerijski konj kratkih nogu i još kraće sape zapuhan posrnuo, a zatim umalo pao, kad ga je Perris naglo zaokrenuo. Ali kad se uspravio, potrčao je više gonjen napetošću svojih živaca, negoli snagom mišića.

Alcatrazu je taj posrtaj pružio novu mogućnost da se spasi i pobjegne u slobodu. Zakrenuo je u široku krugu, bojeći se da ga ne zaplete laso. Suknuo je prema rijeci, k slobodi, što mu je dalo novu snagu i volju za životom. No ispod oka opazio je da je i Perris okrenuo konja i pojurio za njim. Alcatraz skrene ulijevo, pa udesno, bježeći od lasa, dok nije izbio do vode brze rječice.

I ovdje je stao. Sitni i sipki šljunak osiapo se pod udarom njegovih kopita i cijela je obala, kako mu se činilo, procurila nizbrdice u vodu.

Vrisnuo je užasnut. Zakrenuo je, ali prekasno. Snaga kojom se upro kočeći u šljunak zagrezla mu je kopita. Kliznuo je niz odronak u nabujale vode rječine. Otima se, ali uzalud. Što se više kopitao, to je dublje propadao u bujicu kao u živi pijesak.

I prije nego što je utonuo, posljednje što je čuo bio je krik strave i užasa iz grla Reda Perrisa. Propeo se u zrak. Ugledao je još jednom sirove oblačine što su žurno hitale ploveći nebom, a tad je uronio svom težinom u dubine uskovitanih voda rječine.

XXV

Posvemašnja ludost pade u tom trenu na um Redu Perrisu. Stigao je gotovo do svoga životnog cilja, a on mu je izmaknuo kad mu je bio nadohvat ruci. Zastenjao je bolno duboko u sebi i zakleo se sâm sebi da mu se to više nikad neće dogoditi. Dojahao je do ruba obale hitro namotavajući i skupljajući laso.

Ništa nije vidio pred sobom osim uzburkane, pjenušave vode. Poneka tamnija sjena projurila bi pokraj obale... trupci debala i stabala koje je podivljala bujica vode istrгла iz korijena. Zacijelo, neko od tih teških debala pogodilo je rideg pastuha u glavu i na mjestu ga usmrtilo!

Ali nije! Jer malo niže niz vodu Alcatrazova je glava izronila na površinu... Teški panj projurio je mimo nje, nošem bujicom, i promašio ga za dlaku... Tad ga živi vir u struji smota ponovo poda se... i opet je izronio, te junački zaplivao.

Zatomljen bijes što se satima skupljao u Redu Perrisu prasnuo je iz njega prostačkim riječima. Potjerao je svog mustanga niz obalu, prijeteci podignutom šakom Alcatrazu i psujući mu sve redom, proklinjući

najviše njegovu tvrdoglavu upornost.

Zar to da mi bude nagrada za moj teški rad, uvrede i poniženja koje sam pretrpio, strpljivost, neprospavane noći i naporne dane, otužno se zapitao Red Perris.

– Utopio se, dabogda! – povikao je ogorčeno Red za Alcatrazom, a kao odgovor na tu kletvu trup pastuha odjednom se izdigao nevjerovatno visoko iz zahuktale bujice što je tutnjala gudurom i Red Perris zine od čuda. Alcatraz se okrenuo sučelice valovitoj struji. Polovica njegova tijela izronila je iz pjenušave vode.

Alcatraz je očito natrapao na podvodni sprud. Jer na tom mjestu, na okuću, matica je malo smanjila brzinu i nanijela ovamo hrpu pijeska i kamenja. Za pet minuta, a možda i prije, struja će ojačati i podrovati sprud, ali u tom času to bijaše čvrst nanos preko koga je strujala bujica. Pastuh je stajao na sprudu licem okrenut prema dolini, gledajući ravno u šiktavu struju brzaca.

Pri tom bi prizoru svakom slabiču zastalo srce. Ali na veliko iznenađenje Perrisa, on je opazio kako ridi pastuh izdiže glavu, pa je u idućem trenutku vrisak njegova njištaja odjeknuo visoko iznad hukova i klokotanja podivljalih voda rječice kao da pakosno poziva pogubitelja da vidi kako se Alcatraz ne boji smrti!

– Gotov je! – prošapta zdvojno Red Perris od užasa kad je nanos pod Alcatrazom popustio i stao se osipati podlokan brzom strujom koja zavitala pastuhom okrećući ga kao gnjili panj i ponovo ga izbaci na površinu dalje nizvodno.

Okrenuo je glavu da to ne gleda i tako u daljini razabrao plavičaste obrise jahača na gorskim padina-

ma... sive sablasne točkice. Hervey je dakle održao obećanje.

Ali Reda Perrisa ni najmanje nije pomutila pomisao da spašava svoju glavu. Ondje dolje nizvodno u virovitoj bujici što je gromivoto tutnjala prelamajući se hrlo preko kamenitih slapova i vododerina, koprcao se i topio Alcatraz!

Sve su mu misli bile uz neustrašivog pastuha. Podbo je mustanga niz obalu dok nije jurio usporedno s utopljenikom. Dotjerao je konja do samog ruba strme obale. Sirota životinja zadrhtala je od straha.

Perrisu se u tom času pričinilo da Alcatraz nije živinče, nego ljudsko biće koje se utapa, toliko ga je bila opčinila izdržljivost i hrabrost toga vrazjeg pastuha. Tad je pogledao niz obalu i stotinjak metara pred sobom ugledao oduži sprud koji se blago spuštao u vodu. Kriknuo je ponesen nadom i čim je dojahao do niske obale skočio je sa sedla, pograbio laso i potrčao u pličinu dok mu se bujica nije stala tiškati oko kubova.

Perrisa je samo morila briga hoće li Alcatraz biti još živ kad ga struja nanese na doseg njegova lasa. A čak ako i bude živ, hoće li mu se laso omotati oko glave kojoj su još samo oči i gubice virili iznad uskovitlane vode? Ako mu se i omota, neće li mu vlažna petlja skliznuti oko vrata i zadaviti ga stiskom još prije nego što ga on, Perris, dospije dovući do plićaka?

Da Perris nije bio toliko obuzet tim brigama, zacijelo bi bio pogledao što radi njegov konj. Mustang je hidrim galopom grabio prema slobodi za krdom pastuhovih kobila. Ali Perrisove su oči bile uprte u Alcatraza. On je u tom času živio samo zato da pastuha izvuče živa iz te nabujale bujice.

**ovakav
časopis
još
niste
imali
u
ruci**

LINEA

magazin karikatura

PANORAMA NAJBOLJIH SVJETSKIH I DOMACIH KARIKATURA

izlazi jedanput
mjesечно

prvi broj već u prodaji •

Brzica je nosila Alcatraza nizvodno velikom brzinom. Njegove snage iscrpljene u bjesomučnu otimanju tom ključalom grotlu bile su na izmaku. Opasnosti su navirale sa svih strana. I dok ga je Perris pozorno promatrao, proučavajući kad će doći najpogodniji trenutak da baci za njim laso, veliko stablo istrgnuto bujicom iz korijena strmilo je niz maticu ravno na Alcatraza, ali ga je u posljednji čas, na sreću, i promašilo. Dotaknulo ga je samo vrhovima svojih polomljenih grana.

Perris je zatim zakoraknuo još dublje u zahuktalu vodu koja mu se zapjenila oko struka. Ispružio je ruke preda se i stao dozivati pastuha iz svega grla. Fijuk vjetra i rik vode posve su mu zaglušili glas. Ali pastuh je vidio nijeme kretnje Perrisovih ruku koje su ga vabile k sebi. Podigao je uši i zakoraknuo koliko mu je dopuštala struja brzice, te zaplivaao prema pličini gdje ga je Perris čekao. U sudbonosnim trenucima njegov mu je najveći neprijatelj ostao jedina nada u spas.

Ali odviše se sporo primicao niskoj obali. Brzica ga je odnosila sve više nizvodno pri svakom zaveslaju njegovih nogu. Perris zavittla lasom kroza zrak. Petlja je pala točno iznad pastuhove glave. Perris krikne od radosti, ali idući trenutak odmah i zastenja. Struja je odnijela petlju nizvodno preko Alcatrazove glave.

Perris se nije predavao. Teturajući, udaran od brzice i brskuta bujice, posrtao je niz pličinu dok je namotavao laso za novi zavittlaj.

Ni Alcatraz se nije predavao. Posljednjim ostacima snage uspjelo mu je da zakrene i zapliva uzvodno protiv bujice koja mu se pjenušila oko glave i šibala njegove crvene raširene nozdrve. Velike konjske

oči bijahu uperene u Perrisa kroz šiktavu vodenu prašinu.

Perris se ustoboči i ponovo zavittla lasom za Alcatrazom. Laso se napilo vode, otežalo i petlja je potonula oko glave rideg pastuha. Ovila mu se oko vrata i mogla mu je donijeti smrt koliko i spas.

Stao je potezati laso. Pri svakom potezu sve se više napinjalo dok napokon pod njim nije osjetio otpor koji ga je srušio s nogu. Perris je pao u vodu, ali nije ispuštao laso iz lijeve ruke. Desnom je zaplivaao i osovio se ponovo na noge dok je otvorenim ustima hvatao zrak. Brže-bolje upro se nogama o oveći kamen.

Laso se napelo kao struha i trznulo kako se konj opirao u grotlu najjače bujice. Od snage trzaja Perrisa su zaboljeli zglobovi u ramenima. Izdržao je oštru bol, ali se pobojavao da mu mokro laso ne isklizne iz ruku.

Napokon konj je zaplivaao u smjeru potezanja lasa. Pedalj po pedalj Perris ga je izvlačio iz vode. No istodobno počela ga je ostavljati snaga kojom ga je obdarilo početno uzbuđenje. Umor mu je kočio udove, skraćivao dah, udvostručio otkucanje srca.

Uto je Alcatraz utonuo u novi vrtlog, u novu opasnost. Nozdrve su mu se raširile kao da će prsnuti, oči izbečile kao da će iskočiti iz duplji. Petlja lasa sve ga više stezala oko vrata i davila i tren zatim glava mu je nestala ispod površine vode.

U tom času Perris je zaboravio na umor. Mahnitom brzinom počeo je izvlačiti Alcatraza iz pobješnjelih brzica dok ga nije dovukao do ponešto mirnijeg toka rječice u kojemu je i on stajao.

Valovit, izobličen, nejasan, kao slika u mutnu zrcalu plutao je pod vodom lik rideg konja. Reda još nije

bila popustila snaga mahnitosti. Poskočio je i podigao životinju, strgao joj laso s vrata, a beživotnu glavu obrglio objema rukama u golemu naporu da ridana izvuče na nisku obalu.

Voda mu je donekle pomogla da podigne mrtvu težinu koju inače ne bi mogao ni pomaknuti s mjesta. Noge su mu propadale u šljunak do gležanja. Posrtao je i padao na koljena dok mu se nije zacrnjelo pred očima i on pade ničice licem na zemlju.

Probudila ga je studena kišica koja ga je svojim ostrim kapima šibala po ledima i vratu. I kad se podigao na ruke, vidje da je ležao preko ramena i vrata rideg pastuha. Toliko ga je, a i njegove vitke prednje noge, izvukao iz vode. Ali zar je na obalu izvukao mrtvog pastuha?

Prislonio je obraz uz pastuhove nozdrve. Nije oćutio ni daha. Kleknuo je i gurnuo ruku pod rebra Alcatrazu. Nije osjetio otkucaja srca. Pa ipak, nije mogao vjerovati da je pastuh završio tako jadno. Živci su mu bili prenapeti, krv mu je šikala žilama, ključala u mozgu. Možda su ga ipak osjetila prevarila? Koliko li je vremena samo preležao u nesvijesti? Minutu ili sat?

Odlučio je ridana cijeloga izvući iz vode. Na žalost, bio je preslab, pa mu je uspjelo samo podignuti pastuhovu glavu. Noge su mu poklecale od umora i iscrpljenosti. Ostao je stoga sjediti na žalu s pastuhovom glavom u krilu. Tužan lovac sa svojom lovinom.

Sjedio je tako, snužen i pokušen, kriveći u zdvojnoj nemoći sebe za smrt te plemenite životinje.

— Ja, sam ga natjerao u bujicu. Ubio sam najdivnijega, najbržeg konja na svijetu. Nikad to sebi neću moći oprostiti. Dao bih i pola svog života da ga mogu još jednom vidje-

ti kako slobodan galopira prerijom! — šapnuo je kao u bunilu.

A Alcatraz, koje li neočekivane sreće, zadrhta i ispusti dug uzdah kao da je ćuo Perrisove vapaje.

XXVI

Dogodilo se ćudo! Petlja lasa što je Alcatrazu stiskala vrat i gušila ga, stisnula mu je i dušnik, pa mu voda nije mogla ući u pluća i kad je ponovo udahnuo zrak, kisik mu je došao u krv, pa je ubrzo živnuo.

Zarzao je od straha ćim je uza sebe razabrao svoga najvećeg neprijatelja. I dok se Perris jedva jedvice iskobeljao na noge, Alcatraz se već ritao niz obalu, a pijesak i kamenćići prćtali su za njim kao vodoskok.

Perris nije ni pokušao baciti laso za njim. Okrenuo je glavu da ga pogleda, a ugledao je red Herveyjevih kaubojja kako hitaju prema obali u mahnitu galopu.

Došao je kraj, znaći, malodušno je zaključio Perris. Za desetak minuta okomit će se na mene, a ja ćak uza sebe nemam nikakva oružja!

Kad je Alcatraz zapazio red jahaća kako su im hitali u susret, zastao je i podigao glavu. Sjajnim se oćima zagledao u Perrisa. Perrisovo je srce življe zakucalo. Predivna nada o kojoj nije htio ni sanjati obuzela mu je misli. Potrćao je prema Alcatrazu ispruženih ruku i tepajući mu nježne rijeći. Ridan ga je znatiželjno promatrao, drhćući od straha i spreman da svakog ćasa odskoći zasja li u Redovim rukama hladan odsjaj željeza žvala ili zasitka li mu petlja lasa nad glavom.

Ali ćovjek mu je prišao praznih ruku, otvorenih šaka, neprestance mu tepajući. Ćudnovat ćar izvirao je iz toga glasa i toplio mu srce. Ćovjekove su mu rijeći godile kao što mu je godio njegov dodir neki

dan. Jer ništa u djevičanskoj prirodi ne bijaše tako blago, toliko puno strahopoštovanja, mudrosti i ljepote kao to ljudsko lice! I u očima čovjeka pastuh ugleda tajnu pomoću koje ga je taj čovjek lovio danima kroz divljinu i pustoš... razum.

Što će biti, dotaknu li ga opet ti ti tanki prsti što bijahu nadohvat njegovoj gubici? Dakako, ništa opasno. Čak da ga taj čovjek i zajaše, bio je preslab da mu i ostane na ledima.

Alcatraz trepne, ali se ne pomakne. Kad su ga ispruženi prsti dotaknuli, tupnuo je nogom o zemlju i zanjistao kako bi otjerao čovjeka, ali ruka mu je ipak klizila sve više i više uz glavu, dok mu se nije zaustavila među očima. Prešla mu je zatim preko glave i pogladila ga po vratu, dok je čovjek neprekidno mrmljao:

– Neke budale kažu da nemaš srca. Proklete budaletine! Veće je srce u tebe negoli u njih! Samo mirno, stari moj! Ne boj se! Neću ja tebi ništa! Stoj mirno!

Rastrgan između straha i ugodnosti, pastuh je podrhtavao i mirno stajao. Zašto se nije ritnuo? Zašto nije pobjegao? Što ga je to sputavalo, zadržavalo prikovana na mjestu? Zabacio je glavu i uhvatio Perrisa zubima za rame. Mogao mu je u trenu razderati kožu, pokidati mišice, polomiti kosti. Ali, svejedno nije ga ugrizao. Čovjek nije pokazivao ni najmanjeg znaka boli ili straha.

– Ne znaš ti još razlikovati prijatelja od neprijatelja, Alcatraze, ali nisi ti za to kriv. Pusti me! Nisi ti više opako živinče kakvim te učinio Cordova. Ti si slobodan, ponosit konj koji će ipak poći sa mnom i ostati sa mnom. Neću ja u tebe utiskati svoj žig, starino. I kad poželis

otići, vrata obora bit će ti uvijek otvorena. Hoćemo li sad poći?

I bio je krajnji čas da pođu. Iza njih sve je jače tutnjao topot kopitâ konjâ njihovih progonitelja. Kišica je prestala sipiti. Alcatraza obuze strah. Ali dok je uz njega njegov čovjek, nije li zaštićen od svih drugih ljudi?

– Budi miran! Dolaze brzo kao svaka nevolja. Mirno, samo mirno, starino!

Perris se jednom rukom upro u hrbat lopatice, a drugom o leđa ridanu i zajahao ga. Alcatraz poskoči u stranu pod Perrisovom težinom. Ali nije na njemu bilo ni oglava, ni žvala, ni stegnutih remena potpruga sedla. Nekada, dok je još bio ždrijebac, tako su ga jahali bosonogi derani po pašnjacima.

Red zagalopiranih konja s jahčima koji su juškali i vitlali puškama izbio im je s boka.

– Naprijed, Alcatraze! – šapnuo mu je Perris u uho i dlanom ga pljesnuo po sapima.

Potrčao je uzagrepce i vinuo se uz obalu, a povici zaprepaštenja zaurrali su za njima. Herveyjevi su kauboji još prošlog dana vidjeli slomljena Reda Perrisa, iscrpljena od neuspješne borbe s Alcatrazom, a u tom im je trenu jašući rideg pastuha šmugnuo kao strijela ispred nosa.

– Pucajte! Što ste blenuli? Ubijte ih. Konja ne smijete promašiti! – derao se Hervey iz svega grla na svoje ljude.

Planuli su bljeskovi iz pušaka, sijevnuo je oganj iz cijevi revolvera, ali prizor koji su maloprije vidjeli bio je previše i za živce okorjelih lovaca i dobrih strijelaca.

Spasavajući svoju vlastitu glavu, a i život čovjeku koji ga je jahao, Alcatraz je u propanj grabio bjeso-mućnom brzinom dok su ubojita

zrna zviždala oko njihovih glava.

Zgrbljen, priljubljen uz vrat Alcatraza, Perris je ridana neprestance bodrio i sokolio vedrim riječima. Alcatraz je sve brže i brže jurio obalom rječice u kojoj se maloprije umalo utopio dok je Hervey nagnao kauboje da na njih udare s boka i stjeraju ih u bujicu. Ali teško je pucati i još pogoditi cilj s leđa konja u trku i svi su pucnji kauboja dotad promašili cilj.

— Stanite! Stanite i pucajte u Perrisa — povikao je Hervey svojim kaubojima čim se pobojao da bi mu Alcatraz s Perrisom mogao pobjeći iz stupice.

Svi su ga odmah poslušali i naglo zaustavili konje. Tri su puške u tren oka sijevnule za Perrisom. Perris osjeti žarku bol u ramenu. Kao da ga je zaparao oštar nož pod kožu. Zrno ga je okrnulo. Alcatraz je počeo poskakivati amo-tamo kao zec u bijegu da izbjegne ubojitoj vatri.

— Prokletstvo! U tom je konju sâm vrug! — povikao je jarnosno Lew Hervey, grizući usne od bijesa. Pobjegne li mu Red Perris, Hervey neće ispuniti obećanje koje je dao Oliveru Jordanu i rančera neće više moći držati u svojoj vlasti, a Perris će na tom krilatom konju nekažnjeno haraćiti po Dolini orlova!

— Pucajte! — Hervey je ponovo naredio.

Svi su kauboji opet brže-bolje podigli puške i gotovo jednoglasno opalili. Zaurrali su od veselja kad su opazili da je Perris skliznuo u stranu na ridanovim ledima, a Alcatraz usporio korak da ne izgubi svog jahača.

— Pogoden je! — slavodobitno se poveselio Hervey, spremio pušku u tok na sedlu i podbo konja u novu potjeru.

Ali Perris nije bio pogoden. Začas se ponovo namjestio, držeći se čvrsto za pastuhovu glavu.

A ridi je pastuh sve podnosio muževno, bez protivljenja. Povik čudnija istrkao se iz grla nadzornika ranča i njegovih ljudi. Alcatraz je zabacio glavu, zaništao prkosno i sunuo u nedostižan galop.

Ništa u tomu nije bilo neobično kad se zna da se neki konji, inače neobuzdani, zli i pakosni pod sedlom i ostrugama, preobraze u krotko janje kad se na njih zajaši bez sedla, žvala i ostruga!

A Alcatrazu bi jasno samo jedno: Red Perris bijaše u tim trenucima gipka, ovješena težina. Stvorenje kojega se ridan više nije morao bojati, dapače, netko prema kome se može odnositi ako ga je volja s omalovažavanjem i prezirom. Perrisu je čak i glas promuknuo u piskavo stenjanje, a stisak ruke popustio, omlohavio. Alcatraz je morao paziti da mu Perris ne sklizne s leđa pri svakom imalo oštrijem zavojju. A tad, nešto toplo zakapalo mu je niz sapi. Okrenuo je glavu. Zapuhnuo ga je miris svježeg krvi. Alcatraz je zadrhtao od straha.

Morao je brzo galopirati da ih održi na dovoljnom razmaku od ognja pušaka koje su rigale smrt za njima, a istodobno i oprezno i blago kaskati da mu jahač ne spadne s leđa.

Zaokrenuo je za kobilama koje su ustrašene pucnjavom i metežom suludo bježale u plavičaste daljine, ali ruka na njegovu vratu stisnula ga je natrag u suprotnom smjeru i niz stazu što je vodila prema ranču Olivera Jordana.

Neka mu bude kako želi! Zar ga taj ranjeni čovjek nije spasio iz nabujale rječice? Ako je znao kako da ga spasi od sigurne smrti jednom, jamačno će znati da ih obojicu za-

štiti od drugih ljudi. Tako je divlji pastuh pokorno pošao laganim kasom preko valovitih brežuljaka prema ranču Olivera Jordana.

XXVII

Daleko iza sebe vidjeli su svoje progonitelje kako tjeraju konje ubojitim galopom. Alcatraz im ipak nije dopustio da im se približe i jedan korak bliže. Držao ih je na sigurnom razmaku s malo napora. Svu je svoju pažnju, međutim, usredotočio da pronade što lakši i ravni put, zaobilazeći kamene izbojke i oštre zavoje koji su mogli zbaciti jahača s leđa.

Upravo onako kao što je to radio u stara vremena kad ga nisu mogli nogama obuhvatiti oko trbuha preplanuli dječaci koji su ga jahali po pašnjacima, zaustavljao se polagano, zakretao sporo, pazeći da sa sebe ne zbaci bosonoga derana. A u tom je trenutku bio još oprezniji! Na svojim je leđima nosio utjelovljenu snagu koja ga je izvukla iz bujice i spasila mu život. Nosio je čovjeka koji ga je prvi u životu pomilovao.

U Alcatraza je bio samo konjski um, pa sebi nije morao razložno protumačiti odakle i zašto ta pokornost tom čovjeku. Ali u njega bijaše istodobno urođen jak nakon da služi čovjeku. Njegovim je žilama kolala plemenita krv arapskih konja koji noćivaju pod istim šatorom sa svojim gospodarem. Stoga je po svojoj prirodi u dnu srca i bio privržen čovjeku. Od svojih je predaka naslijedio potrebu za brigom i ljubavi čovjeka koji konja pazi kao da je član njegove obitelji, kao što je naslijedio od njih i svoje hitre i vitke noge trkaćeg konja. Pripitomljeni mustang nikad nije bio kadar priviknuti se posve čovjeku.

Jedno je uho polegnuo da bolje čuje promukao i sve slabiji glas svog jahača, a drugim načulnim, osluškivao je juškanje i topot konja svojih progonitelja. A nije oslabio samo Perrisov glas. Oslabio mu je i stisak koljena oko pastuhova trbuha i stisak šake na grivi.

Na sreću, uskoro je kroz gustu šumu opazio bijele zgrade ranča. Prošao je pokraj smrtonosnih redova bodljikave žice, svjestan da su za njim odsječeni svi putovi bijega u slobodu. Čovjek ga je upravio vijugavom stazom što je zaudarala na kiselkast čovjekov vonj, na konje koje jašu ljudi, a ipak ga je pokorno slušao.

Pred sobom je napokon ugledao veliku bijelu kuću. Čuo je žamor glasova sa svih strana, popraćen glasnim povicima. Da, stupica je napokon bila zatvorena i njegova jedina zaštita od kauboja koji su nahrupili za njima bijaše biće na njegovim leđima.

Iz kuće je istrčala djevojka. Zastala je i uhvatila se rukom za čelo kao da se prisjetila nečega što je davno već zaboravila. Alcatraz je usporio kas u polagan hod, pazeći da odviše ne treska omlitavljenim tijelom ranjenika na svojim leđima.

Zastao je trenutak i zanihao glavom, a repom oštro šibnuo po zraku nekoliko puta. Zatim je nesigurnim sitnim koracima pošao prema djevojci, jer ga je jahač stisnuo slabašno nogama i potjerao protiv njegove volje. Djevojka je odjednom glasno zajecala. Za njom je iz kuće došepesao neki krupan čovjek na štakama, koji je također počeo nešto izvikivati.

Oliver Jordan, koji je bio naslutio istinu između redova pisma što mu ga je napisao i poslao po tekliću nadzornik ranča Lew Hervey, vratio se kući da svojim očima vidi što

se zbiva na ranču. Kad mu je Marianne rekla istinu, čuo je i više nego što je trebalo.

Dršćući od straha zbog blizine Marianne i njezina oca, ali tjeran promuklim jedva čujnim glasom i sigurnom rukom voditeljicom svog jahača, Alcatraz je ušao u dvorište ranča, gdje su ga okružili nepoznati ljudi.

Stao je i zarzao. Izmrcvareno tijelo na njegovim ledima odjednom se opustilo i skliznulo mu niz sapi. Alcatraz je vidio kako se zatvaraju dveri prostrana dvorišta za njim. Vidio je i djevojku kad im je pritrčala i uhvatila njegova ranjenika u zagrljaj. Vidio je i kad se čovjek na štakama okrenuo prema djevojci i nešto joj govorio.

– Dojahao je na njemu čak bez zvala, bez sedla! Kćeri moja, on je morao općiniti tog konja! – začuđio se Oliver Jordan.

– Oh, oče – zajecano će djevojka – molim te, pomози mi. Umrijet će mi na rukama... Ako umre...

Oči Reda Perrisa odjednom su se umorno otvorile i pogledale je.

– Neće grom u koprive. Čuvajte mi Alcatraza, molim vas, jer dohvatiti li ga onaj mesaroš Hervey onda...

Kad je to izrekao, naglo je zastao. Perrisove su se oči upiljile u Olivera Jordana.

– Moj otac – objasnila mu je Marianne dok je trgala rukav njegove košulje da vidi ranu.

– On! – promrmljao je zaprepasteno Red Perris ne prestajući gledati razrogačenih očiju Olivera Jordana.

– Oprosti mi, momče! Što je bilo, bilo je, i biti više neće – dobacio mu je čovjek na štakama.

– Ah, ako ste njezin otac, sve je zaboravljeno. Čuvajte mi Alcatraza – prošaptao je Perris i ponovo se onesvijestio.

Konjušar Hastings pomogao je Marianni da Perrisa unese u kuću. Hervey i njegovi ljudi dojahali su do ulaza u dvorište ranča. Zastali su u oblaku prašine ispred zatvorenih vrata. Hervey je masno opsovao kad je ugledao Olivera Jordana. Sve mu je u tren oka bilo jasno. Budući da su propale sve njegove nade i osujećene sve njegove namjere, nije uopće bilo potrebno da sluša što mu Oliver Jordan ima reći.

– Mi smo se dogovorili – prigovorio mu je Oliver Jordan – da me oslobodiš revolveraša, a ti si htio ubiti čovjeka! Hervey, tornjaj se što brže možeš iz Doline orlova i ne vraćaj se više ovamo ako ti je život drag!

I Hervey ga je skrušeno i snuždeno poslušao i otišao.

Alcatraz je proživljavao teške dane. Bojali su se da im ne pobjegne i nisu ga se usudili izvesti iz dvorišta.

Kad su unijeli Perrisa u kuću, Alcatrazu se činilo da je zauvijek izgubio svoju slobodu. Napokon, jedva-jedvice, gotovo su ga unijeli u koral i zatvorili. I tako je dan za danom uznemireno kružio po koralu dok su ljudi dolazili i buljili u njega kao u neko čudo, ali samo preko ograde, jer se nisu usudili ući unutra. Samo mu je Marianne prišla, ali nije ga imala hrabrosti i dotaknuti a kamoli pogladiti.

Svake ga je večeri dolazila pogledati, a oči su joj bile pune suza. Gledala ga je, ali nije znala kako da mu odgovori na njegova tužna njištanja kojima je dozivao Reda Perrisa.

Stari konjušar Hastings bio je s njim na čudu. A čudna je bila i tišina što se tih dana spustila na rančersku kuću Olivera Jordana. Čak su i kauboji govorili šapatom kad bi došli do koralu, kretali se, tiho

kao da hodaju na vršcima nožnih prstiju.

A njegov gospodar nije dolazio da ga vidi. Dva su se tjedna izdužila u beskonačnost, u dva mučna tjedna strpljiva čekanja. A nakon dva tjedna širom su se otvorila vrata na rančerskoj kući i Perrisa su iznijeli na dvorište na pletenoj nosiljci od pruća, blijeda i iscrpljena. Njegovo je lice bilo upalo, a oči zažarene, vodenaste, kao u vrućici. Uz njega je bio i čovjek na štakama, djevojka i desetak drugih, nasmijanih ljudi. Svi su govorili u jedan glas. – Otvorite vrata korala. Nemojte mu prilaziti. Promatrajte Alcatraza da vidimo što će učiniti – zapovjedila im je djevojka.

Svi su zašutjeli kad su začuli Perrisov glas kako doziva rideg pastuha.

Alcatraz je najprije načulio uši, podigavši ih ustremice u zrak. Zanjihao je, ali nije odmah istrčao iz korala u dvorište. Smetala ga je prisutnost nepoznatih ljudi.

Kako da bude siguran da ni u jednoj ruci neće ugledati bič, da ni-

jedna ruka neće za njim zaviriti laso, da ni iz jedne ruke neće planuti revolver?

A poznati ga je glas njegova gospodara neprestano dozivao i Alcatraz pode nesigurnim korakom polako naprijed rzajući iz protesta i sumnje sve dok nije prišao pletenoj nosiljci raširenih nozdruva, nepovjerljivo pogledavajući ostale, sve dok nije onjušio ruku Reda Perrisa.

Ruka se polagano, umorno pokrenula i pomilovala ga, nježno i blago, polako ga privlačila k sebi. Alcatraz nije više gledao u znatiželjнике koji su se okupili oko njih. Zagledao se ravno u oči čovjeku koji mu je spasio život očima punim povjerenja i odanosti.

– Došli smo nakraj staze, stari moj. Odsad više nećeš biti sâm. Ostat ćemo zajedno zauvijek, ti i ja, tvoj čovjek i moja žena, tvoja gospodarica – šapnuo mu je tiho Red Perris.

Alcatraz je zakimao, osjećajući nježan dodir dugih prstiju svoga gospodara na baršunastim nozdruvama i njušci.

KRAJ

U PRIPREMI:

**G. F. Unger:
DVOBOJ**

Junak iz stripova i filmova
OSAMLJENI JAHAIČ i njegov
indijanski prijatelj **TONTO** go-
stuju u specijalnom izdanju
LASA.

U svakom primjerku ZNAČKA!